

Ú v o d

Medzinárodné stretnutie vizitátoriek

4. – 27. mája 2012

Stretnutie vizitátoriek

Dňa 4. mája 2012 v Paríži sa na stretnutie vizitátoriek v období medzi dvomi zhromaždeniami zišlo z celého sveta šesťdesiatdeväť vizitátoriek a jedna oblastná vedúca.

Spolu so silným časom duchovných cvičení to bola chvíľa milosti pre posilnenie ducha viery, túžba nechať sa viesť a premieňať Duchom Svätým, posilniť veľký elán z Generálneho zhromaždenia 2009, podeliť sa o rozmanité reality, nové znamenia čias, obnoviť misionárske nadšenie a obrátiť pohľad k Spoločnosti budúcnosti. Aj tentoraz každá účastníčka spoznala, akým obohatením je univerzálnosť našej Spoločnosti. Stretnutie malo tri hlavné časti:

Prvá časť: Nechať sa premieňať Duchom Svätým pre osobnú a provinciálnu konverziu. Táto prvá časť mala tri témy:

1. téma: **Nechať sa premieňať chudobnými.** Chudobní sú posvätným priestorom, kde nás čaká Boh, svätou permanentnej prítomnosti Boha, ktorý nás volá stelesniť charizmu a sprítomniť Božiu lásku. Otec Jean-François Berjonneau /žã frãswa beržonó/ sa podelil so svojou skúsenosťou pri chudobných vo väznici, jeho starosťou poeúva Krista cez nich a dovoliť, aby Cirkev bola rodinou, kde sa títo ľudia budú cítiť prijatí.

2. téma: **Nechat' sa premieňať v Cirkvi.** Poslaním Cirkvi – znásobené veľkou výzvou po novej evanjelizácii – je evanjelizovať, ohlasovať Krista s odvahou a tvorivosťou Ducha Svätého. Otec Fernando Del Castillo CM spojil evanjelizáciu chudobných s poslaním formácie sestier.

3. téma: **Nechat' sa premeniť celkovo ako Spoločnosť.** Duch Svätý nás inšpiruje a robí schopnými svedčiť o jeho láske k chudobným. Sestra Evelyne Franc pozvala vizitátorky k vytvoreniu potrebných vnútorných dispozícií, aby Spoločnosť žila neustále Turíce.

Druhá časť: **Znovu uvažovať a prehĺbiť poslanie vizitátorky cez úvahu nad Príručkou pre vizitátorku a jej radu ako i ostatné príručky** (pre ekonómku, sekretárku, provinciálneho direktora, sestru služobnicu...).

Chvilke pre osobnú úvahu, deľbu skúseností a diskusie vo veľkej sále umožnili zachytiť ozveny zo skupín, nadviazať dialóg pre vzájomné povzbudenie a poučenie a spoločné hľadanie ciest ako žiť túto špecifickú misiu. Niektoré otázky zodpovedali „kompetentné“ osoby, ako generálny predstavený, generálny direktor, generálna ekonómka, generálna sekretárka a sestra zodpovedná za Archívy Spoločnosti. Napokon sestra Elisabeth Robert /elizabet robér/, generálna predstavená Inštitútu svätého Františka Asiského hovorila o relačnej dimenzii.

Tretia časť: **Pripraviť Generálne zhromaždenie 2015**

Viackrát boli polovice dňa venované príprave Generálneho zhromaždenia 2015 podľa toho, ako je napísané v Konštitúciách.

Počas stretnutia vizitátorky mali možnosť vypočuť si svedectvá života z rôznych častí sveta. Niektoré hovorili viac o určitých situáciách svojich provincií. Všetky mali milosť ísť po stopách svätej Lujzy počas dvoch pútí: jednou do kostola svätého Mikuláša des-Champs /de šã/ a druhou do Chartres /šártr/.

Otvorenie stretnutia vizitátoriek

14. mája 2012

S veľkou radosťou začíname toto stretnutie, ktoré je vlastne pokračovaním stretnutí vizitátoriek v Materskom dome, vďaka posilňujúcej a občerstvujúcej milosti týždňa duchovných cvičení, ktoré viedol Otec Patrick... a Duch Svätý.

Na toto sesterské stretnutie nás pozval Pán zo všetkých provincií a jednej oblasti Spoločnosti a ktoré tu zastupujete každá u vás. Ako viete, jedna vizitátorka nemohla prísť, sestra Graciela Pellerin, vizitátorka z Argentíny, ktorá sa musela zrieknuť cesty kvôli zdravotnému stavu, ale uisťuje nás o svojej blízkosti v duchu a modlitbou.

Je vás tu 69 vizitátoriek a jedna oblastná vedúca (počítam s neprítomnosťou s. Graciely Pellerin). Je zaujímavé vyzdvihnúť, že 53 sestier spomedzi vás bolo prítomných na Generálnom zhromaždení 2009 buď ako vizitátorky alebo delegátky, 13 vás bolo na stretnutí novozvolených vizitátoriek, ktoré sa konalo vo februári 2011, 6 z vás začínate vo svojom poslaní vizitátorky, z ktorých 3 boli tiež delegátkami v roku 2009. Vytvárame teda dobre motivovanú skupinu pre misiu v súčasnosti i pre budúcnosť.

Prichádzate zo všetkých svetových strán, kde je Spoločnosť zastúpená a pokúša sa verne žiť charizmu sv. Vincenta a sv. Lujzy. Opäť môžeme konštatovať, akým veľkým bohatstvom je pre naše

úvahy toto naše prepojenie medzi kultúrami a rozmanitosť. Mohli by byť ešte viac prameňom dynamizmu pre službu našim núdzným bratom a sestram.

Toto stretnutie vizitátoriek je zastávkou medzi dvomi zhromaždeniami 2009 a 2015. Ako každá udalosť prežívaná vo viere, i táto dnešná je chvíľou milosti a pozvaním intenzívnejšie nastúpiť na cestu premeny naznačenej zhromaždením v r. 2009, pod vedením Ducha Svätého¹. Je tiež pozvaním obrátiť náš zrak na Spoločnosť budúcnosti, ktorá sa utvára v súčasnosti.

Neskoršie počas dopoludnia, komisia poverená animáciou stretnutia, vám predstaví ciele, metódu postupu a jednotlivé časti programu – sú medzi sebou spojené jednou témou a tá bude viesť našu úvahu. Komisia vám vysvetlí aj podrobný program týkajúci sa našej práce stretnutia. Dnes, podľa programu, budete mať príležitosť predstaviť sa a podeliť sa o niektoré významné aspekty života vašej provincie.

Skôr ako budem pokračovať v úvodnom slove, chcem sa poďakovať členkám tejto animátorskej komisie, ktorá je zložená z týchto sestier: za generálnu radu - s. Rosa Maria Miro, generálna asistentka a sr. Františka Petit, generálna radkyňa; ďalej im pomáhajú s. Miguelina Florido z Peru, sr. Christo Kumari Sing z Provincie Severná India a sr. Angèle Mbula z Konga. Rovnako sa tešíme, že medzi nami opäť vítame sr. Micheline Tremblay /mišelin trãmblé/ (sestru z Kongregácie sv. kríža), našu fasilitátorku /"uľahčovateľku"/ zo stretnutia vizitátoriek z r. 2006 a Generálneho zhromaždenia r. 2009. Bude nám uľahčovať našu prácu. Samozrejme, generálna rada sa vo veľkej miere zúčastnila na prácach komisie. V krátkosti chcem pozdraviť aj vernú prítomnosť skupiny prekladateľiek (po duchovných cvičeniach sa k nim pridali ďalšie), sestier z technickej réžie a dôležitá pomoc našich dvoch sekretárov, sr. Anny Prévost /prévo/ a sr. Márie Otílie Herbet /erbe/.

¹ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009-2015.

Dovoľte mi opäť zdôrazniť dôležitosť tohto stretnutia:

- Budeme uvažovať a viesť dialóg na viaceré témy. To bude pre nás všetky príležitosť k stálej formácii.
- Budete mať tiež možnosť uvažovať o mnohých aspektoch služby vizitátorky na podklade rôznych príručiek a smerníc, ktoré vám dáva Spoločnosť k dispozícii. Tieto dokumenty sú dobrými pomôckami pre uľahčenie úvahy a rozlišovania na zasadaniach provinciálnej rady, pre službu animácie a pri prijímaní rozhodnutí.
- Stretnutie nám umožní začať prípravu budúcich zhromaždení a viesť hlboký dialóg o všetkých vyzdvihnutých témach. Myslím si, že budete môcť klásť všetky otázky, ktoré máte.

Ako viete, tento rok 2012 bude poznačený štyrmi cirkevnými udalosťami, od ktorých očakávame bohaté ovocie pre Cirkev, Spoločnosť a svet: 1) 50. výročie od zahájenia Druhého vatikánskeho koncilu, 2) 20. výročie od vyhlásenia Katechizmu Katolíckej cirkvi, 3) Biskupská synoda o novej evanjelizácii a 4) začiatok Roku viery.

S celou Cirkvou si prajeme prijať tieto veľké udalosti ako „kairos“ – mimoriadny čas milosti pre obnovenie nášho života viery, pre posilnenie a zdynamizovanie misionárskeho ducha Spoločnosti a pochopenie širokého obzoru novej evanjelizácie. Sme povzbudené k tomu, aby sme:

- si znovu osvojili hlavné poslanstvo koncilu, kompasu, ktorý naďalej usmerňuje naše kroky,
- prehĺbili obsah viery, ktorý je zhrnutý v Katechizme Katolíckej cirkvi,
- v sebe a u našich sestier obnovili nadšenie pre šírenie viery a s nádejou prijali smernice biskupskej synody,
- *«znova prešli dejinami našej viery, ktoré svedčia o bezodnom tajomstve prelínania svätosti a hriechu²».*

Podľa slov samého pápeža: «Malo by sa intenzívnejšie uvažovať o viere, aby sme všetkým veriacim v Kristovi pomohli vedomejšie a pevnejšie sa primknúť k evanjeliu, predovšetkým v okamihu hlbokých zmien, aké práve ľudstvo prežíva... Náboženské

² porov. Benedikt XVI, Motu proprio, Porta fidei, č. 13.

spoločenstvá, ako sú farnosti a rôzne staré i nové cirkevné skupiny, si nájdú počas tohto roka spôsoby, ako sa verejne prihlásiť k *Vyznaniu viery*³».

My teda máme vidieť, ako pripraviť toto verejné vyznanie viery na rovine Spoločnosti, každej provincie, každej miestnej komunity... o tom ešte budeme rozprávať.

„Rok viery bude tiež vhodnou príležitosťou na posilnenie svedectva lásky“⁴.

Naša doba je zložitá; rozlišovania, ktoré máme vykonať, sú náročné (formácia sestier, spájanie provincií, prijímanie smerníc pre naše apoštolské služby a pod.), niekedy sa nám zdá, akoby *«temný plášť pokrýval našu dobu a nedovoľuje nám jasne vidieť svetlo dňa»⁵.*

Aby táto šedivosť a bolestné reality, ktorým denne čelíme, nás neobrali o odvahu, potrebujeme spoznať, počúvať, rozlišovať a prijímať nové znamenia, ktoré hovoria o prítomnosti a pôsobení Svätého Ducha vo svete. Sme dostatočne pozorné pri spoznávaní, kde nás Duch vedie v tejto dejinnej etape Spoločnosti? Aké otázky, znepokojenia, aké očakávania sú vo vás a v každej zo sestier vašej provincie? Som si istá, že po vašej modlitbe a úvahe počas duchovných cvičení budú vaše zdieľania bohaté.

Rýchly pohľad na prípravu synody o novej evanjelizácii nám môže poskytnúť niekoľko prvkov pre označenie našej úvahy. „Lineamenta“ zdôrazňuje potrebu ukázať našim súčasníkom, že kresťanská perspektíva je schopná interpretovať veľké problémy života.

Nová evanjelizácia nie je len ohlasovanie, v prvom rade je to evanjelizácia vlastných radov, potom je to odvaha k stretnutiu; je synonymom misie, ktorá nás obracia k výzvam našej doby.

³ porov. Benedikt XVI, Motu proprio, Porta fidei 8.

⁴ porov. Benedikt XVI, Motu proprio, Porta fidei 14.

⁵ Benedikt XVI., Posolstvo pre 45. svetový deň modlitieb za pokoj, 2012.

Máme pomáhať našim súčasníkom znovu nájsť podstatu, rozlišovať, čo je pravdivé, dobré a krásne. V takej spoločnosti, aká je v našej krajine, kde politici, intelektuáli predstavujú právo na manželstvo toho istého pohlavia, právo na organizáciu svojho životného konca, naši súčasníci potrebujú dýchať menej skazený vzduch, sú smädní po inej reči. Cez naše svedectvá života a našej služby môže prechádzať tento čistý vánok. Všetky naše ciele zamerané na sociálny rast, založené na vinčentskej charizme, musia sa vpisovať do perspektívy spoznania a uznania stôp Boha v ľudstve, do evanjelizácie, ktorá sa zameriava na pravú humanizáciu.

Dar viery nám pomáha dúfať v Pána a nás uchováva od znechutenia a straty odvahy. Nová evanjelizácia nás pozýva k dôvere, k odovzdaniu sa do Prozreteľnosti, k pohľadu na svet novými očami, k obnove nášho záväzku hájenia chudobných, nás, poslaných Cirkvou a Spoločnosťou ako apoštolky a svedkyne charitatívnej – milosrdnej lásky. Je to čas tvorivej a prorockej odvahy, radostnej dôvery v Ducha Svätého, ktorý nás vedie k úplnej pravde⁶.

Dnes tak ako kedysi, počas celých dejín Spoločnosti cítime Pánovu ruku, ktorá nás vedie. *«Musíme nechať konať Boha, lebo je náš otec. Takto, kým budeme mať v neho dôveru, bude sa o nás starať»*⁷, povedal sv. Vincent sestrám v júni 1659 a tieto slová sú platné i dnes.

Aj sv. Lujza napísala sestre Barbore Angiboust /ažibu/, ktorá prežívala v Bernay /berné/ určité ťažkosti: *«Drahá sestra, môžete si pomyslieť, že viac ako inokedy potrebujeme zakúsiť dobrotu jeho Prozreteľnosti v tejto záležitosti a v celom ostatnom vedení Spoločnosti»*⁸.

Pápež Benedikt XVI. nás povzbudzuje v apoštolskom liste *Porta fidei* takto: *«Iba „veriac“ teda viera rastie a silnie; niet inej možnosti, ako získať istotu o vlastnom živote, ako sa v neustále väčšej*

⁶ porov. Jn 16, 13.

⁷ Sv. Vincent de Paul, Konf. z 9. júna 1658, Coste X, s. 504.

⁸ Sv. Lujza, Duchovné spisy, s. 549, L. 524.

miere odovzdávať do rúk tej lásky, ktorú zakusujeme zakaždým ako väčšiu, keďže má svoj pôvod v Bohu»⁹.

Počas nadchádzajúcich dní budeme mať príležitosť zastaviť sa pri veľmi dôležitých predmetoch života Spoločnosti. Prajem si, aby ste prežívali tieto dni spoločnej práce v ovzduší modlitby a úvahy, ticha a vnútorného pokoja, v sesterskom ovzduší srdečnosti a dôvery.

Pre celú Spoločnosť je toto stretnutie osobitným časom milosti a požehnania. Časom otvorenosti voči Duchu Svätému, aby sme sa nechali ním premeniť a takto sa stávali *«nástrojmi jeho pôsobenia»¹⁰.*

Vieme, že sa môžeme spoľahnúť na modlitbu všetkých sestier, zvlášť našich starších a chorých sestier, ktoré sa aktívne zúčastňujú na misii Spoločnosti obetovaním toho, čo prežívajú v tejto etape čistej a vernej lásky, etapy plnosti ich úplného darovania sa Bohu.

Spoločnosť očakáva veľa od vás, ktorým bola zverená misia vizitátorky a žiada vás tiež, aby ste obetovali všetky svoje sily, disponibilitu a nadšenie pre vzrast duchovnej a apoštolskej vernosti každej dcéry kresťanskej lásky¹¹, a takto zachovali zapálený plameň charizmy vo všetkých provinciách Spoločnosti.

Prosíme o orodovanie sv. Vincenta a sv. Lujzy, aby toto stretnutie mohlo priniesť svoje ovocie.

Panne Márii, matke Spoločnosti, zverujeme úvahy a práce týchto dní. *«Od zvestovania po Turíce sa nám predstavuje ako žena, ktorá je plne k dispozícii Božej vôli.... Mária je aj symbolom otvorenia sa Bohu a blížnym; aktívneho počúvania, ktoré zvnútorňuje, asimiluje Slovo, ktoré sa v nej stáva formou života»¹².*

Sestra Evelyne Franc
dcéra kresťanskej lásky

⁹ Apoštolský list *Porta fidei* 7.

¹⁰ K. 17c.

¹¹ porov K. 73a.

¹² Posynodálna exhortácia *Verbum Domini* 27.

«Chudobní sú naši učitelia»

15. mája 2012

K môjmu príhovoru som si chcel prepožičať názov od vášho duchovného učiteľa, sv. Vincenta de Paul. Navrhli mi tému: «*Čo nám a dnešnej Cirkvi môžu chudobní povedať?*» Myslel som si, že najväčším posolstvom, aké by sme mohli dostať od chudobných súčasnosti, je prítomnosť Krista v nich, Slovo Kristovo. V 25. kapitole Matúšovho evanjelia sa Kristus stotožnil s chudobnými, hladnými, chorými, cudzincami, väzňami a ďalšími... Povedal, že zakaždým, keď nadväzujeme bratský vzťah k jedným z týchto maličkých, ktorých nazval «svojimi bratmi», nadväzujeme vzťah s Ním samým a to bez ohľadu na vzhľad chudobných, ktorí sú odlišní v každej krajine, odkiaľ pochádzate. Dnes by sme mohli pridať na tento zoznam súčasné podoby chudobných, ktorých stretávame «bez»: bez dokumentov, bez stáleho domova, bez rodiny, nespočetných ľudí, ktorí strácajú pôdu pod nohami v globalizovanej spoločnosti, v ktorej sa politické a technologické zmeny tak zrýchľujú, že nechávajú na okraji stále hrozivejší počet ľudí vylúčených na jej okraj.

Cez všetky tieto kategórie rozmanitých chudobných, ktorých cesta je veľmi zložitá, my, kresťania počujeme jedinečné Ježišovo slovo, ktorý «hoci bol bohatý, stal sa chudobným», aby sa k nám priblížil a pomohol nám otvoriť sa pre jeho Kráľovstvo.

Toto povedal aj sv. Vincent de Paul slovami: «*Nemáme posudzovať chudobného sedliaka alebo chudobnú ženu podľa ich*

zovňajšku, ani podľa zdania ich ducha, tým viac nie, že často nemajú temer tváre, ani výraz rozumných ľudí, natoľko sú hrubí a svetskí. Ale obráťte medailu a svetlom viery uvidíte, že Syn Boží, ktorý chcel byť chudobný, je reprezentovaný v týchto chudobných. On v utrpení takmer nemal ľudskú tvár, pre pohanov bol bláznom a pre Židov pohoršením». (Coste XI, 32)

Zdá sa mi dôležité, aby sme sa spoločne zamysleli nad tým, čo nám hovorí Kristus cez chudobných, ktorých stretávame a pýtajme sa, na akú cestu hlbokého obrátenia sa máme vydať: Ako nás oslovuje? Ako nás premieňa? Ako to nami otriasa?

Pripomeniem i moju osobnú skúsenosť z práce väzenského kaplána, ktorú som robil skoro 30 rokov. V tomto sa cítim vám veľmi blízky, pretože sv. Vincent de Paul bol zakladateľov tejto služby vo väzniciach. Budem sa opierať aj o prácu, ktorú som robil ako sekretár Biskupskej komisie pre migrantov od roku 1992 do roku 1998. Mal som veľa kontaktov s ľuďmi bez osobných dokladov, ktorí žiadali o prijatie do spoločnosti, ktorá ich odsúvala, a preto sa obracali na cirkvu, aby boli vypočutí.

V tejto súvislosti vám poviem o mojich prvých krokoch väzenského kaplána. Pri mojej prvej návšteve vo väznici v Evreux /évrõ/ som od jedného mladého väzňa dostal, môžem to nazvať „poverovaciu listinu“. Keď sa tento väzeň dozvedel, že som nový «farár» poslaný do väznice, povedal mi slová, na ktoré som nikdy nezabudol: «Pozri, farár, ja mám dve väznice: jednou je moja cela s pancierovými dverami, mrežami... neviem, kedy z nej vyjdem. Ale tá druhá je omnoho tvrdšia: je ňou nenávisť voči ľuďom! Ak sa ti podarí oslobodiť ma od tejto druhej väznice, tak si zvíťazil! Ale upozorňujem ťa, že sa poriadne potrápiš!» Myslím si, že cez tohto väzňa mi Ježiš naznačil cestu môjho poslania.

V tomto mojom výklade vám ponúkam zastaviť sa pri dvoch hlavných bodoch:

- I. Ako nás Kristus premieňa v našom vzťahu s chudobnými?
- II. Ako môžete byť vy «sprostredkovateľkami» medzi chudobnými a Cirkvou, aby sa stali jej stredom?

I. AKO NÁS KRISTUS PREMIENÁ V NAŠOM VZŤAHU S CHUDOBNÝMI?

1. SPOČIATKU NÁS CHUDOBNÍ VŽDY VYRUŠUJÚ

V našom rozvrhu veľakrát preplnenom prichádzajú chudobní často nečakane. Napríklad, chcel som sa utiahnúť, aby som si pripravil túto prednášku, bol som pokojný a zrazu zazvonil mobil: Jean-Pierre /žã pjér/, ktorého som sprevádzal vo väzení (bol tam asi 20x a aj teraz opäť je), mi povedal, že čoskoro bude prepustený a ráta so mnou, že mu nájdem ubytovanie po prepustení.

Myslím, že sa vám to často stáva: naplánovali ste si nalievajú cestu, ste veľmi zaneprázdnené... A zrazu v tej najnevhodnejšej chvíli sa objaví istý chudobný a prosí vás, aby ste ho vypočuli alebo prijali, pričom nečaká na vaše argumenty. Zaiste, v komunite sestry sú určené na prijatie týchto osôb v neistej situácii, ale napriek tomu, osoby žijúce na okraji spoločnosti sa nám často zdajú ako rušivé živly, vyrušujúci.

V našej spoločnosti poznačenej účinnosťou, výkonnosťou, rentabilitou, starosťou o celkovú organizáciu, prichádzajú chudobní vždy v nevhodnej chvíli tam, kde ich nečakáme. Unikajú našim kritériám, našim orientačným bodom. Nežijú ako my, nemyslia ako my, nemajú tie isté zvyky ako my... A tento prevrat tvorí súčasť prvých krokov vzťahu, pretože nás núti odpútať sa od nášho malého sveta, urobiť odchýlku, aby sme dali miesto tejto osobe, ktorá vo svojom utrpení žiada, aby sme jej venovali pozornosť «ihneď». A v tejto odchýlke nás vlastne potrebuje Boh. Toto hovorí Michel de Certeau /mišél d'ertó/ vo svojej knihe «*L'étranger ou l'union dans la différence*» /Cudzinec alebo jednota v rozdielnosti/ (vyd. DDB, s.14):

«Ide o neznámeho a aj Pán prichádza ako neznámy do svojho vlastného domu a k svojim: «Hľa, prichádzam ako zloděj» (Zjv 16,15; 3,3). Tí, ktorí v neho veria, sú neustále pozývaní spoznávať ho takto, ako bývajúceho ďaleko, prichádzajúceho odinakiaľ, nepoznatelného suseda alebo odlúčeného brata, človeka na ulici, zatvoreného vo väzení, ubytovaného u núdzných, alebo zabudnutého za hranicou kraja. Nevidíme ho ako «tajuplného», ktorý by vždy prichádzal do kostola ako rušivý živel, dotieravec a cudzinec... To nás odkazuje na niečo ešte viac máťuce, ale podstatné v kresťanskej viere. Boh zostáva neznámy, ako ten, ktorého nepoznáme, hoci v neho veríme. Zostáva pre nás cudzincom, čo zakusujeme ako ľudia v našich vzťahoch. Ale aj nedocenený, ktorého nechceme spoznať a ktorý, ako hovorí sv. Ján (Jn 1,11), nie je prijatý u seba, medzi svojich. A pre toto budeme súdení s konečnou platnosťou, to je test skutočného kresťanského života: «Prijali» sme cudzinca – stretávali sme väzňa a prijímali sme Iného (Mt 25, 35-36)?»

Sám Ježiš poznal tento ruch. Keď sa utiahol do kraja Týru a Sidonu a chcel zostať neznámym, jedna kanaánska žena prišla k nemu a s bolesťou mu vykričala svoje utrpenie matky kvôli chorobe svojej dcéry. Učeníci mu povedali: *«Pošli ju preč, lebo nás prenasleduje svojím krikom!»* Ani sám Ježiš sa neponáhľal, aby sa prispôbil tejto žene a uznal jej vieru.

Chudobní nám dávajú zakúsiť tvrdú cestu k zmene. Vždy nás nútia, aby sme vyšli z našich zvykov a z nášho «teplúckého domova» - týmto v nás otvárajú priestor pre Boha...

2. CHUDOBNÍ SI ZASLUHUJÚ ÚCTU BEZ OHL'ADU NA ICH HENDIKEP

Keď prejde chuť poslať ich preč a po prijatí tohto vyrušenia, nastáva čas rešpektovania. Začíname kráčať po ceste smädu po odlišnosti, čo si vyžaduje počúvanie a porozumenie druhého. A to si žiada čas a trvanie. Osoba predou mnou má svoje dejiny, je zranená a nenachádza vždy slová pre vyjadrenie svojho utrpenia. Za prvou

prosbou sa môže ukrývať ďalšia. A tak napríklad vo väznici, za prosbou zdanlivo sa zaujímajúcou o tabak alebo známky môže stáť začiatok omnoho hlbšieho rozhovoru.

Maurice Bellet /moris bele/, kňaz a psychoanalytik hovorí: «*Začínaj úctou*». Úcta znamená odolávať pokušeniu zaradiť túto osobu nachádzajúcu sa v situácii chudoby do kategórií a hneď hľadať «riešenie» pre ňu alebo ju hneď posielat' do tej či onej sociálnej služby.

Úcta znamená otvoriť sa pre jedinečný rozmer osoby stojacej pred nami. Bola stvorená na Boží obraz a cez ňu sa Kristus obracia na nás. Toto predpokladá teda dovoliť, aby si jej slová našli cestu, hoci sa nám zdá, že jej počiatocné slová sa nedajú počúvať... Tento posvätný priestor nazývaný úcta predpokladá, aby sme sa vyhli akejkoľvek nadvláde alebo paternalizmu a začali počúvať, čo nám prítomná osoba vyjadruje nielen svojimi slovami, ale i celým svojím bytím.

V úryvku stretnutia Ježiša s Kanaánčankou Ježiš počuje volanie tejto utrápenej ženy a neodpovedá jej. Pre neho to bol čas rešpektovania vzdialenosti, ktorá ho oddeľovala od tejto ženy a aby sa jej mohol prispôbiť.

3. PRISPÔSOBIŤ SVOJ POHĽAD NA CHUDOBNÝCH POHĽADU BOŽIEMU

Chudobných, ktorých stretávame, sa nás akoby vždy pýtali túto otázku: «*Si schopný milovať ma takého, aký som?*». Ak ich stretávame po prvýkrát, sú pre nás výzvou prekonať zdržanlivosť pri pohľade na ich odpudivý vzťah. Sú pre nás výzvou prekonať naše obavy, niekedy i strach.

Ak ich stretávame dlhodobo, skúšajú našu vernosť pri sprevádzaní, napriek krízovej situácii. Aby sme mohli začať toto obrátenie pohľadu, musíme si vždy vypočúť tieto Kristove slová z evanjelia: «*Neboj sa, nebojte sa!*». Také obrátenie pohľadu sa zakoreňuje v putovaní samého Ježiša z Nazaretu.

U Ježiša, východiskovou skúsenosťou, od ktorej všetky jeho stretnutia s chudobnými nadobúdajú zmysel, je jeho krst v rieke Jordán: tu prežíva ohromujúcu skúsenosť Božieho otcovstva. Eloi Leclers /elua l'klér/, vo svojej knihe s názvom «Väčší Boh» /Le Dieu plus grand/, píše: «V tu zjavenej neopísateľnej Božej blízkosti je Ježišovi jasné, že sa priblížil sám Boh... V ňom je každý človek bez výnimky povolaný počuť slová: «Ty si môj milovaný syn...». Spoznáva Božie otcovstvo voči nemu a zároveň sa otvára láske Boha k všetkým ľuďom. Prijíma jeho milosrdný pohľad na človeka. Tým viac je Synom podobajúci sa Otcovi, keď sa necháva preniknúť a viesť touto božou láskou k všetkým ľuďom».

Nikdy nesmieme zabudnúť na kontemplatívny zdroj nášho stretnutia s chudobnými. Prebýva v nás Kristov duch, a tak sme neustále povolaní ísť smerom k najchudobnejším.

Z osobnej skúsenosti pôsobenia Kristovho ducha v nás môžeme postupne prispôbiť pohľad Otca na všetkých chudobných, ktorých stretávame. Boh sa na nich díva s láskou: «Úbožiak zavola a Pán ho vypočul». Vieme byť čistým odrazom tejto božej priazne voči nim? Kristovým pohľadom môžeme prekonať strach, obavy, zdržanlivosť, ktoré niekedy sú v nás a takto nadviazať autentický vzťah s chudobnými, aby sa cítili Bohom milovaní.

4. CHUDOBNÍ ODHALUJÚ NAŠE VLASTNÉ SLABOSTI

Keď vstupujem do väznice na stretnutie s uväznenými, na začiatku sa nikdy nemôžem zbaviť určitého strachu: strachu zo stretnutia násilných situácií, strachu z porušenia pravidla, strachu z toho, že budem musieť čeliť niektorému príliš agresívnemu väzňovi, niekedy strachu, že nebudem na požadovanej výške... Tento strach mi zakaždým pripomína moju slabosť, moju ohraničenosť. V tomto zmysle je uvedomenie si môjho strachu pri stretnutí s chudobnejším pozitívne.

Moja slabosť ma núti pracovať na sebe, naučiť sa pravdivo vidieť svoj strach a prekonávať ho. Moja viera v Krista mi tiež pomáha prekonávať tento strach. K väzňom, ktorí majú za sebou také ťažké dejiny, sa môžem postaviť len veľmi pokorne, disponovane, zbavený akejkoľvek vôle zapôsobiť na môjho poslucháča. To je zmysel umývania nôh: zaujať pozíciu služobníka, kľaknúť si pred oslabenou osobou, započúvať sa do jej slov, mať postoj zbavený akejkoľvek moci (porov. Jn 13, 1-15).

«Pokora» je stav, pri ktorom sa chudobný môže vyjadriť a medzi ním a počúvajúcim sa vytvára dôvera. Toto osobné pozorovanie ma vedie k niektorým poznámkam o uvedomení si našej slabosti pri stretnutí s osobou v neistej situácii. Tento pocit slabosti pri stretnutí s chudobnými je dvojznačný:

- Niekedy stretnutie s nimi prebúda v nás strach alebo zranenia, ktoré boli už dávno v nás ukryté a tie sa znovu objavia pri tomto vzťahu. Niekedy tento pocit slabosti je taký silný, že môže viesť k reakcii vylúčenia, čo nás môže prekvapiť... Nevedeli sme o sebe, že sme schopní takého odmietnutia. Pri iných príležitostiach, stretnutia s osobou nachádzajúcou sa v neistej situácii v rovine ekonomickej, relačnej alebo zdravotnej, môžu začať nahrádzať citové prázdno, ktoré nám zabraňuje zachovať si správny odstup od osoby. A potom táto už nie je slobodná, aby si mohla vyznačiť cestu, ako chcela.
- Ale tento pocit slabosti môže byť dobrý, keď je prežívaný v pravde, keď sponchybňuje náš pocit všemohúcnosti. Môže nás tiež viesť do pocitu rovnakého postavenia, ktorý nás hlboko spojí s osobou, ktorú stretávame.

Toto vyjadril bývalý riaditeľ SAMU - sociálnej záchranky vo Francúzsku, lekár Xavier Emmanuelli: «*V podstate pocit slabosti vytvára trvalú solidaritu s ľudstvom... Povedal som to na začiatku činnosti SAMU mojim skupinám sociálnych pracovníkov, aby som ich povzbudil: «Nezabudnite, že v túto noc sa v parížskych uliciach stretnete s ľuďmi rovnakého ľudského postavenia ako je to vaše...*

Slabosť poznačuje štatút človeka vo svete, ktorý zostáva napriek všetkému nevyspytateľným a nekonečným».

Zakúšanie našej slabosti pri stretnutí s chudobnými a riziká, ktoré toto nesie, nás volá, aby sme boli sami sprevádzaní niekým alebo skupinou, ktorá nám umožňuje nachádzať správny odstup, ktorá umožňuje pomáhať osobe v núdzi bez toho, aby sme boli pohltení jeho utrpením. *«V sprevádzaní utrpenia musíme samozrejme riskovať niečo zo seba, ale nemáme sa úplne stratiť, pretože sa staneme neužitočnými alebo nebezpečnými pre seba alebo pre pacienta.»* Ďalej podáva definíciu súcitu: *«Súciť znamená pochopiť utrpenie druhého a pýtať sa naň. Znamená byť zasiahnutým, ale aj vedieť sa ochrániť pred potopením, pred tým, čo môže byť bolesť, morálne utrpenie, aby sme vedeli vytvárať spojenie. Je to vzťah smädu po odlišnosti, starosti o druhého. Druhého sprevádzam preto, lebo trpí, preto, lebo viem vidieť na sebe svoju vlastnú slabosť. Ak nemáme tento súciť, nemôžeme vytvárať spojenie»* (Tamtiež, s. 146).

Táto skúsenosť nám pomáha pochopiť tajomstvo Kristovho vtelenia. Len keď prijmem svoju zraniteľnosť v láske Otca a v sile Ducha Svätého, keď sa stanem *«chudobným, hoci bol bohatý»* a *«ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži»* (Flp 2, 7-8). Takto nám dal poznať silu svojej lásky a otvoril nám cestu zmŕtvychvstania.

5. CHUDOBNÍ ZJAVUJÚ NEPORIADOK SVETA A NÁS OSLOVUJÚ, ABY SME SA ZAANGAŽOVALI

Keď Ježiš predstavuje svoju misiu v nazaretskej synagóge, opakuje slová proroka Izaiáša: *«Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utláčaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok»* (Lk 4, 18-19).

U Ježiša teda ide o **priblíženie sa** k všetkým týmto kategóriám osôb charakterizovaných ich nestálou situáciou: chudobní, väznení, slepí, utláčaní... Ide tu o zjavnú a uznávanú prednosť. Zároveň má jeho poslanie **dimenziu oslobodenia**, zastavenie tejto nejstej situácie väznenia, slepoty, útlaku... Ohlasovaná radostná zvesť je nesená konkrétnym dynamizmom oslobodenia z určitého otroctva. Nemôžeme sa uspokojiť s čisto duchovnou interpretáciou tohto Izaiášovho posolstva prevzatého Ježišom. Zaiste, týka sa nastolenia Božieho kráľovstva, takého, aké sa zjavuje v osobe Ježiša. Ale obsahuje aj konkrétne dimenzie, ktoré ten istý prorok v zbierke Tretí Izaiáš pripomína týmito výrazmi: *«Či nie to je pôst, ktorý sa mi ľúbi, keď rozviažete zväzky zločinné a roztvoríte zvierajúce putá, prepustíte zlomených na slobodu a rozlámete každé jarmo? Či nie, keď lámeš chudobným svoj chlieb, potulných bedárov zavedieš do domu, ak vidíš nahého, zaodeješ ho a pred svojím telom sa neskrývaš?»* (Iz 58, 6-7).

Blízkosť k chudobným je úzko spojená s každou činnosťou, ktorá má za cieľ odstránenie útlaku, ktorého sú obeťami a začiatok boja za spravodlivosť, v dynamike deľby. Takýto postup tvorí neoddeliteľnú súčasť solidarity s najchudobnejšími v duchu evanjelia.

V encyklike *Sollicitudo rei socialis* (38) podáva Ján Pavol II. takúto definíciu solidarity: *«Solidarita teda nie je nejaký pocit neurčitého súcitu alebo povrchnej citlivosti voči zlu toľkých blízkych či vzdialených osôb. Naopak, to je pevné a dôsledné rozhodnutie angažovať sa za spoločné dobro; za dobro všetkých a každého jedného, pretože všetci sme naozaj zodpovední za všetkých. Toto rozhodnutie sa zakladá na pevnom presvedčení, že príčiny, ktoré brzdia plný rozvoj, sú zhon za ziskom a smäd po moci... Tieto postoje a «štruktúry hriechu» možno prekonať – pravda, s pomocou Božej milosti – s celkom opačným postojom: s úsilím o dobro blížneho: s ochotou vedieť «stratiť» v evanjeliom zmysle v prospech druhého, a nie vykorisťovať ho; vedieť «slúžiť mu», a nie utláčať ho pre vlastné výhody* (porov. Mt 10, 42-45; 20, 25; Mk 10, 42-45; Lk 22, 25-27).

Sprevádzanie chudobných, zvlášť tých, ktorí sú obeťami nespravodlivého spoločenského a hospodárskeho poriadku, nás zaväzuje viesť skutočný zápas proti týmto «štruktúram hriechu», o ktorých hovorí Ján Pavol II. Čo sa týka mojej služby väzenského kaplána, pri našich rozhovoroch ma blízkosť s väzňami vedie k spoznávaniu sveta ich detstva. Často pochádzajú z prostredia poznačeného nezamestnanosťou, biedou, chatrným bývaním, nedostatkom vyrovnaného rodinného života, nedostatok oporných výchovných bodov, a toto všetko potom viedlo k ich delikvencii. Keď som sa opýtal jedného mladíka, ktorý bol už po piatykrát vo väznici, na dôvod pašovania drog, ako sa chce z toho dostať, odpovedal mi: «Nájdí mi dôvod prečo mám žiť v štvrti, v ktorej bývam».

Pri mojich stretnutiach s väzňami, ak úplne nevenujem pozornosť k ich pôvodnému životnému prostrediu, ak nejako neprispievam k tomu, aby som spolu s nimi našiel cestu spoločenského a odborného znovuzačlenenia po ukončení väzby, ak nezápasím proti rôznemu odsudzovaniu, ktorého môžu byť predmetom po ich väzbe, potom návrh posolstva obrátenia a oslobodenia, ktoré im podáva Kristus, môže byť neprijatý. Ide tu o pravdivosť môjho rozhodnutia žiť po ich boku v mene Krista.

Vo vzťahu s chudobnými je teda miesto pre záväzok stáť po ich boku a tento nás môže zaviesť veľmi ďaleko. Vyzýva nás zanalyzovať ekonomickú, politickú a sociálnu situáciu, ktorá vyvolala túto biedu. Zapája nás do vytrvalého boja proti všetkým formám útlaku, ktoré držia toľkých ľudí v „podzemí“ ľudstva. Pozýva nás tiež k tomu, aby sme sa neustále učili v škole chudobných, pretože vychádzajúc z ich situácie a ich reči nám hovoria, ktoré sú cesty ich vlastného oslobodenia.

6. CHUDOBNÍ NÁS VYZÝVAJÚ K TRPEZLIVOSTI A VERNOSTI

Sám Ježiš zakúsil vernosť v zmluve s chudobnými. V určitej chvíli si uvedomil, že jeho vzťah s vylúčenými ľuďmi vtedajšej spoločnosti ho môže viesť ku konfrontácii s politickou a náboženskou mocou tej doby, ktorí neprijímali jeho misiu. Zakúsil tiež nestálosť

osôb, ktoré ho nasledovali. Zástup, ktorý ho oslavoval pri jeho vstupe do Jeruzalema, bol schopný obrátiť sa proti nemu vo chvíli procesu odsúdenia. Aj jeho učeníci chceli mu zabrániť, aby podstúpil riziko obetovania svojho života. Ale vo vernosti v láske k jeho Otcovi a ľuďom, ku ktorým bol poslaný, išiel až do konca. Odolal všetkým pokušeniam moci, nadvlády vo všetkých jej formách, hľadania svetskej slávy. Zachoval si svoje rozhodnutie pre chudobu a sebadarovanie a *«pevne sa rozhodol ísť do Jeruzalema»* (Lk 9, 51).

V našom sprevádzaní chudobných sa stáva, že prežívame skúšky a odpor. Táto skúška môže pochádzať z nás samých kvôli únave, pochybnosti, ktorá sa v nás usadí o oprávnenosti nášho rozhodnutia alebo pri dojme neúspechu tejto našej solidarity. Táto skúška môže tiež nastať kvôli riskantnej povahe nášho záväzku a nebezpečenstva alebo násilia, ktoré sa približujú, alebo tiež kvôli pocitu samoty. Môže tiež nastať vtedy, keď samotní chudobní, ktorých sprevádzame na ceste ich rastu, opätovne padajú a zdajú sa akoby nanovo zdrvení osudovosťou. Vtedy sa môže stať, že sme pokúšaní nechať ochabnúť naše ramená.

Jedného dňa mi priatelia povedali, že jeden mladík, ktorého som povzbudzoval v jeho zápase o skutočné oslobodenie od drogy počas dlhej detoxikácie, znovu upadol do užívania drog. Už po piatykrát sa vrátil k droge. Nanešťastie som povedal priateľom, ktorí mi povedali túto správu: «Teraz sa už vzdávam!». A tento mladík mi prišiel povedať: «Keby si vedel, ako ma to zbolelo, keď som sa dozvedel, že aj ty sa už vzdávaš...!» Toto volám hriech proti nádeji... Chudobní nás provokujú k vernosti a trpezlivosti, napriek opätovným pádom, beznádeji, úzkosti, ktoré ich môžu zraniť a dokonca aj zvíťaziť nad nimi.

Existuje spiritualita *«Stabat Mater»*, ktorá sa podobá vernosti Panny Márie, ktorá stála pod krížom, hoci sa už zdanlivo nedalo nič robiť a jej syn zomieral za sarkazmu okolostojaceho davu. Len naša viera v Kristovo zmŕtvychvstanie, v lásku, ktorá je silnejšia ako akákoľvek bieda a utrpenie, ktoré môžu postihnúť našich

najchudobnejších bratov, môže nám pomôcť zostať stáť pri nich a naďalej «*proti nádeji v nádeji uveriť*», ako nás k tomu pozýva sv. Pavol v liste Rimanom (4, 18).

7. CHUDOBNÍ NÁS PRIVÁDZAJÚ K VEĽKONOČNEJ CESTE S KRISTOM

Napokon chudobní nás môžu viesť až k fyzickému prežívaniu tejto veľkonočnej cesty, ktorú vykonal Kristus, aby nás priviedol k svojmu zmŕtvychvstaniu. V encyklike *Sollicitudo rei socialis* (40) Ján Pavol II. píše: «*Solidarita vo svetle viery sa snaží prekonať samu seba a získať špecificky kresťanské črty plnej nezištnosti, odpúšťania a zmierenia. Blížny potom už nie je len ľudskou „bytosťou“ s vlastnými právami a základnou rovnosťou so všetkými. Stáva sa živým obrazom Boha Otca, vykúpeným krvou Ježiša Krista, a predmetom stálej činnosti Ducha Svätého. Preto ho treba milovať, i keď je nepriateľom, takou láskou, akou ho miluje Pán, a treba za neho podstúpiť aj tú najväčšiu obeť: «Dávať život za bratov»* (porov. 1 Jn 3, 16).

Mnísi z Tibherinu /tiberin/ nám dali žiarivé znamenie tejto solidarity, ktorá ide až po obetovanie svojho života. Uprostred alžírskoho ľudu, v náročnom bratstve s nimi a v stálom strachu z násilností občianskej vojny títo mnísi vyznačili cestu sebadarovania. Chceli zostať bratmi všetkých, odmietali vybrať si medzi bratmi nížiny (t. j. vojakmi alžírskej armády) a bratmi z hôr (tými, ktorých volali islamisti), a ktorí sa stavali proti sebe pred ich očami v nemilosrdnom násilí. V nepretržitej kontemplácii ich Pána a Učiteľa, ukrižovaného a zmŕtvychvstaleho Ježiša Krista, a v dlhej vnútornej práci modlitby, sa naučili prekonávať svoj strach, rozhodnúť sa zostať spolu po boku tohto chudobného ľudu, s ktorým utvorili zmluvu zrieknuť sa postupne všetkého, čo by ešte mohlo narušiť lásku a s dôverou sa odovzdať do rúk Boha, ktorý v osobe Krista nám neustále opakuje, že «*nikto nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich bratov*».

Aj my, v miere, v akej sme sa definitívne rozhodli spojiť svoj život so životom chudobných, nechávame sa nimi viesť a utvárať. Postupne sme vedení po ceste ich radostí, trápení, starostí, ich

očakávaní, nádeje a zápasov... spájame svoj život s ich životom. Ako oni prechádzame temnotou strachu, znepokojenia z budúcnosti, zakúšame naše obmedzenia a našu slabosť, ale sme tiež nesení milosťou z toho, že nás prijímajú za svojich bratov a sestry a nesie nás ich priateľstvo. Oni nás učia deň čo deň obetovať svoj život ako Kristus. Niekedy, uprostred našej krehkosti a slabosti prijímame od nich slová nádeje ako Ježiš, ktorý predtým, ako odovzdal svojho ducha Otcovi, prijal od dobrého lotra, ktorý bol ukrižovaný po jeho boku, predchádzajúci odraz zmŕtvychvstania, ktorým mal prejsť: *«Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho Kráľovstva»* (Lk 23, 42).

II. MIESTO CHUDOBŇÝCH V ŽIVOTE CIRKVI

1. VÝRAZ DRUHÉHO VATIKÁNSKEHO KONCILU

Ak nám Kristus osobne a kolektívne hovorí o stretnutí a solidarite s núdznými, potom sa to tým viac týka života Cirkvi. V tomto roku 50. výročia od koncilu si môžeme spomenúť na niektoré texty, ktoré pripomínajú miesto chudobných v Cirkvi: *«Lenže ako Kristus uskutočnil dielo vykúpenia v chudobe a prenasledovaní, tak aj Cirkev je povolaná nastúpiť na tú istú cestu, aby ľudom sprostredkovala ovocie spásy. Ježiš Kristus, „hoci má božskú prirodzenosť,... ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu“ (Flp 2, 6), a „hoci bol bohatý, stal sa... chudobným“ (2 Kor 8, 9) pre nás; tak aj Cirkev, hoci potrebuje ľudské prostriedky, aby mohla plniť svoje poslanie, nie je ustanovená na to, aby hľadala svetskú slávu, ale aby aj svojím vlastným príkladom šířila skromnosť a sebazaprenie. Ved’ aj Otec poslal Krista, aby „hlásal evanjelium chudobným, uzdravoval skrúšených srdcom“ (Lk 4, 18) a „hľadal a zachránil, čo sa stratilo“ (Lk 19, 10). Podobne Cirkev zahrňuje láskou všetkých, ktorých sužuje ľudská krehkosť, ba v chudobných a trpiacich spoznáva obraz svojho chudobného a trpiaceho Zakladateľa, snaží sa zmiernovať ich nedostatok a chce v nich slúžiť Kristovi»* (porov. Lumen gentium, č. 8).

Tento text zdôrazňuje niekoľko podstatných bodov:

- chudoba ako znamenie podobnosti s osobou Krista a ako cesta poslania;
- spoznanie chudobných a trpiacich ako tých, ku ktorým je Cirkev prednostne poslaná (tu sa myslí prednostná voľba chudobných);

- Cirkev spoznáva Kristovu prítomnosť v osobe chudobných.

Pre zhrnutie týchto koncilových tvrdení by sme mohli povedať, že Cirkev bez chudobných by bola okypená. Pretože sa Kristus stotožnil s chudobnými (hladnými, chorými, cudzincami, väzňami...), označil chudobných za prednostných adresátov radostnej zvesti, poukázal na hľadanie stratenej ovce za prednostnú prácu jeho učeníkov, preto miesto chudobných tvorí podstatu tajomstva Cirkvi.

2. ALE ZHROMAŽDENÁ CIRKEV JE ČASTO VZDIALENÁ OD CHUDOBNÝCH

Zaiste, hovorím o Cirkvi, ktorú poznám vo Francúzsku a širšie v Európe, kde konštatujem, že chudobní sa ešte necítia „ako doma“ v našich kresťanských zhromaždeniach. Bezpochyby pre vás, ktoré prichádzate s chudobnejších krajín, táto poznámka nie je práve najvhodnejšia. Ale i napriek tomu, v mnohých krajinách sa najchudobnejší necítia na jednej rovine v našich kresťanských komunitách.

Naše kresťanské komunity sa usilujú odpovedať na žiadosti chudobných. Sú pre chudobných, ale nie s chudobnými. Otec Jozef Wrzesinsky /vřešiški/, zakladateľ ATD Quart-Monde vo Francúzsku /pozn. prekl.: kresťanské združenie a sociálne hnutie v prospech chudobných cudzincov a ľudí bez prístrešia/, napísal knihu s názvom: «Chudobní tvoria Cirkev». Ešte sme od toho ďaleko! Hoci hovoríme o prednostnej voľbe chudobných, ich hlas je ešte ťažko počuteľný v našich kostoloch. Túto vzdialenosť musíme zväziť a jasne uznať, bez obviňovania ale i bez zhovievavosti. Je dôležité zmerať túto vzdialenosť, ktorá nás odďaľuje od chudobných, pretože je to tiež základ možného obrátenia. Ak vieme jasne uznať odlišnosť našich komunit (farských alebo diecéznych) vzhľadom k tým, ktorí žijú vylúčení, ak si uvedomujeme, že naše komunity sú «sfalšované» kvôli tomu, že tam chýbajú, potom môžeme začať s nimi dialóg v skutočnej reciprocite. Musíme sa pritom vyhnúť skrytému pokušeniu náhliť sa „získať ich naspäť“, lebo to môže byť len naša zámienka, aby sme nepočuli vyrušujúci hlas chudobných. Lebo našich najchudobnejších bratov a sestry máme vždy pozorne počúvať,

nadviazať s nimi dialóg a byť pripravení nechať sa hlboko premeniť slovom, ktoré nám chce Kristus povedať cez ich osobu.

3. ABY SA NAŠE KREŠŤANSKÉ KOMUNITY MOHLI SKUTOČNE STRETNÚŤ S CHUDOBNÝMI, POTREBUJÚ SPROSTREDKOVANIE

Keď hovorím o sprostredkovaní, myslím na osoby, ktoré sú v trvalom vzťahu s najchudobnejšími, žijúc s nimi v pravej solidarite, zdieľajúc ich utrpenia a zápasy po tom, ako sa naučili po ich boku ich reči a nechali sa nimi premeniť. Tieto osoby ako príslušníci kresťanských spoločností môžu byť pri svojich pokrstených bratoch a sestrách služobníkmi alebo služobnicami stretnutia s najchudobnejšími. Môžu učiť kresťanské spoločnosti chápať zvnútra, čo prežívajú títo vylúčení a započúvať sa do slova, ktoré im hovorí Kristus cez ich život.

Vy samé, milé sestry, ste toho všetky svedkami nejakým spôsobom. Stáva sa, že na určitých skromných miestach poznačených pohostinnosťou, zmyslom pre modlitbu, kvalitou počúvania druhého dôjde ku skutočnému stretnutiu medzi vylúčenými a celkom jednoduchým Kristovým slovom. Stáva sa, že vylúčení, ktorí si veľmi prajú vidieť ich dôstojnosť uznanú a byť oslobodení od akéhokoľvek útlaku, vstupujú do svetla evanjelia. Väzni a utláčaní sú niekedy oslovení radostnou zvesťou evanjelia a zachytávajú Kristove slová: *«Vstaň, vezmi si lôžko a choď»*. Potom život týchto krehkých ľudí môže byť zapálený. Ako svedkovia týchto malých vzkriesení môžeme radostne zvolať ako Kristus: *«Zvelebujem ťa, Otče, pán neba a i zeme, že si tieto veci ukryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo...»* (Lk 10, 21). V tej istej línii sa stáva, že vystupujú z nás slová Magnifikatu, kde sa Máriin hlas spája s hlasom chudobných, ktorých stretávame: *«Mocnárov zosadil z trónov a povýšil ponížených...»* (Lk 1, 51).

Keď sme užasnutými svedkami tohto ohromujúceho stretnutia hlasu najchudobnejších a svetlom Kristovho evanjelia, nemôžeme si to nechať pre seba. Máme dvojnásobnú zodpovednosť:

- umožniť osobám, ktoré žijú vylúčenie a spoznali Ježišove slová, aby sa cítili prijatí v komunite a urobiť ďalšie kroky na ceste znovu začlenenia, ktoré má duchovnú a cirkevnú dimenziu;
- pomáhať kresťanským komunitám, ktoré majú často odstup od chudobných, aby nadviazali vzťah s týmito osobami poznačenými utrpením alebo biedou a nechali sa obrátiť slovom, ktoré im hovorí Kristus.

Ako dcéry kresťanskej lásky môžete:

- prispieť k utváraniu evanjeliovejšej Cirkvi, pretože už bude obývaná a premieňaná prítomnosťou a slovom chudobných v jej strede;
- sa stávať skromnými spojovníkmi medzi týmito chudobnými, ktorí majú veľkú nádej a očakávania vďaka Kristovej radostnej zvesti, a diecéznymi alebo farskými spoločenstvami „zranenými“ chýbajúcimi chudobnými a očakávajúcimi skutočné stretnutie s nimi a cez nich s Kristom.

4. Zodpovednosti, ktoré vám pripadajú v rámci vašich komunít a v Cirkvi

Ako «vizitátorky» nemáte vždy možnosť byť v priamom kontakte s najchudobnejšími. Ale sestry komunít, za ktoré ste zodpovedné, zdieľajú stav chudobných v konkrétnom každodennom živote. Ste svedkami kvality počúvania a prítomnosti sestier pri všetkých týchto krehkých ľuďoch, ktorých im život posielala do cesty. Zdieľajú zblízka ich utrpenie, boje, niekedy i blízkosť k evanjeliu. Zdieľajú sa vám raz so svojim úžasom podobným Ježišovmu spôsobu pred Kanaánčankou alebo rímskym stotníkom, inokedy s ich únavou alebo sklamaniami, keď zakusujú tieto nevyhnutné rozpory, podobne ako sa s nimi stretával i Kristus. Predpokladám, že vaša prítomnosť po ich boku je mimoriadne dôležitá.

Ste tam, aby ste rozlišovali tieto charizmy, ktoré Duch Sv. vkladá do srdca tej či onej sestry, ktorá nachádza svoju radosť v službe chudobným a ju vykonáva na miestach neistoty. Vaše

pozorné počúvanie ich skúseností im môže pomôcť znovu sa zamyslieť nad slovom, ktoré im hovorí Kristus cez ich blízkosť k najchudobnejším. Ste tu tiež preto, aby ste ich povzbudzovali, dvíhali keď to, čo prežívajú, je príliš ťažké kvôli extrémnej biede alebo zrúteniu očakávaní. Ste akoby svedkami novodobých «Skutkov apoštolov», ktoré vznikajú pri sprevádzaní tých, ktorých svet necháva bokom. A zvlášť sa snažite zhromaždiť do stredu komunit všetky tieto perly evanjelia prijaté od najchudobnejších, ktoré nesú našu Cirkev v stále aktívnejšej láske k Zmŕtvychvstalému.

Z Á V E R

Dnes sa táto úvaha stáva naliehavou z dvoch dôvodov: 1. Naše globalizované spoločnosti sú otrasené ekonomickou a finančnou krízou nemajúcou obdoby a určitým spôsobom sa dotýkajúcou všetkých krajín planéty. Táto kríza má dramatické dôsledky na život rodín, ktoré nevedia, čo bude zajtra. Migrácia kvôli beznádeji naberá na intenzite. Mladí ľudia chudobných krajín často živia túžbu ísť pracovať do priemyselných krajín. Západné krajiny zatvárajú svoje hranice a majú tendenciu uzatvoriť sa do seba a stavať na chabých istotách. Niekedy výzva k solidarite sa stáva mimoriadne aktuálnou.

2. V tomto kontexte zakúšajú mnohé kresťanské komunity novú ťažkosť kvôli biede, ktorá zúri v ich vlastnej krajine, alebo kvôli násiliu, či na Západe kvôli rýchlemu ubúdaniu počtu kňazov a pastoračných prostriedkov. Ak cirkevné spoločenstvá vedia správne duchovne rozlišovať, čo je v hre vychádzajúc z tejto novej situácie v rámci neregulovanej globalizácie, potom môžu znovu spoznať nový evanjeliový dynamizmus v stretnutí s chudobnými, v dialógu s nimi a v rozhodnutí stáť po ich boku, aby boli uznané ich základné ľudské práva. V tomto rozhodnutí a prehĺbení eucharistického tajomstva, z ktorého čerpajú život, môžu sa komunity nechať nanovo niesť utrpením Krista, ktorý «sa stal chudobným medzi chudobnými» až po úplné obetovanie svojho života na kríži, aby dal mnohým národom možnosť vstúpiť do plného svetla svojho Zmŕtvychvstania.

Jean-François Berjonneau
Fraternita kňazov Ježiša – Caritas

Ohlasovať Ježiša Krista v súčasnosti

16. mája 2012

I. NOVÝ KULTÚRNY SCENÁR

Žijeme v dobe veľkých zmien a premien vo všetkých sférach ľudskej existencii. „Zrýchlená premena“ spoločnosti vyvolala nový kultúrny scenár charakterizovaný stratou súdržnosti ľudskej duše¹, krízu pravdy, poruchu slobody odrezanú od bytia a pravdy človeka, zatemnenie morálneho svedomia, skrátka, **duchovnú krízu** ľudskej bytosti. Ako nám to potvrdzuje pápež Benedikt XVI.: "*Humanizmus, ktorý vylučuje Boha, je nehumánny humanizmus... Bez Boha človek nevie, kam má ísť, a nedokáže ani pochopiť, kým je*"².

Cirkvi si uvedomuje závažnosť tejto situácie, a preto si za **pastoračnú prioritu** určila novú evanjelizáciu. Pochopila naliehavosť potreby "znovu utkať kresťanskú sieť ľudskej spoločnosti" (Ján Pavol II.). Návrh novej evanjelizácie sa netýka metód či ľudských stratégií, je to odpoveď na aktuálnu situáciu. Touto odpoveďou je osoba Krista, ktorý ponúka spásu všetkým: "*Božia moc pre spásu každého človeka, ktorý sa stal veriacim*" (Rim 1,16).

V živote Cirkvi už viac rokov rezonuje koncept novej evanjelizácie. Nie je to úplne nová myšlienka alebo téma na nejakú dodatočnú úvahu. Podľa «*Lineamenta biskupskej synody*» je nová evanjelizácia globálnou akciou, ktorá spolu encyklikou "*Verbum Domini*" a vytvorením Pápežskej rady pre novú evanjelizáciu chce čeliť výzvam súčasnej spoločnosti. Naliehavosť novej evanjelizácie vyjadruje potrebu obnoviť misionárskeho ducha v Cirkvi, potrebu žiť

¹ Caritas in Veritate 76.

² Caritas in Veritate 78.

v nej nové Turíce: «Musíme v sebe oživiť planúce nadšenie sv. Pavla, ktorý zvolal: ‚Beda mi, keby som nehlásal evanjelium!‘ (1 Kor 9, 16)»³.

Tento návrh novej evanjelizácie sa týka nás všetkých nielen ako tých, ktorí majú ohlasovať, ale i ako tých, ktorým je evanjelium určené, teda adresátov. Ohlasovanie evanjelia je dôležité pre tých, ktorí ho prijímajú a najskôr pre nás samých: ide tu o našu spásu. *Lineamenta* sa odvoláva na *Evangelií nuntiandi* 74 a kladie im otázku: "Môžeme sa zachrániť, keby sme z nebalosti, strachu, hanby... zanedbávali ohlasovanie?"⁴ Ohlasovanie evanjelia je pastorálnou prioritou, ale aj dôvodom existencie Cirkvi a povolania každého pokrsteného.

Nihilizmus prenikajúci do našej súčasnej kultúry robí ponuku nádeje naliehavejšou a potrebnejšou. Vedie nás dnes ohlasovanie Ježiša Krista k opätovnému položeniu si otázky o našej identite: Čo je špecifické pre kresťana? Ako prežívame našu kresťanskú identitu? Aká je kvalita našej viery? Cirkev uznáva, že jej chýba plodnosť nášho spôsobu prežívania viery, vnútorná „sekularizácia“ samotného kresťanstva a nedostatok účinnosti určitých spôsobov ohlasovania evanjelia. Situácia niektorých kresťanských komunít odráža oslabenú nádej učeníkov na ceste do Emauz. Niektoré spôsoby prežívania viery a evanjelizácie nie sú veľmi presvedčivé a neodovzdávajú život: zvyčajné odpovede, štandardné cesty sú prekonané a neschopné odpovedať na súčasnú situáciu.

Pre definovanie kresťanskej identity potrebujeme rozlišovať, aby sme interpretovali zmeny, spoznali naliehavosť podania viery (GS, č. 4). Ide o vzájomnú konfrontáciu medzi Cirkvou a spoločnosťou: Cirkev počúva a pozorne počúva spoločnosť a spoločnosť je konfrontovaná s Cirkvou. V dokumente je súčasná situácia opísaná v 6 scenároch, ktoré vyjadrujú spoločenské premeny a možné odpovede v perspektíve novej evanjelizácie:

³ Lineamenta 24.

⁴ Lineamenta 2.

1. **Kultúra sekularizácie** upadajúca do sekularizmu, ktorý sa zaochádza bez Boha a vytláča náboženskú dimenziu do súkromnej oblasti.
2. **Migrácia.** Globalizácia robí našu spoločnosť „kvapalnou“⁵.
3. **Spoločenské komunikačné prostriedky**, ktoré ospevujú emócie, kultúru pominuteľnosti a priestor pre virtuálny egocentrizmus.
4. **Ekonomická kríza**, ktorá poukazuje na neúspech každého rozvoja, ktorý zabúda na Boha a na nestálosť ľudského stavu. *"Presvedčenie o nezávislosti ekonómie, ktorá nemusí prijímať „vplyvy“ morálnej povahy, priviedlo človeka k používaniu ekonomického nástroja dokonca ničivým spôsobom"*⁶.
5. **Vedecké bádania a pokusy.** Bez etiky sa môže vedecko-technický pokrok stať bôžikom, „náboženstvá blahobytu a okamžitej odmeny“ zabraňujú skutočnému ľudskému rozvoju.
6. **Politika.** Nové situácie potrebujú byť osvetlené evanjeliom: *"úsilie o pokoj, rozvoj a oslobodenie národov; o zlepšenie foriem riadenia sveta i jednotlivých krajín; o vytvorenie nových foriem vzájomného počúvania, spolužitia, dialógu a spolupráce medzi rôznymi kultúrami a náboženstvami; a tiež starostlivosť o práva ľudí i národov...; pomoc tým najslabším; ochrana stvorenstva a úsilie zamerané na budúcnosť našej planéty"*⁷

Prostredia, do ktorých sme povolani ohlasovať Ježiša Krista sa veľmi zmenili, ale poslanie Cirkvi zostáva nezmenené. Voči sekularizácii, ktorá chce odstrániť otázky o Bohu, sme pozvani hľadať nové prejavy ako byť v Cirkvi a žiť ako kresťania. Nová evanjelizácia nás povzbudzuje spoznávať Božiu tvár v Kristovi a učiť sa od neho, v čom spočíva skutočné ľudstvo. Jej úlohou je viesť k scitlivieniu

⁵ porov. Z Bauman, "El arte de la vida" Paidós, Barcelona 2008.

⁶ Caritas in veritate 34.

⁷ Lineamenta 6.

spoločnosti voči situácii chudobných, usilovať sa o konkrétne akcie spravodlivosti a lásky v prospech spoločného dobra. Toto sa týka všetkých piatich kontinentov.

Je naliehavé:

- dať evanjeliové odpovede na tieto nové situácie,
- viesť dialóg so súčasnou kultúrou a mať pritom kritický zmysel k odchýlkam a rôznym smerom spoločnosti,
- vedieť v pokore zrevidovať náš spôsob prežívania viery.

II. ZMYSEL MISIE

Nová evanjelizácia je teologálnou odpoveďou Cirkvi na súčasné výzvy. Cirkev ohlasuje odraz trojičného tajomstva, a to, že Otcova láska predchádza každú misiu. Otec nám prejavil svoju dobrotu, keď poslal svojho Syna ohlasovať a šíriť spásu, v čom pokračuje Duch Svätý⁸.

Cieľom misie je dávať spoznať Boha, ktorý sa zjavil cez Krista v Duchu Svätom..., aby svet mohol mať účasť na Božom živote⁹. Ježiš Kristus je najväčší evanjelizátor, odovzdáva nám svojho Duch, aby sme ohlasovali jeho kráľovstvo. Bez Ducha Svätého niet evanjelizácie. Postupy a stratégie nenahradia pôsobenie Ducha Svätého u toho, ktorý ohlasuje evanjelium a ani u toho, kto ho počúva¹⁰. Nová evanjelizácia nevyžaduje sériu vonkajších činností, ale má nechať pôsobiť Ducha, ktorý oslovuje našu kresťanskú identitu, náš spôsob života v cirkevnom spoločenstve ako i našu ťažkosť vytvárať skutočné bratstvo¹¹. Sme povolaní byť evanjelizátormi v spojení s Cirkvou. Pri evanjelizácii nemáme natoľko hovoriť, ako žiť v bratskom spoločenstve a budovať civilizáciu lásky.

III. NOVÉ MISIONÁRSKE POVEDOMIE: OD PAVLA VI. k BENEDIKTOVI XVI.

⁸ podľa *Ad Gentes* 2-4.

⁹ *Redemptoris Missio* 47.

¹⁰ *Redemptoris Missio* 45 et 21.

¹¹ porov. *Lineamenta* 2.

Misia Cirkvi, ktorá začala na prvé Turíce, sa vo svojom prejave vyvíjala počas celých dejín, ale Kristov príkaz je stále aktuálny: viesť ľudstvo k Božiemu kráľovstvu.

Keby sme si rýchlo prešli dokumenty pápežov od Pavla VI. do Benedikta XVI., mohli by sme si lepšie ozrejmiť obsah novej evanjelizácie a chápať ju ako obnovu misionárskeho ducha, ktorú podniel už Druhý vatikánsky koncil. Vo všetkých koncilových dokumentoch je misia vedúcou niťou. Pripomínajú, že Cirkev existuje pre evanjelizáciu, aby pokračovala v Kristovom poslaní vo svete: Cirkev ohlasuje Slovo (*Dei Verbum*), slávi veľkonočné tajomstvo (*Sacrosanctum concilium*), prejavuje solidaritu s ľudstvom (*Gaudium et spes*), aby všetkým odovzdávala spásu. *Lumen gentium* rozvíja misionársku povahu Cirkvi, *Ad gentes* prehlbuje misiu, ktorá je určená všetkým národom. Tieto dokumenty sú podstatnými pri teologickej a pastoračnej reflexii.

Na zasadaní Biskupskej synody v roku 1974 sa objavuje nový spôsob pohľadu na misiu: evanjelizácia sa týka celej Cirkvi. *Evangelií nuntiandi* (1975) predstavuje dôležitosť evanjelizácie súčasnému svetu "Úloha ohlasovať evanjelium je milosť a vlastné povolanie Cirkvi a vyjadruje jej pravú povahu. Cirkev je tu pre hlásanie evanjelia" (EN 14). Úlohou Cirkvi je pokračovať v Kristovej misii (EN 1). Jej hlavným bodom je tajomstvo Krista, ktoré odpovedá na tajomstvo človeka (GS 22)¹² a ponúka spásu všetkým ľuďom, u ktorých je milosť neviditeľne prítomná (RM 10).

JÁN PAVOL II.

Podľa "Evangelií nuntiandi" je potreba ponúkať dnešnému človeku jednou z hlavných tém **Jána Pavla II.** V čom sa nachádza novosť? Evanjelizácia je nová, pretože Duch Svätý podnecuje evanjelizátorov, je nová v jej predstavovaní a je v súlade s aktuálnou dobou. Je nová v krajinách, ktoré už prijali ohlasovanie evanjelia. Je kľúčom pri riešení problému sekularizácie, nedostatku povolaní... ide o znovuobjavenie **nadšenia pre evanjelizáciu**: "Lebo nás ženie Kristova láska.." (2 Kor 5, 14).

Ján Pavol II. hovoril o nutnosti evanjelizačnej pastorácie na Pápežskej rade pre kultúru (1986), v "Christifideles laici", (1989) a v

¹² RH 8; RM 6, 10, 28.

“Ecclesia in Europa”. Napokon v encyklike *“Redemptoris missio”*, (1990) opisuje nové situácie misie, jej činiteľov a zodpovedných predstaviteľov, konkrétnu spoluprácu a misionársku spiritualitu.

Výraz "nová evanjelizácia", ktorú často používal **Ján Pavol II.**, sa po prvýkrát objavila pri návšteve v Port-au-Prince (Haiti v r. 1983) pri príležitosti 500. výročia od prvej evanjelizácie Amerík. Pápež používa sloveso „znovu evanjelizovať“, aby sa nerozumelo, že ide o kritiku prvej evanjelizácie. Opakuje zodpovednosť ísť v ústrety súčasnému človeku s novým misionárskym zápalom. Nejde o obnovu zastaraných vzorov, ale o otvorenie nových priestorov viere, hľadanie primeranejšieho spôsobu ako ohlasovať evanjelium, a o nové metódy a spôsoby konania. Nová evanjelizácia nie je exkluzívnym problémom Západu, sekularizácia sa týka všetkých kontinentov, hoci každého z nich sa ho dotýka odlišne. Nová evanjelizácia sa netýka zemepisných kritérií, ale kultúrnych realít ľahostajných k otázke Boha.

Encyklika *Novo millennio ineunte* (2001) je výzvou k misionárskemu elánu. Preto Cirkev musí kontemplovať Krista, vstúpiť do dynamiky nového prikázania, urobiť z každej pastoračnej činnosti nový prejav Kristovej lásky: *“Ak sme skutočne sústredene rozjímali o Kristovej tvári, potom sa naše pastoračné plánovanie musí inšpirovať novým prikázaním, ktoré nám dal: “...aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás...” (Jn 13,34)”* (NMI 42).

Nová evanjelizácia predpokladá vychádza u Krista *“ktorého treba poznať, milovať a nasledovať, aby sme mohli v ňom žiť trojičným životom a pretvárať s ním dejiny až po ich završenie v nebeskom Jeruzaleme. Je to program, ktorý sa striedaním čias a kultúr nemení, i keď prihliada na dobu a kultúru z hľadiska úprimného dialógu a účinnej komunikácie.”* (NMI 29).

BENEDIKT XVI.

Benedikt XVI pri svojom prejave v Aparecide (Brazília) v roku 2007, pri príležitosti V. generálnej konferencie biskupov Latinskej Ameriky a Karibiku (CELAM), prevzal výzvu Jána Pavla II.: nová evanjelizácia vedie k ohlasovaniu posolstva spásy, k obhajobe dôstojnosti každej ľudskej bytosti, prehĺbeniu hodnôt viery, k vedeniu životného štýlu v súlade s kresťanskou vierou, k pomoci tým, ktorí sa nachádzajú v chudobe. Pri príležitosti slávania jubilejného roku sv.

Pavla Benedikt XVI. navrhol za pastoračnú prioritu poukázať na Kristovu tvár v „nových areopágoch“ dneška. Misionárska činnosť Cirkvi sa musí obrátiť k citlivým centráм spoločnosti tretieho tisícročia.

Benedikt XVI. je presvedčený o nevyhnutnom prínose kresťanskej viery do nového kultúrneho kontextu, lebo dimenzia viery je konštruktívnym prvkom spoločnosti. Oživiť kresťanské korene pomôže „znovu nájsť dušu“, zmysel dôstojnosti človeka a jeho celistvý rozvoj.¹³ Počas svojho pontifikátu rozvíja presvedčenia kresťanskej viery: láska a Božie milosrdenstvo, vykupiteľské dielo Ježiša Krista, nádej na večný život, prvenstvo lásky, potreba posväcovať život ľudstva. Jeho vlastné tajomstvo je samo o sebe skutočnou evanjelizačnou činnosťou.

Rok viery pri príležitosti 50. výročia od 2. vatikánskeho koncilu je v tej istej línii: umiestniť vieru do centra pastoračnej činnosti. V r. 2010 vytvoril Benedikt XVI. Pápežskú radu pre evanjelizáciu z tohto presvedčenia: *"V tejto súvislosti nám po Druhom vatikánskom koncile pápeži ponúkli pre súčasnú i budúcu pastoračnú prácu kľúčové slovo: „nová evanjelizácia“»* (Lin. 24). Cirkev inauguruje nástup *"do novej historickej etapy svojej misionárskej dynamiky"* (Lin. 5), aby viedla ľudí ku Kristovi – ceste, pravde a životu. Potrebujeme sa živiť Božím slovom a nechať sa evanjelizovať¹⁴. Aby sme mohli hovoriť o Bohu, musíme ho najskôr počúvať. Keď Cirkev počúva Slovo, potom svetu hovorí slová nádeje, radosti a pokoja (porov. VD 127)¹⁵.

Ďalšie dokumenty biskupov Latinskej Ameriky (Medellin 1968, Puebla 1979, Santo Domingo 1992, Aparecida 2007) stanovujú tieto misionárske priority: stelesniť evanjelium v rôznych realitách, znova definovať identitu kresťana ako učeníka a misionára, obnoviť cirkevné inštitúcie. *"Nech nikto nezostane so založenými rukami! Byť misionárom znamená ohlasovať Ježiša Krista tvorivo a odvážne na všetkých miestach, kde evanjelium nebolo dostatočne ohlasované alebo prijaté, zvlášť v ťažkých a zabudnutých prostrediach a za našimi hranicami."* (DA, s. 26, č. 4)

¹³ Krátky rozhovor s Benediktom XVI. o jeho ceste do Nemecka, 2006.

¹⁴ Verbum Domini, 2010.

¹⁵ *"Nepochybne prioritou pre Cirkev na začiatku nového tisícročia je živiť nás Božím slovom, aby sme sa stali "služobníkmi Slova" v našom evanjelizačnom poslaní."* NMI 40.

Jednou z výziev súčasnej evanjelizácie je formovať týchto učeníkov – misionárov, "ktorí odpovedajú na prijaté povolanie a všade, s prekypujúcou radosťou a nezištne šíria dar stretnutia sa s Ježišom Kristom... To je najlepšia služba..., ktorú môže Cirkev ponúknuť ľuďom a národom" (DA, s. 35, č. 14).

IV. NOVÝ MISIONÁRSKY VZOR

Od Druhého vatikánskeho koncilu sa objavil nový spôsob chápania poslania Cirkvi: prešli sme z „cirkevno-centrickeho“ pohľadu na misie k misionárskemu chápaniu Cirkvi. Nová evanjelizácia zaberá „misiu“ a zároveň „misie“. Cirkevné dokumenty poukazujú na kontinuitu v misionárskom uvedomení si Cirkvi, ako to pripomína Benedikt XVI. vo svojom apoštolskom liste *Porta Fidei*. Rok viery začne 11. októbra 2012 na výročný deň zahájenia Druhého vatikánskeho koncilu a ukončí sa 24. novembra 2013. "S programom novej evanjelizácie chce Cirkev viesť do dnešného sveta a do dnešnej diskusie svoju najoriginálnejšiu a najšpecifickejšiu tému: ohlasovanie Božieho kráľovstva, ktoré začal Ježiš Kristus" (Lineamenta 10).

V dokumentoch počnúc *Gaudium et spes* až po *Evangelií nuntiandi* a *Redemptoris missio* boli prebrané rôzne témy: Cirkev vo svete, prednostná voľba chudobných, evanjelizácia kultúry slobody, dialóg medzi vierou a postmodernosťou atď. V Inštrukciách z roku 1984 a 1986 sa spresňuje, že prednostná voľba chudobných nie je sektárstvom či partikularitou, ale prejav univerzálnosti existencie a misie Cirkvi.

Pre Jána Pavla II. je konflikt medzi kultúrou a sekularizovanou kultúrou (kultúrou slobody) morálnym problémom, odlišným antropologickým ponímaním ľudskej bytosti v porovnaní s kresťanskou morálkou vyjadrenou vo *Veritatis splendor* (1993).

Od Druhého vatikánskeho koncilu cirkevné dokumenty vyjadrujú starosť Cirkvi o evanjelizáciu chudobných a evanjelizáciu kultúry slobody, jej túžbu sprevádzať ľudstvo v tomto období rýchlych, hlbokých a univerzálnych zmien. Kristus je skutočným znamením čias, podstatným kľúčom k tomu, aby viedol človeka k Bohu, kľúčom pre obnovu povolania učeníkov a misionárov. "*Veriť v Ježiša Krista je teda cestou, ako definitívne dospieť k spáse*"¹⁶.

¹⁶ Benedikt XVI.: "*Porta fidei*" 3.

V. EVANJELIZOVAŤ, OHLASOVAŤ JEŽIŠA KRISTA

Nejde len o ohlasovanie radostnej zvesti. Slovo „evanjelium“ sa objavuje už v Starom zákone, v knihe útechy Izraela, u proroka Izaiáša (40-66). Evanjelium ako radostná zvesť je útecha Izraela, nie útecha citová či fiktívna, ale skôr božie pôsobenie, ktoré mení situáciu toho, kto sa nachádza v ťažkosti: útecha je spása.

«*Aké milé sú na horách nohy posla blahozvesti, čo oznamuje pokoj, zvestuje blaho, oznamuje spasenie, hovorí Sionu: „Tvoj Boh kraľuje“*» (Iz 52, 7). Pre proroka Izaiáša je ten, kto ohlasuje radostnú zvesť, Mesiáš poslaný potešovať: "*Duch Pána je nado mnou... poslal ma hlásať radostnú zvesť chudobným*" (Lk 4,18). Izraelu je oznámené, že ho navštíví Boh, že nastane času slz a bolesti.

Evanjelium sv. Marka začína "*hlásal Božie evanjelium*" (Mk 1, 14), čo sa nevzťahuje na knihu, ale na ohlasovanie, že Boh kraľuje. Ohlasovať evanjelium znamená veriť, že Boh kraľuje teraz, v tejto chvíli. Evanjelizovať znamená ohlasovať spásu, Božie kráľovstvo, kráľovstvo spravodlivosti a pokoja, kde mocní budú zosadení z ich trónov (Mk 13, 10). Len Mesiáš nám môže priniesť Božie kráľovstvo (Mk 1, 14). Toto oznámenie predpokladá, že evanjelium je ohlasované všetkým národom. Nechať sa evanjelizovať znamená nechať Boha vládnuť v sebe, dovoliť príchod jeho kráľovstva (Mk 16, 15).

Evanjelizovať znamená premieňať hodnoty určitej kultúry podľa Božieho plánu, oslobodzovať ľudstvo od všetkého, čo ho utláča a odovzdávať mu spásu. V encyklike "*Redemptor hominis*" Ján Pavol II. hovorí, že evanjelizovať znamená veriť, že Boh nás humanizuje a umožniť mu, aby v nás vládol. Znamená to tiež pomáhať človeku byť človekom a nachádzať to, čo je skutočne ľudské. Keď hovoríme o evanjelizácii, hneď myslíme na konkrétne činy, ktoré treba urobiť a zabúdame na predbežnú podmienku: nechať Boha ovládať náš život – nechať sa „evanjelizovať“.

Božie kráľovstvo je nepozorovateľné, ale jeho moc sa nachádza v tom, čo je malé. Ježiš hovorí o kráľovstve ako o semene schopnom prinášať veľa plodov (Mt 13, 19). Ježišovo slovo zúrodňuje naše schopnosti. Všetky obrazy o kráľovstve, ktoré použil Ježiš (kvas, semeno, soľ a svetlo), sú určitým spôsobom obrazy „smrti“, zomierania: semeno musí odumrieť, kvas sa musí rozložiť, soľ sa musí rozpustiť. To znamená, že evanjelizácia predpokladá veľkodušnú

obetu, zomrieť seba samému, hoci plodnosť nezáleží od nás, ale od Boha.

Cieľom každej evanjelizácie je pomôcť súčasnému človeku spoznať tajomstvo Boha v jeho živote a vytvoriť predpoklady pre vieru, ktorá verí, slávi, koná a modlí sa: teda pre zapojenie sa do života Cirkvi (porov. Lineamenta 11). V Ježišovi Kristovi – v jeho osobe a cez jeho život, v jeho slovách a jeho činoch – sa uskutočňuje zjavenie Boha (*Dei Verbum* 4).

Ježiša Krista nemožno ohlasovať bez určitej obnovy. "*Úsilie o obnovu, ku ktorej je Cirkev pozvaná, aby bola na výške výziev*" (Lin. 9), nastáva, keď kontemplujeme Kristovu tvár, keď ju ukazujeme ostatným (NMI 16), keď náš kresťanský život je odrazom zanietenej lásky ku Kristovi (VC 109; *Christifideles laici* 64), keď uznávame prvenstvo Krista ako „Spasiteľa a evanjelizátora“ (TM 39).

Tento proces obnovy je potrebný kvôli rozdielu medzi naším poznaním viery a naším životom. Skutočná kríza Cirkvi je krízou viery. "*Lineamenta*" hovorí aj o mdlobe a vyčerpanosti (L. 6 a 15) následkom sekularizácie, ktorá sa prejavuje všade, o nezájme, ktorá preniká do každodenného života a napokon dusí nadšenie pre odovzdávanie viery. Táto únava nie je nutne krízou identity, ale pocitom bezmocnosti voči svetu, ktorý sa odvracia od Boha. Netreba si myslieť, že ide o obnovu ako o obyčajnú aktualizáciu, ale o proces osobného obrátenia.¹⁷ "Pozvanie k obráteniu sa netýka natoľko morálneho úsillia ako schopnosti otvorenia sa pre milosť: Boh nás pozýva žiť vieru intenzívne, bez stuhnutia v bezduchých rutinách.

Cirkev sa zúčastňuje na tomto procese pastoračnej konverzie k misii. Potrebujeme nový spôsob „bytia“ Cirkvi, nový profil utvorený pôsobením Syna a Ducha, aby sme mohli byť nástrojom evanjelizácie (LG 4; RM 92). Cirkev neohlasuje idey, ale je povolaná byť prítomná vo svete, zdieľať, viesť dialóg, svedčiť o novom živote, ktorý poukazuje na novosť života prinesenú Kristom, podporovať jednotu a bratstvo.

¹⁷ porov. AG 35 – o vnútornej obnove.

Ohlasovanie evanjelia je skúsenosťou spoločenstva¹⁸. Cirkev je povolaná utvárať zrelé cirkevné spoločenstvá, ktoré uznávajú, že Láska ich predchádza, zachraňuje, keď sa dáva ľuďom¹⁹. Poslaním Cirkvi je dávať sa druhým, aby ich vovádzala do dynamiky synovstva a bratstva²⁰.

Táto skúsenosť nadbytku lásky bude viesť k novému zloženiu spoločenskej, kultúrnej, intelektuálnej, morálnej a inštitucionálnej osnovy. Kristovo ľudstvo, druhý Adam, nám zjavuje, v čom spočíva skutočný humanizmus. Neexistuje iný spôsob evanjelizácie ako šírenie svojej vlastnej skúsenosti vo viere.

VI. POSLANIE KREŠŤANA

Kristus je svetlo a potrebuje učeníkov, priateľov, aby svetlo naďalej svietilo. Vtelenie je výzvou k tomu, aby ostatní ľudia spolupracovali na jeho poslaní.

Poslanie kresťana spočíva v prvom rade v počúvaní volania mužov a žien našej doby, v prijatí a zdieľaní ich utrpenia. Duch Svätý, ktorý sa v nás modlí nevypovedateľnými vzdychmi, nás posielá do sveta, aby sme počúvali tento ston stvorenstva, ktoré čaká na svoje úplné oslobodenie.

¹⁸ "Táto nová evanjelizácia, ktorá sa obracia nielen na jednotlivé osoby, ale i na celé skupiny obyvateľstva v rozmanitosti ich situácií, životných prostredí, kultúr, je **určená formovať zrelé cirkevné spoločenstvá**, t. j. kde viera šíri a realizuje celý svoj pôvodný význam príhnutia ku Kristovej osobe a jeho evanjeliu, stretutia a sviatostné spojenie s Ním, existenciu prežívanú v láske a službe".

¹⁹ Nie je to veda, čo vykupuje človeka. **Človek je vykúpený prostredníctvom lásky.** To platí už aj v čisto pozemskom živote. Keď niekto vo svojom živote zakúsi zážitok veľkej lásky, je to okamih „vykúpenia“, ktorý dáva nový zmysel jeho životu. No čoskoro si uvedomí, že láska, ktorej sa mu dostalo, sama osebe nerieši problém života. Je to láska, ktorá zostáva krehkou. Môže ju zničiť smrť. **Ľudské bytie potrebuje nepodmienujúcu lásku.** Potrebuje istotu, ktorá mu hovorí: „Ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi (Rim 8, 38 - 39). Ak existuje táto absolútna láska s jej absolútnou istotou, vtedy - a len vtedy - **je človek „vykúpený“**, čokoľvek by sa mu v konkrétnom prípade prihodilo. Na toto myslíme, keď hovoríme: Ježiš Kristus nás „vykúpil“. Prostredníctvom neho sme si istí Bohom - Bohom, ktorý nie je nejakou dalekou „prvou príčinou“ sveta, pretože jeho jednorodený Syn sa stal človekom a každý môže o ňom povedať: „Žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miluje a vydal seba samého za mňa“ (Gal 2, 20). Spe Salvi 26

²⁰ Porov. Kresťanské bratstvo sa hlboko a definitívne zakladá na viere, ktorá nás uisťuje, že sme skutočne deti nebeského Otca, navzájom sme si bratmi a sestrami. "Bratia v Kristovi alebo duch kresťanského bratstva" J. Ratzinger, vyd. Le Cerf 1962.

"RADOSTI A NÁDEJE, žalosti a úzkosti ľudí dnešných čias, najmä chudobných a všetkých, ktorí trpia, sú zároveň radosťami a nádejami, žalosťami a úzkosťami Kristových učeníkov a niet nič naozaj ľudské, čo by nenašlo ozvenu v ich srdciach" (GS 1).

"Ved' ich spoločenstvo utvárajú ľudia zjednotení v Kristovi, ktorých vedie Duch Svätý na ich púti do Otcovho kráľovstva a ktorí prijali posolstvo spásy, aby ho zvestovali všetkým. Preto sa toto spoločenstvo cíti úzko späté s ľudstvom a jeho dejinami" (GS 1). Po 50-tich rokoch je toto tvrdenie stále platné a nutné, vzťah Cirkvi so svetom nie je založený na dejinnom optimizme, ale na solidarite Krista s ľudstvom.

Podobne ako Ježiš išiel z Nazaretu do Kafarnauma, ani my nemôžeme zostať v „Nazarete“ a zaoberať sa len „vnútornými záležitosťami“. Musíme zostúpiť do Kafarnauma a vstúpiť do vzťahu so súčasnou spoločnosťou²¹. Vtelenie Krista si vyžaduje inkulturáciu viery vo všetkých oblastiach. Evanjelium potrebuje kultúrne mediácie pre jej vyjadrenie, hoci viera v Krista nevyplýva zo žiadnej kultúry a nestotožňuje sa so žiadnou determinovanou kultúrou²².

Kresťanské posolstvo predpokladá otvorenosť pre univerzálnosť, Božia láska sa týka celého ľudstva: *"má šíriť po celom svete a cez všetky veky, aby sa splnil zámer vôle Boha, ktorý na počiatku stvoril jedinú ľudskú prirodzenosť a rozhodol sa napokon zhromaždiť v jedno svoje roztratené deti"* (LG 13). Boh Izraela nie je Boh jedného miesta, ale Boh osôb, Boh univerzálny, ktorý *"nás premieňa na spoločné „my“, ktoré prekonáva naše rozdelenia a zjednocuje nás, aby nakoniec bol Boh „všetko vo všetkom“"*²³. Láska, ktorá pochádza od Boha, nás v Ňom spája a robí nás navzájom zmierené ľudstvo. Dôvod tohto dialógu je teologický. *"Cirkev má vstúpiť do dialógu spásy s celým svetom"*, pretože Boh naďalej ponúka spásu celému ľudstvu. Misia spočíva v nadväzovaní vzťahov so svetom, s veriacimi i neveriacimi, s kresťanmi iných vyznaní a iných

²¹ *"Od kresťanov sa teda žiada kultivovať svoju vieru, aby sa mohli kriticky vyrovnávať so súčasnou kultúrou a klásť odpor jej lákadlám;... aby mohli budovať kresťanskú kultúru, schopnú evanjelizovať mnohvrstvnú kultúru, v ktorej žijeme."* Ecclesia in Europa 50.

²² *"Kresťanstvo... zachová si nedotknutú svoju totožnosť v plnej vernosti evanjeliovej blahozvesti a cirkevnej tradícii, ale súčasne bude niesť aj charakteristické črty mnohých kultúr a mnohých národov, ktoré ho prijímajú a v ktorých zapustí korene."* NMI 40.

²³ Benedikt XVII., *"Deus Caritas est"* 18.

náboženstiev. *"Dialóg... sa nestavia proti misii (ad gentes), naopak, je s ňou osobitne spätý a je jedným z jej prejavov"* (RM 55). Evanjelium nevnučuje, ale ponúka stretnutie s Kristom.

Misia spočíva tiež v prejavení toho, čím sme krstom: v miere, v akej sme úzko spojení s Kristom, rastie v nás oheň lásky a misionársky duch. Ale v kontexte novej evanjelizácie ju prejavíme novým spôsobom, s novými postojmi a metódami. Nové prejavy sú novou prítomnosťou kresťanstva v spoločnosti, novou tvárou pre kresťanstvo²⁴. Nové prejavy sa netýkajú pastoračných stratégií, ale spôsobov ohlasovania evanjelia, s významnejším predstavením, ktoré uľahčí otvorenosť človeka k nezmerateľným realitám, s prejavmi, ktoré vzbudzujú otázku o Bohu bez prispôbivosti, s pevnými a odôvodnenými argumentmi (Lin. 16). *"Súčasnému človeku nestačí hovoriť o Bohu alebo o Kristovi. Najskôr mu musíme hovoriť o ňom. Treba ho začať počúvať"*²⁵. Preto je teda potrebné používať pastoraáciu počúvania.

Tento nový celkový štýl obsahuje myšlienku a čin, to, čo je osobné i spoločenské, čo je súkromné a verejné, výchovu a lásku. Taktnosť a úcta tvoria súčasť tohto nového štýlu. Evanjelizovať je úkon lásky, súcitu a milosrdenstva voči bratovi či sestre. Pozorné počúvanie, pokora pri ohlasovaní, láska pri predstavení pravdy, dôvera v Pána – to všetko tvorí súčasť tohto procesu ohlasovania. Nemôžeme ponúkať evanjelium bez ohľadu na náboženskú situáciu poslucháča, na jeho realitu a okolnosti. *"Byť dôveryhodným svedkom v scenároch novej evanjelizácie predpokladá vedieť hovoriť jazykmi dnešnej doby a ohlasovať priamo v rámci nich dôvody oživujúcej nádeje. Túto úlohu nemožno plniť len spontánne, vyžaduje si totiž cieleňú pozornosť, výchovu a starostlivosť"* (Lin. 22)²⁶.

²⁴ *"Horlivosť za nastolenie Božieho kráľovstva a spásu bratov sa takto stáva najlepším dôkazom opravdivej sebaobety, ktorú v živote uskutočňujú zasvätené osoby. Preto sa aj každý ich pokus o obnovu premieta do nového nasadenia v evanjelizačnom poslaní. ; "Znovu začať u Krista" 9; NMI 2.*

²⁵ B. Sesboué, *"CROIRE, invitation à la foi catholique pour les femmes et les hommes du XXIe siècle"* /VERIŤ, pozvanie ku katolíckej viere pre mužov a ženy 21. storočia/, vyd. Droguet et Ardant Paris 1999.

²⁶ *"Evanjelizácia citelne stráca na svojej sile a účinnosti, ak neberie ohľad na národ, ku ktorému sa obracia, ak sa nepoužíva jeho jazyk a jeho symboly, ak si nevšima jeho problémy a ak sa nezaujíma aj o jeho konkrétny život."* EN 63.

Prejaviť, čím sme spolu s novým štýlom a novými priestormi pre stretnutie na "nádviariach pohanov" (Lin. 5), tým, ktorých stretávame na križovatkách ciest, tým, ktorí ešte hľadajú, a na kultúrnych priestoroch, kde by človek mohol spoznať svoje pôvodné povolanie (Lin. 21).

Napokon toto poslanie spočíva vo vedení stvorenia k úplnej slobode. Starat' sa o všetko, čo bolo stvorené, aby všetky národy a celé stvorenstvo bolo obetou príjemnou Bohu (Rim 15, 16). Poslaním Cirkvi je ukázať svetu zmysel, dôvod existencie...²⁷

Malé stádo alebo veľký národ?

V Barcelone je kostol Svätej rodiny (dielo architekta Gaudiho), ktorý bol vybraný za obraz novej evanjelizácie. Tento kostol je posvätným priestorom s veľkými špicatými vežami smerujúcimi do neba. Podobá sa to lesu s vysokými jedľami pozývajúcimi hľadieť hore a zachytiť tajomstvo. Kostol a mesto vstupujú do dialógu neustálym hľadaním. Benedikt XVI. hovorí, že mesto a Cirkev sú dve získavajúce kategórie, ktoré sa navzájom nevyklučujú.

"Malé stádo alebo veľký národ?", J. Daniélou²⁸ položil takú otázku vo svojej knihe o Cirkvi a sekularizácii. V novej evanjelizácii nejde o kresťanstvo elity alebo masové kresťanstvo. Netreba sa ani zriekať tzv. „ľudovej Cirkvi“, ako ju pomenoval Benedikt XVI., ale vychádzajúc z radikálnosti evanjelia máme v spoločnosti prinášať významné ovocie.

²⁷ «Máme len jedného Pána, Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko, aj my sme skrze neho.» V týchto slovách spočíva oslobodzujúca moc – **veľký exorcizmus, ktorý očisťuje svet**. Nech by sa svet hemžil akýmkoľvek počtom bohov – len jeden je Boh a len jeden je Pán. Ak patríme jemu, všetko ostatné nemá žiadnu moc, stráca lesk božstva. Takto je svet predstavený vo svojej racionalite: Pochádza z večného Rozumu, a len tento tvoriteľský Rozum je pravou mocou na svete a vo svete. Iba viera v jedného Boha skutočne oslobodzuje a «racionalizuje» svet. Kde sa táto viera stratí, svet sa stáva racionálnejším iba zdanlivo. V skutočnosti je potom potrebné uznať sily náhody, ktoré nemožno deťinovať. «Teória chaosu» sa stavia vedľa náhľadu do racionálnej štruktúry sveta a stavia človeka pred temnotu, ktorú nedokáže rozjasniť a ktorá stavia hranice racionálnej stránke sveta. Trvalou a ústrednou úlohou poslov Ježiša Krista je «**exorcizovať**», stavať svet do svetla racio, ktoré pochádza z večného tvoriteľského Rozumu a z jeho spásonosnej dobroty a naň poukazuje. » Ježiš z Nazaretu, I. zväzok, s. 189-190, kapitola: "Učenci".

²⁸ J. Daniélou "Iglesia y secularización". BAC, Madrid 1973 s. 23 – citát zo španielčiny.

Túto úlohu predložil Benedikt XVI., keď hovoril o kresťanských spoločenstvách ako o „tvorivých menšinách“. Uviedol, že osud spoločnosti závisí vždy od tvorivých menšín. Sme povolaní byť významnou tvorivou menšinou, so širokým pohľadom, bez voluntarizmu poznačeného pýchou, nemáme žiť stiahnutí do našej reality, či chcieť premeniť celú realitu len našimi vlastnými silami.

Aby bolo kresťanstvo významné, musí znovu objaviť podstatu viery: viera v Trojjediného Boha. Je pre nás poctou môcť sa zúčastniť na milosti ohlasovania Krista a svedčiť naším kresťanským životom, ktorý má byť *"odpoveďou, ktorú dlhujeme Bohu"* a *"službou našim bratom a sestrám"* (RM 11).

P. Fernando del Castillo CM

Ako evanjelizujú dcéry kresťanskej lásky

16. mája 2012

I. LÁSKA – PODSTATA EVANJELIA

Návrh novej evanjelizácie ako pastoračnej priority Cirkvi nás oslovuje: Ako môže dcéra kresťanskej lásky evanjelizovať? Ako môžu dcéry kresťanskej lásky mať účasť na novej evanjelizácii podľa ich identity? Ako žiť lásku zakorenenú v evanjeliu, aby bola evanjelizujúcou? Ako evanjelizovať v nových situáciách chudoby? Pokúsim sa hovoriť na tieto otázky z **pastoračnej perspektívy**, aby sme prehľadali novú «logiku» lásky, misionársky dynamizmus lásky alebo, ako hovoril Ján Pavol II., «novú predstavivosť v láske».

Nová evanjelizácia vyžaduje **zmenu myslenia** v našom chápaní a spôsobe života milosrdnej lásky. Ježišovo prikázanie učeníkom: «*Chodte a učte všetky národy...*» je stále aktuálne, ale je potrebné zrevidovať určité spôsoby chápania a prežívania lásky¹. Nemôžeme sa uspokojiť s dobročinnosťou, pomocou a čiastkovými akciami.

Pre spoznanie misionárskej dimenzie lásky – podstaty evanjelia – je potrebné uvažovať o našich skutkoch, reagovať na určité charitatívne rutiny, prekonávať pastoračný individualizmus, naprávať určitú pastoračnú túžbu po dokonalosti, otvoriť sa novým realitám, vyjsť z už známych hraníc. **Neexistuje evanjelizácia bez lásky, bez spoznania tajomstva Krista v chudobných².**

¹ TMA 33.

² «Lenže ako Kristus uskutočnil dielo vykúpenia v chudobe a prenasledovaní, tak aj Cirkev je povolaná nastúpiť na tú istú cestu, aby ľuďom sprostredkovala ovocie spásy... Tak aj Cirkev... nie je ustanovená na to, aby hľadala svetskú slávu, ale aby aj svojím vlastným príkladom širila skromnosť a sebazaprenie. Otec poslal Krista, aby „hlásal evanjelium chudobným, uzdravoval skrúsených srdcom“ (Lk 4, 18) a „hľadal a zachránil, čo sa stratilo“

Čo tvorí podstatu kresťanskej lásky? Čo pridáva viera a kresťanská láska k „sekulárnej“ charitatívnej činnosti?³. Podstata lásky nespočíva v konaní série činností, ale v prijatí **«dar, ktorý sa naplňa sebadarovaním»**⁴.

Nestačí však vedieť, že sme milovaní a milovať, musíme tiež spoznať pravdu: *«Pravda je svetlo, ktoré dáva láske zmysel a hodnotu. Bez pravdy láska ľahko sklzne do sentimentalizmu. Láska sa stáva prázdnu škrupinou, ktorú možno ľubovoľne naplniť.... Stáva sa obeťou emócií...»*⁵. Bez lásky v pravde sa kresťanská skúsenosť lásky môže zúžiť na etické «kresťanstvo». Pravda nám pomáha prijať realitu, identifikovať potreby, hľadať celkový rozvoj človeka. Pravda vyžaduje od lásky úvahu o tom, čo robíme, o prioritách a kritériách nášho spôsobu konania.

Evanjelizácia nespočíva v len v odovzdávaní posolstva, ideí, hodnôt, ale **v možnosti dať zachytiť oznam**: *«Boh miluje ľudí! Toto jednoduché a vzrušujúce hlásanie dlhuje Cirkev človeku. Slovo a život každého jedného kresťana môže a musí dať tomuto Posolstvu zvuk: Boh ťa miluje, Kristus pre teba prišiel, Kristus je pre teba "cesta, pravda a život" (Jn 14,6)!»* (Christifideles laici 34).

Láska ohlasuje spoločnosti pravdu o Kristovej láske v miere, v akej máme účasť na logike daru. Láska nás obracia k Bohu až po

(Lk 19, 10). Podobne Cirkev zahrnuje láskou všetkých, ktorých sužuje ľudská krehkosť, ba v chudobných a trpiacich spoznáva obraz svojho chudobného a trpiaceho Zakladateľa, snaží sa zmierňovať ich nedostatok a chce v nich slúžiť Kristovi.» LG 8.

³ *«Všetky aktivity Cirkvi sú vyjadrením lásky, ktorá sa usiluje o integrálne dobro človeka evanjelizáciou prostredníctvom Božieho slova a sviatostí – čo je neraz heroické úsilie v jeho historickej realizácii - a hľadá jeho rozvoj v rôznych oblastiach ľudského života a činnosti.»* DCE 19.

⁴ *«To "nové srdce" umožní pochopiť a uskutočniť najpravdivejší a najhlbší zmysel života: je ním dar, ktorý sa naplňa sebadarovaním. Toto vznešené posolstvo o hodnote života vyjadruje biblická postava Pánovho Sluhu: "Ak dá svoj život na obeť za hriech, uvidí dlhové potomstvo (...). Po útrapách sa jeho duša nahládí dosýta" (Iz 53, 10-11)... Je to nový zákon, "zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristu Ježišovi" (Rim 8, 2) a jeho základným vyjadrením je podľa príkladu Krista, ktorý dáva život za svojich priateľov (porov. Jn 15,13), sebadarovanie z lásky k bratom: "My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov" (1 Jn 3, 14). Je to zákon slobody, radosti a šťastia.»* Evangelium vitae 49.

⁵ porov. Caritatis in veritate 3.

vyznanie viery v neho. Takto sa láska stáva **cestou, aby sme stretli Boha** v človeku.⁶

Nie je ľahké nájsť Boha cez klasické schémy, vyžaduje si to iniciatívu a formáciu. Láska je výnimočným prostriedkom, ktorý umožňuje prítomnosť Ježiša vo všetkých prostrediach, dáva možnosť zviditeľniť Boha, zakúsiť jeho prítomnosť bez toho, aby sme ho spoznali. Láska je privilegovaným prostriedkom pre tých, ktorí ho nepoznajú, aby zakúsili Boha. Láska zviditeľňuje spásu hodnú človeka a poukazuje na to, ako kresťanská spása je plná ľudskosti. Svedectvá solidarity a služby sú privilegovanými cestami evanjelizácie. Láska je prístupovou cestou k Bohu pre mnohých neveriacich.

Duch Spoločnosti spočíva v obetovaní sa Bohu pre služby chudobným v láske, pokore a jednoduchosti, v jednej komunite. Láska hovorí o Bohu:

"Kiež by sa zapáčilo Božej добрote, moje drahé dcéry, hojne vám udeliť svojho ducha, ktorý je duchom lásky, prívetivosti, lúbeznosti a lásky" (Coste IX s. 279) .

Podľa sv. Vincenta de Paul, **evanjelizovať znamená milovať**, pokračovať v poslaní Krista evanjelizátora chudobných: toto si vyžaduje poznať dva neoddeliteľné aspekty služby chudobným, a to telesný a duchovný. *"Ich prvoradou starosťou je umožniť im poznávať Boha, ohlasovať evanjelium a sprítomňovať Božie kráľovstvo"* (K. 10a). Treba stelesniť lásku v konkrétnych gestách, usilovať sa o premenu štruktúr na spravodlivejšie a ľudskejšie cez konkrétny záväzok, ktorý otvára cestu k spoznaniu Božej lásky.

Vo vincentskej perspektíve láska evanjelizuje vtedy, keď sa zakoreňujeme v Kristovi v postoji adorácie, služby a súcitu, keď dôverujeme Prozreteľnosti. V škole Krista sa učíme vkladať našu dôveru v Boha, zriekať sa seba samých pre uskutočnenie jeho plánu

⁶ «Verš z Jánovho listu treba interpretovať skôr v tom zmysle, že láska k blížnemu je **cestou, aby sme stretli Boha**, a že zatvárať oči pred blížnym nás robí slepými aj voči Bohu.» DCE 16. «Milujem - v Bohu a s Bohom - aj človeka, ktorý mi nie je príjemný alebo ktorého ani nepoznám. To sa môže uskutočniť, len ak vychádzame zo stretnutia s Bohom, ktorý sa stal spoločenstvom vôle a prišiel až po bod, že sa dotkol našich citov. Tak sa naučím pozeráť na každého človeka nielen svojimi očami a svojimi citmi, ale **aj z perspektívy Ježiša Krista.**» DCE 18.

a takto sa zúčastňujeme na tom, čo usmerňovalo jeho život, a to poslušnosť a dar.

Evanjelizovať znamená milovať svet a priniesť mu svetlo. Dcéra kresťanskej lásky evanjelizuje, keď jej pokora jej umožňuje prekonať myšlienku považovať sa za spasiteľa sveta, neupadnúť do pokušenia znechutenia a umenia vedieť prijať i neúspechy.

Dokument medzi Zhromaždeniami pozýva hľadiť na svet s citlivosťou Zakladateľov, odpovedať tvorivo na nové výzvy chudobných, prehlbovať prorocký zmysel kresťanskej lásky, usilovať sa o rast každej osoby, prežívať službu ako misiu zverenú komunite.

Spoznať, že láska stojí v centre evanjelia, si vyžaduje zviditeľniť ju v bežnom živote. Láska hovorí o Bohu, nerobí to slovami, ale cez skutky.

Láska pomáha prijať druhého: «*Chod' a rob podobne*». Sme pripravení uvedomiť si nespravodlivosť, ktorá ubíja chudobných? Odvažujeme sa klásť pred naše vlastné starosti súčiť s bolesťou druhého a považovať ju za svoju? Aká je naša odpoveď na nové situácie chudoby?

Spoločnosť bez obetavosti hľadá len svoj vlastný blahobyť. Bez lásky niet ľudskosti. Uskutočňovať charitatívnu lásku je najlepšia podpora evanjelizácie. **Krása lásky** je najlepší argument pre našu vieru. Láska voči blížnemu je znamením, že láska k Bohu je prítomná vo svete.

II. EVANJELIUM LÁSKY: SVEDECTVO A REALIZÁCIA

Osobné a komunitné svedectvo lásky tvorí súčasť evanjelizácie. Je to jej prvá forma (RMI 42). Svedectvo je ohlasovanie bez slov, ktoré prináša hodnovernosť slovu; je znamením, ktoré oslovuje nie cez nejaké koncepty, ale spôsobom života. Skutky dávajú hodnovernosť živým slovám a práve ohlasovanie objasňuje a vysvetľuje zmysel svedectva⁷. To je poslanie kresťana v novej

⁷ EN 22.

evanjelizácii: zviditeľniť Kristovu lásku svedectvom a vytváraním „priestorom pre spásu“⁸.

Svedectvo evanjeliovej lásky je možné vďaka Kristovej láske, ktorá obrodzuje srdce človeka tým, že mu dáva schopnosť milovať: *"Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi"* (Jn 15, 8). Svedectvo lásky obsahuje veľkú evanjelizačnú silu: je znamením Božej lásky, otvára ducha a srdce ľudí pre ohlasovanie slova pravdy. Často sa niektorí ľudia otvárajú Pravde vďaka svedectvu lásky. *"Dnešný človek počúva radšej svedkov než učiteľov, a tých počúva len vtedy, ak sú zároveň svedkami "* (EN 41).

Svedok lásky vie rozpoznať, kedy má hovoriť o Bohu a kedy má nechať hovoriť len lásku. Vo všetkých prípadoch svedectvo sa neobmedzuje na príkladnosť, ale obsahuje hlbšiu pravdu, pretože vyjadruje pravdu o Bohu a povolaní človeka. Svedectvo nie je cieľom samým o sebe, ale prostriedkom k dosiahnutiu spoznania Prítomnosti – Kristovej prítomnosti. *"V Ježišovi Kristovi sa láska v pravde stáva tvárou jeho osoby a pre nás povolaním milovať našich bratov v pravde Božieho plánu. Ved' on sám je pravda"* (Caritatis in veritate 1).

Evanjelium lásky sa stáva viditeľným cez svedectvo a diela tak, že sa vytvárajú „priestory pre spásu“. Láska evanjelizuje cez „gesto dávania“ a „toho, čo je darované“.

Spása slávená v liturgii, vysvetľovaná pri katechéze sa stelesňuje a stáva realitou v láske. Zachraňuje nás Božie pôsobenie, ktorý koná v životných skúsenostiach osôb, ako dobrotou, pravdou, krásou...

Voči „štruktúram hriechu“, ktoré zabraňujú žiť v láske, pravde, sme povolaní vytvárať „štruktúry spásy“ – priestory a miesta, kde chudobný môže spoznať Božie pôsobenie, cítiť sa Ním milovaný. Tieto „štruktúry spásy“ sú miesta, kde hľadáme spoločné dobro, kde osoby znovu nadobúdajú svoju ľudskú dôstojnosť, kde existuje spravodlivosť a kde zakúšajú Boha.

*"Nárast zla... je prekonané nesmiernym prevýšením dobra. Proti tejto veľkej váhe zla, ktorá existuje vo svete, Pán umiestňuje inú, väčšiu váhu, váhu nekonečnej lásky, ktorá vstupuje do tohto sveta"*⁹.

⁸ DV 2, 4, 7, 17, 18.

Spoločenstvo s Kristom robí z nás nových ľudí, Kristus nás robí schopnými žiť podľa Božieho srdca a viesť celé ľudstvo k sebe. Musíme len vedieť prijať to, čím sme a byť tým, čo prijímame, teda Kristovým telom a nechať sa preniknúť jeho dynamikou.

Vytvárať priestory spásy spočíva v tom, aby sme boli miestami útočiska, prijatia, kde možno vnímať lásku skôr cez skutky ako cez slová. Musíme spustiť do pohybu tvorivý dynamizmus, ktorý je v nás prítomný, otvoriť sa pre Božie pôsobenie, prijať i riziká bez strachu z toho, čo je pred nami a nechať sa pretvárať pod vplyvom hlbkej lásky a súcitu.

III. CESTY PRE OHLASOVANIE EVANJELIA LÁSKY

Nová evanjelizácia otvára nové cesty, nové obzory, aby ohlasovala evanjelium lásky. Nové nie sú preto, že by boli doposiaľ neznáme, ale kvôli zmene stavu a pastoračného návrhu. Musíme nechať stranou starosť o účinnosť a výsledok. Skutkami lásky Boha, ktorý oslobodzuje, treba poukázať na evanjelizačný charakter lásky a rozvinúť novú pastoračnú kresťanskú lásku. Nová evanjelizácia potrebuje rozvinúť pastoračnú túto lásku.

Ako rozsievateľ v podobenstve, cestou nájdeme všetky druhy zeme: „pôdu plnú kameňov“, kde sa láska nezakorenila, bola prežívaná povrchno, zem, kde „tŕnie“ dusí zrnko lásky, ako i dobrú zem, kde láska zapúšťa korene. Je veľmi dôležité všímať si nové cesty, ktoré uľahčujú ohlasovanie evanjelia lásky, ale ešte predtým potrebujeme overiť si, či sú tieto korene lásky dobre zakorenené v našom živote.

Ako prijímame my sami evanjelium lásky? Môžeme byť:

- "zemou – cestou": počúvame, ale v skutočnosti neprijímame, pretože nemáme čas...
- "štrkovou pôdou": žijeme lásku bez prehĺbenia, bez úvahy, čo si to vyžaduje. Sme plní ochoty, niekedy sme odvážni, inokedy ovládaní emóciami alebo netrpezliví z toho, že nevidíme výsledky;

⁹ Benedikt XVI., *Príhovor 22. 2. 2007 talianskemu duchovenstvu: «Prírastok zla, ktoré stále existuje... je prekonané nesmiernym prírastkom dobra, utrpenia Božieho Syna.»*

- "krovitou pôdou": chceme žiť evanjelium lásky, ale sme zaneprázdnení naliehavejšími problémami;
- "úrodnou pôdou": sme verní v prežívaní lásky a chceme, aby nás život chudobných oslovil.

A tu sú dve pastoračné priority, pri ktorých sme povolani ohlasovať evanjelium lásky:

- a) podporovať lásku ako spôsob služby chudobným našou charizmou;
- b) ponúkať evanjelium lásky rodinám a mladým.

Nevyhnutým postojom pre ohlasovanie lásky je pokorné prijímanie života: *"Všetci sa navzájom zaodejte pokorou, lebo Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva milosť"* (1 Pt 5, 5).

PRIJÍMAŤ V POKORE

Základný postoj v novej evanjelizácii je prijímať druhého v postoji pokory. Pre sv. Vincenta má pokora apoštolskú dimenziu: svedok lásky sa cíti poslaný, aby uskutočňoval Božiu vôľu a žil sebadarovanie a službu v postoji zriekania a dôvery v Boha. Prijatie, dialóg, rešpektovanie, počúvanie, úcta osoby, uznanie jeho dôstojnosti... to sú rôzne prejavy pokory v pastoračnej perspektíve.

Pokora znamená tiež nechať sa evanjelizovať tým, koho prijímame. *"Pokora si vyžaduje postoj služobníka... Musíme počúvať Boha, ktorý sa nám prihovára, keď vidíme ochotu chudobných podeliť sa i s tým málom, čo majú; keď vidíme ich vďačnosť voči Bohu za jednoduché dary, ktoré im udeľuje; keď vidíme ich trpezlivé čakanie presahujúce akúkoľvek nádej, Božiu prozreteľnosť; keď konštatujeme ich úctu, taktnosť a úctu voči nám ako i voči Bohu. Chudobní nám kážu výrečne, keď im to dovoľíme"*¹⁰.

Prijatie je nevyhnutný postoj v novej evanjelizácii. Keď prijímame druhého, náš postoj vyjadruje Kristovu tvár, evanjelium lásky sa stáva hodnoverné. Nejde o stratégiu, ale o úkon lásky.

Tento postoj prijatia má byť prítomný v našich úvahách, keď vypracovávame pastoračné programy. Máme ho mať bežne v sebe,

¹⁰ Diccionario de espiritualidad vicenciana. "Humildad". R. Maloney, Ceme. Salamanca 1995, 296 (kniha nie je preložená do francúzštiny).

vnútorne. V určitom zmysle prijatie znamená spôsob odovzdávania života. V kontexte novej evanjelizácie hovoria niektorí autori o „pastorácii splodenia“. Aby mohla láska evanjelizovať, musí brať do úvahy osoby, ich situáciu a očakávania. Táto pastorácia prijatia si vyžaduje dialóg a počúvanie druhého. Nesmieme zabúdať, že Duch Svätý pôsobí u toho, kto evanjelizuje, ako i u toho, kto je evanjelizovaný, on nás evanjelizuje. Ide teda o ohlasovanie evanjelia cez „vzájomnú úctu“ a vzájomnú lásku“ (porov. Rim 12, 4-10).

Prijímať, sprevádzať je pastoračný postoj, ktorý vo viere umožňuje uvažovať nad svojím vlastným životom vďaka evanjeliu. Pastorácia nie je otázka slov, ale vyjadrenie pozornosti voči druhému cez postoj služby, súcitu a lásky. Keď prijímame druhého, pomáhame mu hľadiť, kráčať a sprevádzame ho na jeho ceste viery. V *"Evangelii nuntiandi"* 46 sa hovorí: „jedna osoba ohlasuje evanjelium druhej“, t. j. pomáha osobe rásť a spoznávať to najlepšie v nej.

A) SLUŽIŤ CHUDOBNÝM V KONTEXTE KULTÚRY SOLIDARITY

Prednostná láska k chudobným je teda požiadavkou evanjelia lásky a základným kritériom každého pastoračného rozlišovania. Ponuka novej evanjelizácie v kontexte súčasnej kultúry od nás žiada rozšíriť a zaktualizovať naše ponímanie o chudobe. Bez toho, aby sme zanechali staré druhy chudoby, musíme spoznať i nové formy chudoby, aby sme mohli dať na ne odpoveď vychádzajúc z evanjelia lásky.

Napriek hospodárskemu rozvoju posledných desaťročí, sociálne nerovnosti pretrvávajú a narastajú. Blahobyť prežívaný materialisticky a prílišný konzumizmus spôsobili rozšírenie toho, čo nazývame „postmaterialistické druhy chudoby“, ktoré sa dotýkajú tých, ktorí sú v nestálej situácii.

Cirkev v novej evanjelizácii prijíma štýl nášho Pána – štýl pokory a zabúdania na seba, spoznáva jeho obraz v chudobných a trpiacich¹¹. Len vďaka Kristovmu krížu, tzn. ukrižovanej láske môžeme nachádzať odpoveď nádeje na chudobu a utrpenie dnešného človeka.

¹¹ porov. *Lumen Gentium* 8; porov. *Gaudium et Spes* 88.

Prednostná láska k chudobným sa týka celej kresťanskej komunity. Evanjelium lásky je "akoby skúškou jej vernosti Kristovi a spôsobu ako byť skutočne «Cirkvou chudobných»"¹². Poslaním dcéry kresťanskej lásky je žiť konkrétne lásku, byť pozornou na nové naliehavé situácie, revidovať a prispôbovať diela a postupy práce ako odpoveď na aktuálne potreby.

Láska založená na Kristovi je cesta k prehĺbeniu evanjelia lásky v dynamike Kráľovstva. Potrebujeme „srdce Samaritána“, aby sme nadviazali pravý vzťah s každou osobou. Keď vychádzame z hraníc našej bežnej charitatívnej činnosti, vytvárame nové možnosti poznania spásy, ktorú nám priniesol Ježiš Kristus, nielen pre chudobných, ale i pre tých, ktorí sú vzdialení, pre tých, ktorí neveria a nežijú podľa svojej viery.

Sme pozvaní odpovedať na utrpenia chudobných. Je to pre nás výzva. Voči novým formám chudoby nemôžeme odpovedať starodávnou dobročinnosťou na spôsob individuálnej charitatívnej pomoci. Vo vysoko priemyselnom a inštitučnom svete naberá odpoveď politickú dimenziu. Musíme slúžiť chudobným a spolu s nimi kráčať po ceste oslobodenia. Láska k blížnemu nemôže byť obyčajným citom. Problém chudoby je inštitučným a politickým problémom, má spoločenskú dimenziu. Politická charita si vyžaduje, aby sme sa pýtali na príčiny chudoby, aby sme odhaľovali príčiny, ktoré ju spôsobujú a aby sme organizovane bojovali za premenu sveta, jeho štruktúr a inštitúcií, aby boli v službe človeka a života.

Spravodlivosť je prvá cesta lásky. Prvou príčinou nespravodlivosti je nedostatok bratstva medzi osobami a národmi: "Stále viac globalizujúca spoločnosť nás zblízuje, ale nerobí z nás bratov a sestry" (Caritatis in veritate 19). Láska chce spravodlivosť: zaujíma sa o trpiacu osobu, buduje bratstvo, nemá hranice, ale cieľ, a to bratstvo, civilizáciu lásky.

B) PONÚKAŤ MLADÝM A RODINÁM EVANJELIUM LÁSKY

V dokumente "Súčasná ponuka viery mladým – sila pre život"¹³ sme spoznali nutnosť zmeny perspektívy voči mladým. Potreba rozvinúť pružnejšiu pastoráciu, ktorá berie do úvahy súčasnú situáciu,

¹² *Laborem exercens* 8.

¹³ Dokument biskupov v Québec, 2000.

potrebu spoznávať nové cesty, opísať skúsenosti z viery použitím jazyka vlastnejšieho mladým. Potrebujeme pružnú, obmieňanú a kvalitnú pastoračiu spolupatričnosti, kde by mladí boli vovádzaní do života modlitby, formovali by sa, zúčastňovali a spolupracovali na charitatívnej práci.

Aby sme mohli siať zrnká lásky do mladých, pomôžeme im spoznávať Boha Ježiša Krista, ľudskú tvár Boha v Ježišovi z Nazareta a jeho pôsobiacu prítomnosť v našom živote. Ježiš naďalej priťahuje: je Láska, ktorá nás prijíma a akceptuje bez podmienok. Zváža nás svojím rozhodnutím, svojím životom a prístupom k chudobným, svojou slobodou a úplne obetovaného života.

Mladým musíme ponúknuť vinčenskú charizmu. Evanjelium lásky je dynamickým centrom, ktoré prináša pedagogiku viery a tá spája. Táto pedagogika berie do úvahy bratstvo, solidaritu a konkrétne cesty služby. Evanjelium lásky môže pomáhať mladým spoznávať, čo je pravdivé, dobré a krásne (porov. Flp 4, 8), byť milovaný a skutočne milovať, žiť svoje kresťanské povolanie nasledovaním Krista v dokonalosti v láske. Viera učí spoznávať inú logiku života a konania, pomáha vidieť bližneho ako brata.

Výzva spočíva v tom, aby sme pomohli mladým vstúpiť do vzťahu s chudobnými. Slová, formácia, stretávky, čítanie nestačí – je potrebné povzbudiť ich, aby sa konkrétne zaangažovali pre ich bratov. Treba organizovať charitatívne aktivity, ktoré im umožnia prakticky prežívať ich vieru, zúčastniť sa na sociálnych aktivitách v prospech spravodlivosti... Je dôležité pomáhať im spoznávať zmysel záväzku a vernosti. Tak isto je potrebné pomáhať im rozvíjať uvedomenie si občianstva, ktoré dáva hodnotu sociálnopolitickému angažmánu.

Nemôžeme myslieť na mladých bez myšlienky na ich rodiny. V novej evanjelizácii "*zvlášť starostlivo sa treba venovať pastoračii rodiny*" (NMI 47). Boh nás posielal k rodinám, ktoré prežívajú pokušenie uzatvoriť sa do seba kvôli požiadavkám práce, pracovnému času a neistote z budúcnosti.

Mnohé dcéry kresťanskej lásky sú v kontakte s rodinami. Rodina je každodenným miestom evanjelizácie rodičov a detí. Tu sa odovzdáva evanjelium z generácie na generáciu. Ako im ohlasovať evanjelium lásky? Ako im umožniť zaangažovať sa pri chudobných vychádzajúc z ich rodinnej reality?

Mnohé rodiny prežívajú ťažkosti, ako napr. nezamestnanosť, ťažkosti spojené s migráciou, malý byt, rôzne druhy závislosti... Neustále vzrastá počet ľudí trpiacich i duchovne, ako napr. samota chorých, hendikepovaných, starých ľudí... Rodiny zjednotené s Kristom sa stávajú miestom lásky a sú nákazlivé tým, čo vyžarujú: "A tak každý, kto počúva tieto moje slová a uskutočňuje ich, podobá sa múdremu mužovi, ktorý si postavil dom na skale" (Mt 7, 24).

Z Á V E R

Čo môžeme priniesť novou evanjelizáciou? Stála novosť lásky vzbudzuje "*transcendentný humanizmus*" (CIV 18), preto musíme napraviť určité podstatné omyly, pre ktoré trpí láska v určitých kontextoch. Je potrebné revidovať našu charitatívnu činnosť, novými a konkrétnymi formami vyjadriť naše rozhodnutie pre chudobných.

Táto láska zahŕňa rozvoj celej osoby spolu s jej materiálnymi a duchovnými potrebami. Nemôžeme oddeliť ohlasovanie evanjelia od úsilia o ľudský rast. A preto keď im prinášame evanjelium, ide o službu chudobným. Kristus je nevyhnutný pre celkový rozvoj ľudskej osobnosti, potrebujeme prehĺbiť evanjeliové presvedčenia pre to, aby sme si osvojili Ježišovo správanie. Poslaním dcéry kresťanskej lásky je službou svedčiť o Božej láske a skonkrétniť ju.

Láska evanjelizuje, keď stavia osobu do centra života. Nepracujeme s problémami ale s osobami: «*Človek je pôvodcom, stredom a koncom každého ekonomicko-sociálneho života*» (CIV 25). Naš život má byť službou pre chudobných, máme pritom uznávať ich dôstojnosť, umiestňovať ich do centra nášho života a žiadať o pomoc i ďalšie osoby. Rozvoj sa nehodnotí len z ekonomického a technologického pohľadu, ale i z duchovnej dimenzie osoby¹⁴.

Láska evanjelizuje v prvej osobe; láska je prvkom nášho povolania. Máme konať "*dobro teraz a v prvej osobe*" (DCE 31b). To, čo robíme, je dôsledok toho, čím sme; to, čo robíme, je výraz našej identity.

Láska nás musí motivovať: činnosť, ktorá nie je ovocím lásky, neslúži na nič: "*Keby som nemal lásku, ničím by som nebol*" (1 Kor 13, 2). Môžeme byť veľkodušní, štedrý, robiť zázraky, ale ak nám chýba

¹⁴ Caritatis in veritate 76.

láska, náš pastoračný život neprinesie žiadne ovocie. Chýbajúca láska anuluje každý čin, hoci i mimoriadny, jedine láska dáva život.

Nemôžeme sa uspokojiť s našimi bežnými spôsobmi konania v šírení lásky, musíme neustále „omladzovať našu lásku“, podľa jedného výrazu Pavla VI.

Ako môžeme omladzovať lásku?

Láska „mladne“, keď prinášame svedectvo skutočne bratskej/sesterskej komunity, keď našu službu prežívame v spojení s Cirkvou. Činnosť a odborná kompetencia nestačia, musíme dávať seba, musíme sa starať o druhých s bratským / sesterským cítením.

Láska mladne, keď sme spojení s Kristom a keď rozvíjame naše sociálne povedomie za väčšiu spravodlivosť a väčšiu lásku¹⁵.

Láska mladne, keď sa nechávame evanjelizovať chudobnými. Môžeme byť dobre organizovanými, mať všetky moderné technické prostriedky, ale ak nám chýba láska, naše diela a inštitúcie budú bez duše, bez životnej sily a nadšenia pre Krista. Technika, ideológie, voluntarizmus... vždy potrebujú byť nasmerované na Kristovu lásku.

Podstata života Cirkvi a dcér kresťanskej lásky, lásky vôbec, je skutočná "*ľudská ekológia*"¹⁶. Nech láska obnoví nášho ducha služby v škole evanjelia a našich Zakladateľov.

P. Fernando Del CASTILLO CM

¹⁵ Deus caritas est 13; Príručka DSI 46; Sollicitudo rei socialis 41.

¹⁶ Centesimus annus 38.

Spoločnosť povolaná nechať sa premeniť Duchom Svätým

17. mája 2012

Ú v o d

Pred 389 rokmi, v roku 1923, Lujza de Marillac prežila sviatok Nanebovstúpenia Pána vo «*veľkej duchovnej skleslosti*¹», srdce mala naplnené pochybnosťami o tom, aký smer má dať svojmu životu a dokonca mala pochybnosť aj o nesmrteľnosti duše. Z jej opisu udalosti vieme, že v nasledujúcich dňoch zakúšala «*neuveriteľné trápenie*»² a nemohla nájsť pokoj, až na slávnosť Turíc, 4. júna 1623. Nanebovstúpenie je teda veľmi významným sviatkom pre každú z nás vďaka našej spoluzakladateľke a vtedy začíname prípravu na slávnosť Turíc.

Pre svätú Lujzu bola turíčna skúsenosť rozhodujúca. Počas udalosti «*turíčného osvietenia*» v kostole sv. Mikuláša des Champs /de ša/ pochopila, čo od nej Pán žiada. Následne, učenívá na pôsobenie Ducha Turíc mohla viesť a sprevádzať sestry na ich ceste povolania.

Aj sv. Vincent ich povzbudzoval, aby vedeli rozpoznať prítomnosť Ducha Svätého, ktorý – podľa jeho vyjadrení – napíňa vesmír, vnuká nám, čo máme denne robiť³, je silou a útechou. Pre neho bolo podstatné dať pochopiť sestram, ako činnosť Ducha Svätého vniká do každej udalosti. «*Budeme vedieť, že sme ho prijali, keď budeme v sebe zakusovať viac lásky a pohotovosti k nadobudnutiu čnosti*» – povedala jedna sestra počas konferencie 31. mája 1648⁴.

¹ Duchovné spisy, s. 3.

² Tamtiež.

³ Porov. Sv. Vincent de Paul, Konf. z 22. januára 1645, o cvičení sa v pravidlách, Coste IX (1. zväzok konferencií), s. 151 a nasl. v slov.

⁴ Sv. Vincent de Paul, Konf. z 31. mája 1648, O rozjímaní, Coste IX, s. 282 v slov.

Dnes tak ako kedysi, Spoločnosť sa cíti oslovená nechať sa premeniť Duchom Svätým, žiť trvalé Turíce a otvoriť sa s nádejou do budúcnosti. Táto premena si žiada otvorenosť a učenívosť na jeho pôsobenie. *«Snažia sa byť vnímavé na vnuknutia Ducha Svätého a sú presvedčené, že sa stanú nástrojmi jeho pôsobenia v miere svojej vernosti. Svätá Lujza de Marillac si priała, aby Spoločnosť závisela od Ducha Svätého, a tak mohla uskutočňovať úmysel Otca a vydávať svedectvo o vzkriesenom Synovi»*⁵.

Zdá sa mi, že aby sme mohli začať takú podstatnú úvahu o živote Spoločnosti, mohli by sme spoločne prejsť cestu v troch etapách:

- Spoločnosť sa zrodila z Turíc
- Spoločnosť je povolaná žiť stále Turíce
- Spoločnosť hľadá do budúcnosti s nádejou, vo svetle Turíc

I. SPOLOČNOSŤ SA ZRODILA Z TURÍC

*Viac čerpajme zo spisov našich Zakladateľov...*⁶

Na začiatku tejto úvahy by som vás rada pozvala, aby ste si znovu prečítali inú udalosť zo začiatkov Spoločnosti, ktorá hlboko a dlho poznačila sestry, a celkom osobitne sv. Lujzu. Ide o pád povaly vo vtedajšom Materskom dome v predvečer Turíc roku 1642, odkedy už uplynulo 370 rokov.

Opis tejto udalosti sa nachádza v konferencii sv. Vincenta z 13. februára 1646 o láske k povolaniu a službe chudobným, štyri roky po udalosti. Povzbudzujem vás, aby ste si znovu prečítali túto konferenciu, v ktorej sv. Vincent, veľmi dojatý a nadchnutý pohýna svoje poslucháčky k nedokončenej apoštolskej reflexii.

Sv. Vincent rozoberá nedávnu nehodu. Niekoľko dní predtým, jedna sestra niesla hrniec s jedlom k chudobným a zázračne prežila zrútenie starého domu, ktorý spôsobil smrť asi štyridsiatich osôb. Sv. Vincent videl v záchrane tejto sestry znamenie dobroty Boha, ktorý je

⁵ K. 17c.

⁶ Dokument medzi Zhromaždeniami, s. 25.

pôvodcom Spoločnosti a ktorý si ju sám vybral pre svoje dielo. Naliehal na zvláštny Boží plán so Spoločnosťou a s každou sestrou a citoval iný príklad, a to tragédiu, ktorá sestry našťastie obišla pri zlomení brvna podlahy Materského domu niekoľko rokov predtým... Sv. Lujza bola vtedy v miestnosti niekoľko minút pred incidentom a sv. Vincent sa tam mal tiež nachádzať so skupinou paní kresťanskej lásky na konferenciu⁷.

Sv. Vincent z toho vyvodil dôsledky pre sestry, ktoré ho počúvali: *«Vidíte, milé sestry, toto sú najmocnejšie pohnútky, ktoré vás majú nadchnúť, aby ste svoje povinnosti v povolání plnili radostne, lebo to je milé Boh a užitočné blížnemu. Tiež ich máte plniť bez obavy, lebo sám Boh vás ochraňuje»*⁸.

Sv. Lujza túto udalosť prepadnutia podlahy v Materskom dome pripisuje turícnemu osvieteniu, ktoré dostala v roku 1623. V oboch udalostiach spoznáva mimoriadne znamenie Prozreteľnosti⁹.

Vyvodila z toho niekoľko poučení pre správanie a život v Spoločnosti. *«Zdalo sa mi – povedala sv. Lujza – že, aby sme mohli byť verné Bohu, mali byť sme žiť vo veľkej vzájomnej jednote a ako je Duch Svätý zjednotením Otca a Syna, aby sme aj my život, ktorý dobrovoľne na seba berieme, ho žili v tejto veľkej jednote srdc... Táto čnosť spolu s úplnou závislosťou na Božej prozreteľnosti, sa mi zdá jedna z najznamenitejšou, ktorú Boh od nás žiada pre udržanie Spoločnosti»*¹⁰.

Prvé sestry si uvedomovali poklad, ktorý dostali a cítili sa zodpovedné za jeho verné uchovanie. Milosť charizmy ich udržiavala v bdelosti, boli pozorné a citlivé na volanie chudobných, odvážne im slúžili vychádzajúc a prichádzajúc či už po dedinách, alebo osadách a vždy boli radostne disponované.

Dar Turíc zostal živý v nich a rada by som tu v krátkosti pripomenula žiarivé svedectvo niektorých z nich, ktoré sa nechali pretvárať Duchom Svätým, v jednoduchosti ich každodenného života,

⁷ porov. Sv. Vincent, Konf. z 13. februára 1646, O láske k povolaniu a službe chudobným, Coste IX (1. diel konferencií), s. 168 a nasl. v slov.

⁸ Tamtiež, s. 173.

⁹ porov. Sv. Lujza de Marillac, Duchovné spisy, A. 2, s. 3.

¹⁰ Sv. Lujza de Marillac, Duch. spisy, A. 75, s. 761.

obetujúc ich život z lásky, pre Boha a chudobných¹¹, v najrozmanitejších službách a na rôznych miestach. Pripomeňme si sestru Andreu, ktorej jedinou výčitkou svedomia pri smrti bolo, že s príliš veľkou radosťou chodila k chudobným, lebo skoro až lietala, keď im išla poslúžiť¹².

Sestry od začiatku vedeli čeliť zložitým situáciám. Použitím súčasného slova by sme mohli spomenúť ich „psychologickú a morálnu pružnosť“.

Vzdialenosť a ťažkosti v spojení spôsobili, že mnoho ciest sa stalo hotovým dobrodružstvom, ako napríklad cesta sv. Lujzy a sestier do mesta Nantes /nánt/.

Niekedy ich hrdinstvo spočívalo v zanechaní ich služby, ako to bolo v meste Mans /mã/, kde sestry zorganizovali službu v nemocnici za neznesiteľných podmienok, a napokon kvôli kritike a prenasledovaniu museli odísť¹³. Inokedy museli čeliť nepochopeniu, ohováraniam a odmietnutiu, ako to bolo v meste Chars /šár/, kde kňaz verejne odmietol dať sv. prijímanie sestre Márii Poulet /pule/. Uprostred tohto bolestného konfliktu sa sestry dobre zachovali a nepopustili jansenistickému tlaku, čo spôsobilo ich odchod z tohto mesta¹⁴.

Bolo ešte veľa ďalších sestier, ktoré sa nechali pretvárať Duchom Svätým, zostali pevné v nepriazni a protivenstvách a vedeli uvažovať nad udalosťami v duchu viery. Na nich zažiarilo turíčne svetlo. Dnes týmito silnými dcérami sú sestry v Sýrii, v Nigérii, ktoré čelia násiliu extrémistov, sestry na Haiti, v Chile, Japonsku, na Filipínach, kde čelia prírodným pohromám, a v tomto vymenovaní môžete pokračovať vy samé... či už ide o Kolumbiu, Mozambik, Čínu atď.

II. SPOLOČNOSŤ JE POVOLANÁ ŽIŤ NEUSTÁLE TURÍCE

Generálne zhromaždenie animované Duchom Svätým sa nechalo zapáliť ohňom nových Turíc pre Spoločnosť¹⁵.

¹¹ porov. Sv. Vincent de Paul s. Anne Hardemont, 24. novembra 1658; Coste VII, s. 382 vo fr.

¹² porov. Sv. Vincent de Paul, konf. z 25. 5. 1654, o zachovaní Spoločnosti, Coste IX, s. 465 a nasl. v slov.

¹³ porov. Sv. Vincent de Paul, Konf. z 9. 12. 1651, o čnostiach sestier, Coste IX, s.365 a nasl.

¹⁴ porov. Sv. Lujza de Marillac, L. 529 druhý a 527 druhý; Duch. spisy, s. 557 a 558 vo fr.

¹⁵ Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 5.

Výzva nechať sa premeniť Duchom Svätým je pre nás cesta obnovovanej konverzie, ktorá si vyžaduje otvorenosť srdca a učenívosť na Božie vnuknutia. Dokument medzi Zhromaždeniami nám ponúka cesty ako prežívať naše povolanie a misiu v dychu Turíc. Smelo a dobre ste ho používali vo vašich provinciálnych plánoch (od Generálneho zhromaždenia 2009 bolo schválených 70 prov. plánov) a opäť sa nechávam ním inšpirovať pri rozvinutí tejto časti.

Stále Turíce si vyžadujú žiť zakorenené v Ježišovi Kristovi, ktorý je «prameňom a vzorom každej lásky»¹⁶.

Zakorenenie v Ježišovi Kristovi

Potrebujeme byť zakorenené v Ježišovi Kristovi, aby sme mohli žiť stále Turíce. Pápež Benedikt XVI. minulého roku použil citáciu z listu sv. Pavla Kolosanom za tému Svetových dní mládeže v Madride: *«Ako ste teda prijali Krista Ježiša, Pána, v ňom žíte: v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere, ako ste sa naučili, a vynikajte vo vzdávaní vďaky! ...»¹⁷*. Priblížil sugestívny obraz stromu, ktorý môže rásť a udržať sa rovným vďaka hĺbke a vitalite svojich koreňov, k úryvku z proroka Jeremiáša: *«Požehnaný je muž, ktorý dôveruje v Pána, Pán bude jeho nádejou. Je ako strom, zasadený pri vode, čo vystiera k potoku korene, nebojí sa, keď prichádza horúčosť, lístie mu ostáva zelené. V suchom roku nemá starosti a neprestáva rodiť ovocie»¹⁸*.

Z toho vyplýva naša veľká zodpovednosť otvoriť sa milosti, každodenne pracovať na vlastnej formácii srdca, prehĺbiť svoj duchovný život, živiť sa Božím slovom a sviatosťami a premeniť to všetko na lásku. *«Ak viera nie je nanovo oživená a nestane sa hlbokým presvedčením a skutočnou silou vďaka stretnutiu sa s Ježišom Kristom, potom všetky ostatné reformy zostanú neúčinné»¹⁹*, zdôraznil Svätý Otec Benedikt XVI. pri svojom výročnom prejave pre Rímsku kúriu na konci roku 2011.

¹⁶ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 9.

¹⁷ Kol, 2, 6-7.

¹⁸ Jeremiáš 17, 7-8.

¹⁹ Benedikt XVI. 22. decembra 2011.

Život zakorenený v Ježišovi Kristovi si uchováva schopnosť úžasu, vie radostne vychutnávať krásu každého dňa. Naopak a žiaľ existujú osoby, ktorí trávajú svoj život ako turisti, čo si horúčkovo fotografujú všetko, čo majú pred očami, bohato si nahromadia obrázky, ale zabúdajú kontemplovať zázraky, ktoré Pán koná. Tak isto skoro stála záplava vonkajších podnetov (elektronická pošta, telefón, rádio, televízia a pod.) počas dňa môžu vyvolať silné rozptýlenie a sťažovať úvahu, stíšenie, rozlišovanie. Zrevidujme náš rytmus života, aby sme podporili kvalitu nášho bytia dcéry kresťanskej lásky (viď. vaše pôsobenie na komunitné plány).

Pôsobiacia sila Božieho slova

Dokument medzi Zhromaždeniami podčiarkuje dôležitosť umiestniť Božie slovo do centra nášho duchovného života a znovu objaviť jeho pôsobiaci silu v našom živote²⁰.

Slovo má pôsobivú silu (1 Sol 2, 13), ak v nás vzbudzuje elán k obnove, ak nás povzbudzuje k opätovnému začiatku, žiť s nadšením zápas viery a prinášať ovocie lásky, pretože *«viera bez lásky neprináša ovocie a láska bez viery by bola len citom v neustálom područí pochybnosti»*²¹.

Slovo má pôsobivú silu, ak ho necháme, aby nás osvietilo. Toto svetlo zostruje náš pohľad, aby sme vedeli čítať každodenný život v duchu evanjelia, aby sme vedeli rozoznať Pána v osobách a udalostiach a nechávali sa premieňať chudobnými²²; posolstvo adresované na konci Synody o Božom slove nás pozýva k duchovnej ceste s Božím slovom s týmito štyrmi prvkami: 1. hlas Slova: Zjavenie, 2. tvár Slova: Ježiš Kristus³. dom Slova: Cirkev, 4. cesty Slova: misia. Toto Slovo je tiež zrkadlom, ktoré nám zjavuje naše nezrovnalosti, našu priemernosť. Každá z nás by mohla spomenúť chvíle milosti, ako napr. Lectio divina prežitá v komunite, biblickú meditáciu počas ročných exercícií alebo pri mesačnej duchovnej obnove.

Výzvy pre život z viery

Potrebuje posilniť naše presvedčenia vo viere, starať sa o našu stálu formáciu pre ohlasovanie evanjelia vo svete, kde strata

²⁰ porov. Dokument medzi zhromaždeniami 2009, s. 9.

²¹ Apoštolský list „Porta Fidei“ 14.

²² porov. Dokument medzi zhromaždeniami 2009, s. 10.

náboženského zmyslu tvorí najväčšiu výzvu pre Cirkev, ako to zdôrazňuje Svätý Otec Benedikt XVI.: «*V obrovských zónach zeme viera môže zhasnúť ako plameň, ktorý sa už neudržiava*»²³.

V určitých prostrediach spoznávame protirečivé fenomény: narastajúci smäd po duchovnosti, ktorý môže prepuknúť až do ezoterických kultov a viesť k extrémom; na druhej strane sekularizmus a laicita, ktoré nenápadne „znečisťujú“ svedomia a prenikajú do našej ľudskej spoločnosti.

Smernice pre počiatočnú formáciu, ktoré sme vám zaslali po Semináriu 2011, vyzdvihujú, ako súčasná doba je preniknutá rôznymi ideológiami, z ktorých niektoré sú k viere protikladné, čo si vyžaduje od autority «*osvietený úsudok čo sa týka intervenujúcich a navrhovaného štúdia*»²⁴. Dovoľte mi naliehať na tento bod, na generálnej rade sme niekedy rozpačití pred určitými plánmi formácie.

Súčasná doba nie je ľahká a voči toľkým formám vnútorného a vonkajšieho tlaku, ktoré vedú k pohodlnému a povrchnému štýlu života, či k určitému morálnemu relativizmu, ste povolané usmerňovať, podnecovať a povzbudzovať život viery.

Ponúkate sestram motivácie viery, ktoré im pomáhajú žiť vo vernosti povolanie a misiu? Viete reagovať s vašou radou na určité spôsoby jednania, ktoré sú vzdialené poslušnosti? Rozlišujete spolu s vašou radou, sestrami služobnicami a so sestrami to, čo je vhodné s našimi Konštitúciami a čo podľa nich nie je? Povzbudzujete žiť evanjeliové zriekanie a prerušiť všetko, čo je naviazanie na osoby, miesta a služby?

*Stále Turíce si vyžadujú „dobrý spoločný život“, aby náš komunitný život sa stal proroctvom lásky a cestou nádeje*²⁵

Prorocké svedectvo a spoločný sesterský život

Dobrý spoločný život je výzvou pre vytváranie z našich komunit spoločenských, ktoré sa delia o skúsenosti zo života s Bohom,

²³ Benedikt XVI, prejav z 27. januára 2012 pre účastníkov plenárneho zhromaždenia Kongregácie pre učenie viery.

²⁴ Smernice pre počiatočnú formáciu. Po Semináriu z mája 2011, s. 4.

²⁵ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 11.

spoločenstvá pohostinné a otvorené pre misiu²⁶. Jednota posilňovaná eucharistiou podnecuje k úsiliu o sesterský súlad, k dávaniu a prijímaniu s pokorou, k prijímaniu každej sestry akoby samého Pána.

Dobrý spoločný život je prítiažlivým svedectvom, ktoré vzbudzuje otázky a môže vzbudiť záujem o vieru. *«Aby Cirkev ukázala dnešnému človeku svoju pravú tvár, naliehavo potrebuje takéto bratské spoločenstvá, ktoré samou svojou existenciou prispievajú k novej evanjelizácii, lebo konkrétnym spôsobom predkladajú ovocie «nového prikázania»²⁷.*

Komunita je dar, viac ako ľudská stavba je to teologálny priestor, v ktorom je prítomný Pán²⁸, miesto rastu v povolani. Ako vo svojich provinciách povzbudzujete sestry vytvárať v komunite toto ovzdušie viery, ktoré podporuje a podnecuje povolanie každej z nich? Ako podopierate sestry služobnice, ktoré za to nesú každodennú zodpovednosť? Toto stretnutie a vaše diskusie v skupinách sú vynikajúcou príležitosťou k zdieľaniu vašich skúseností o tomto predmete. Počuli sme hovoriť o dôležitosti svedectva komunity a o formácii sestier služobníc.

Spiritualita spoločenstva

Dokument medzi Zhromaždeniami ako ozvena na pozvanie Cirkvi nás volá k prehĺbeniu duchovnej komúnie²⁹, ktorá nás vedie k súcitu, k vytrvalosti v pozornosti na utrpenie druhých, k vzájomnému neseniu bremien³⁰, premáhať *«egoistické pokušenia, ktoré nás neustále napádajú...»³¹.*

Toto všetko nás oslovuje, aby sme zlepšili kvalitu sesterského života. *«„Communio“ sa rodí práve zo spoločného užívania darov Ducha, zo vzájomného delenia sa o vieru a vo viere, pričom bratský zväzok je o to silnejší, o čo centrálnejší význam zaujíma*

²⁶ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 11

²⁷ Vita Consecrata 45.

²⁸ porov. Mt 18, 20; Vita Consecrata 42; Bratský život v spoločenstve 8.

²⁹ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 11.

³⁰ porov. Gal 6, 2.

³¹ Novo millennio ineunte 43, porov. Znovu začať u Krista 29.

v spoločensve to, na čom sa všetci podieľajú»³². Táto posledná veta nám kladie otázky o kvalite našich zdieľaní.

Výzvy pre komunitný život

V prostredí, ktoré vylučuje a marginalizuje, je podstatné naučiť sa prijímať rozmanitosť. Viacero kultúr, rozdielnosť veku a pováh sú súčasné charakteristiky, na ktoré musíme zostať pozorné. *«Formácia musí viesť k srdečnému dialógu v Kristovej láske v rámci komunity, ktorý má naučiť prijímať odlišnosti ako obohatenie a spája rozdielne uhly pohľadu a vnímania.»*³³ Postoje prijatia, prívetivosti, odpustenia a milosrdenstva utužujú zjednotenie. Pozitívne slová a gestá utvárajú nádej.

Musíme sa pýtať, ako znova nadobúdať komunitné priestory a čas, ktoré prinášajú súlad, rovnováhu, podporujú jednotu života, pretože táto môže byť otrasená napätiami a povrchnosťou. S odvahou a pravdou musíme sa starať o utváranie sesterského ovzdušia, kvalitu vzťahov a rozhovorov, venovať čas apoštolskej reflexii a ďalším komunitným stretnutiam, a to v ovzduší vzájomného počúvania a dialógu³⁴.

Štýl života odráža kvalitu a hĺbku nášho úplného obetovania sa Bohu. Dokument medzi Zhromaždeniami poukazuje na nutnosť osvojiť si taký štýl života, ktorý rešpektuje životné prostredie³⁵, pretože *«nemenej znepokojujúce sú aj ohrozenia pochádzajúce z nedbanlivého či dokonca nesprávneho zaobchádzania so zemou a prírodnými dobrami, ktoré nám Boh daroval. Preto je nevyhnutné, aby ľudstvo obnovilo a posilnilo „spojenectvo medzi človekom a životným prostredím, ktoré má byť zrkadlom stvoriteľskej lásky Boha, od ktorého pochádzame a ku ktorému na našej ceste smerujeme“»*³⁶.

Príručka pre sestru služobnicu vyzdvihuje potrebu uvažovať o potrebnom a nadbytočnom a zrevidovať spôsob života chudoby.³⁷ Používanie novej technológie, zvlášť keď zaplňa komunitné priestory a čas, si tiež žiada pozorné rozlišovanie.

³² Bratský život v spoločensve 32.

³³ Znovu začať u Krista 18.

³⁴ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 21 a 22.

³⁵ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 11.

³⁶ Benedikt XVI. Posolstvo na svetový deň pokoja, 2010.

³⁷ porov. Príručka pre sestru služobnicu, s. 58.

Stále Turíce si vyžadujú slúžiť «vychádzajúc a prichádzajúc, a tak zjavovať chudobným Božiu lásku»³⁸

Obnovovať odpovede na výzvy nových druhov chudoby

Dokument medzi Zhromaždeniami od nás žiada *«obnovovať odpovede na výzvy nových druhov chudoby, ktoré sa rozrástli v dôsledku svetovej hospodárskej krízy a pred nespravodlivosťou sa odvážiť zaujať prorocké stanoviská»³⁹*. Vernosť dedičstvu našich Zakladateľov nás podnecuje byť prorokyňami lásky v súčasnom svete. Včera sme počuli o dôležitosti tejto sociálnej a charitatívnej tváre Cirkvi.

Benedikt XVI. vo svojom príhovore pre Generálne zhromaždenie 2009 nás vyzval *«napredovať odvážne a tvorivo v materiálnej a duchovnej službe najnúdznejším ľuďom našej spoločnosti»⁴⁰*. Sme pozvané žiť sesterské spoločenstvo so všetkými obyvateľmi multikultúrneho sveta, ktorý prechádza hlbokými zmenami, úžasnými vedecko-technickými pokrokmi, sveta, kde aj nespravodlivosť, útlak, obchodovanie s ľuďmi a kultúra smrti rozširujú svoje chápadlá so šokujúcou normálnosťou.

Chudobní majú všade rôzne tváre. *«Tisíce osôb sa pokúsilo a stále ešte pokúša prejsť púšťami a morami za hľadaním oáz pokoja a prosperity, lepšej formácie a väčšej slobody... Situácia týchto chudobných by mala vzbudzovať súcit' a veľkodušnú solidaritu všetkých...»⁴¹*.

Zaujímame jasné pozitívne stanovisko za núdznych, za obhajobu života od počatia až po prirodzenú smrť, za podporu spravodlivosti a pokoja? Aké sú naše priority? Ak nám príliš často unikajú riešenia a zostávajú mimo nášho dosahu, zostáva nám vždy blízkosť srdca, súcit', osobný kontakt s «trpiacimi tvármi, ktoré nás bolia»⁴².

Tieto rozhodnutia, ktoré treba prijať, náš spôsob služby a spolupráce sa zakladajú na vincentskej charizme. Pýtajme sa na to,

³⁸ Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 13.

³⁹ Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 13.

⁴⁰ Posolstvo Benedikta XVI. pre Generálne zhromaždenie 2009.

⁴¹ Posynodulna apoštolská exhortácia «Africae munus» 84.

⁴² Dokument Aparecida 2007, 407.

čo robíme a ako to robíme, aby sme oživilí plameň charizmy a odpovedali s obnovenou horlivosťou na naliehavé potreby najnúdznejších spoločnosti. *Vypracovávame v našich provinciách plány priorít pre misiu a pokračujeme pravidelne v revízii diel a služieb?*⁴³

Disponibilita a postoj služobnice

Slúžiť vychádzajúc a prichádzajúc predpokladá byť disponovanými, v postoji služobníc a obetovať svoj čas radostne, veľkodušne a nezištne⁴⁴.

Disponibilita a nezištnosť sú prejavy jednoduchej a pokornej lásky. Tieto postoje sú podstatné pre prijatie zodpovednosti a služieb zverených komunitou a majú presahovať osobné túžby. Žiť v postoji služobnice si vyžaduje sebazriekanie, veľkú slobodu ducha a hlboké chápanie misie našej Spoločnosti.

Každá služba dcéry kresťanskej lásky je prejavom úplného sebadarovania Bohu, ona ju vykonáva v mene Spoločnosti, je ňou poslaná. Ako pomáhate sestrám zostať disponovanými, cítiť sa poslanými do misie? Ako v sestrách vzbudzujete vincentské nadšenie, ktoré im pomáha *«všetko premieňať na lásku»*⁴⁵?

Spolupráca a tímová práca

Dokument medzi Zhromaždeniami podčiarkuje dôležitosť *hľadať nové formy spolupráce s laikmi a podporovať ich formáciu vo vincentskom duchu*⁴⁶.

Rada by som zdôraznila dôležitosť utvárať spoluprácu s laikmi na dobrých základoch. Vo svete množstva ponúk je podstatné zaručiť kresťanskú identitu a vincentského ducha v dielach dcér kresťanskej lásky. Misionársky plán diela musí zahŕňať celú osobu v jej ľudskej a transcendentnej dimenzii. Svedectvo milosrdnej lásky musí byť viditeľné. Pozornosť k najnúdznejším osobám zostáva vždy prioritou.

Pre dobrú službu v spolupráci s inými je dôležité dobre určiť, aká je rola provincie (vizitátorky a jej rady, sestier, ktoré sú

⁴³ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 23.

⁴⁴ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 13.

⁴⁵ Konštitúcie, s. 8.

⁴⁶ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 26.

v jednotlivých dielach a službách), spresniť, kto je poverený určitými zodpovednosťami, aký bude systém vyhodnocovania a kontroly. Veľká úloha spočíva v príprave sestier (ich formácia laikmi), vedieť pracovať v skupine, prijímať názory druhých a učiť sa od nich. Treba tiež bedliť nad tým, aby sa všetkým spolupracovníkom poskytla dobrá kresťanská formácia (keď je to možné) a vinčentské hodnoty (vždy!). Diela Spoločnosti majú môcť realizovať apoštolský cieľ, pre ktorý sa zrodili, za to sme zodpovedné. Zostávame bedlivé, aby diela boli v zhode s charizmou? *Overujeme, či náš spôsob služby a naše kritériá činnosti zostávajú naozaj viditeľným prejavom charizmy?*

Dokument medzi Zhromaždeniami nás pozýva tiež k *posilneniu tímovej práce v Spoločnosti, s vinčentskou rodinou a s Cirkvou*⁴⁷. Je dôležité uvažovať nad tým, ako zlepšiť a rozvinúť tímovú prácu, aby sme zdieľali a povzbudzovali projekty a ich realizáciu. Je to systematická práca spolupráce a vzájomného dopĺňania na podporu spoločných projektov, pohľadom všetkých spolupracujúcich. To si žiada úsilie o koordináciu, zdieľanie skúseností, informovanosť a pod. Toto si vyžaduje rozšíriť pohľad a vidieť viac ako len miestne a provinciálne akcie, otvoriť sa, aby sme konali s univerzálnejšími kritériami.

S radosťou poznamenávam, že medzi nami vzrastá skutočná spolupráca na medzinárodnej rovine čo sa týka odpovedí na naliehavé potreby, ako i veľkodušná pomoc personálna a finančnými zdrojmi... misie v Keni, v Tanzánii, na ostrovoch Fidži, ročné vinčentské misie v Chile, Paraguaji, v Argentíne, služba na Ukrajine, Sibíri a ďalšie...

Stále Turíce si vyžadujú «prehliť našu príslušnosť k Spoločnosti a cítiť sa zodpovednými za Spoločnosť budúcnosti» (porov. K. 59)⁴⁸

Prehliť príslušnosť k Spoločnosti

Táto štvrtá výzva Dokumentu medzi Zhromaždeniami nás ponára do stredu nášho povolania a našej misie a nám pripomína našu zodpovednosť za život a zachovanie charizmy, pokladu Spoločnosti. Budúce povolania prijímú dedičstvo, ktoré im zanechávame.

⁴⁷ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 26.

⁴⁸ Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 15.

Zmysel pre príslušnosť odráža vitalitu povolania a premieňa sa na život v zhode s Konštitúciami a Štatútmi. Jasný prejav príslušnosti sú tiež: disponibilita, mobilita, radostné prijímanie usmernení Spoločnosti, spoluzodpovedná účasť na spoločnej misii, záujem o všetko, čo sa týka Spoločnosti a pod.

Formácia, ktorej cieľ spočíva v posilnení motivácií a dynamizmu povolania⁴⁹, pomáha prehĺbiť spojenie s celým telom – Spoločnosťou, ako i prehĺbiť zmysel pre príslušnosť. Som si istá, že na to dbáte a usilujete sa upevniť u sestier už od počiatkovej formácie, osvojenie si hodnôt Spoločnosti, ktoré sú základom tejto príslušnosti.

Oživiť misionárske povolanie

Dokument medzi Zhromaždeniami nás naliehavo žiada podnieť *«misionárske povolanie Spoločnosti už od počiatkovej formácie a počas celého nášho života»*⁵⁰.

Robíme, čo je v našich možnostiach, aby sme udržali plameň misionárskeho ducha, ktorý zapálili naši Zakladatelia v Spoločnosti? Neváhali posielat' sestry na cesty sveta, dokonca aj uprostred veľkých ťažkostí. Ich slová rezonujú v našich srdciach veľmi silno a nás oslovujú: *«Takto sa máte správať, aby ste boli dobrými dcérami kresťanskej lásky a išli tam, kde Boh bude chcieť, ak do Afriky, tak do Afriky... ste dcérami kresťanskej lásky, treba tam ísť»*⁵¹.

Nová evanjelizácia, ku ktorej nás pobáda Cirkev, je výzvou, ktorá si žiada nových evanjelizátorov. Musíme rozšíriť svoj pohľad ponad našu provinciu, aby sme podporili a podnietili poslanie sestier na nové miesta alebo posilnili tie miesta, ktoré prechádzajú ťažkosťami.

Ako viete, ponímanie misie „ad gentes“ bolo rozšírené a presahuje chápanie čisto zemepisné a územné. V určitých prípadoch sme povolané opustiť naše bežné diela a ísť k ľuďom vzdialeným i blízkym. Celý svet a každá osoba sú misijným územím. Aké úsilie vynakladáme v našich provinciách, aby sme dali nový elán misionárskemu duchu⁵²? Aké zmeny môžeme predvídať, pred čím máme strach a prečo?

⁴⁹ porov. K. 49.

⁵⁰ Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 25.

⁵¹ Sv. Vincent de Paul, Konf. z 18. októbra 1655, Coste X, s. 128.

⁵² porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 15.

Urobiť pastoráciu mládeže a povolání dynamickejšou

Pastoráciu povolání prežívame v duchu viery. Pán si povoláva, koho chce, kedy chce a ako chce. Z našej strany máme konať s nadšením a vytrvalo a povzbudzovať sestry vybrané zvlášť pre úsek pastorácie.

Je dôležité pripraviť komunity pre prijatie mladých, pre pomoc týmto mladým rásť v ich viere a rozlišovať ich povolanie. Chcela by som vás povzbudiť k zdvojnásobeniu úsilia v každej provincii a v každej miestnej komunite, aby ste odpovedali na tieto výzvy. Sú sestry pozorné na diecézne usmernenia? Ako spolupracujú v diecéznej pastorácii a s farnosťami? Pozývajú mladých spoznať krásu charizmy a ponúkajú im možnosť navštevovať chudobných, zapojiť sa do služby najnúdznejším⁵³ a uvažovať nad takými skúsenosťami za pomoci Božieho slova?

III. SPOLOČNOSŤ HĽADÍ DO BUDÚCNOSTI S NÁDEJOU, VO SVETLE TURÍC

*«Ak chcete žiť z Ducha Svätého, zachovajte si lásku, milujte pravdu a túžte po jednote»*⁵⁴. Pri poslednom zhromaždení Spoločnosť prijala výzvu žiť ustavične Turíce a naznačila jasnú cestu: nechať sa pretvárať Duchom Svätým.

Pod impulzom Turíc

Svetlo Turíc osvecuje súčasnosť Spoločnosti a lúče dopadajú i na zatiaľ pre nás neznámu budúcnosť.

Ako nám to pripomenul otec Cantalamesa v tejto sále pred tromi rokmi, Turíce pripomínajú jednotu a spoločenstvo – komúniu. Zmätok a chaos Babylonu zmizli a prenechali miesto univerzálnej reči lásky, ktorej rozumie každý človek bez rozdielu rasy, etnika alebo kultúry. Duch Svätý vytvára novosť, vnuká a oživuje misiu, uschopňuje ohlasovať Božie zázraky a byť svedkom jeho lásky.

Turíce znamenajú premenu, jednotu srdc, nezadržateľnú novosť... Vtedy sa náš strach pomínie, naše ľudské ohľady sú prekonané a sú nahradené prorockou odvahou.

⁵³ porov. Dokument medzi Zhromaždeniami 2009, s. 15.

⁵⁴ sv. Augustín, Homília 267, 4.

Premieňajúca sila Ducha Svätého pripravuje naše srdcia k prijatiu Božích znamení prítomných v nových realitách, ktoré prežíva ľudstvo, Cirkev a Spoločnosť. Pobáda nás čeliť výzvam našej doby s radostnou vyrovnanosťou, pohľadom viery a pozýva nás prežívať veľkonočnú skúsenosť, odumierať, aby sme sa mohli narodiť pre nový život.

«Očakávame nové Turíce, ktoré nás oslobodia od únavy, sklamaní, podriadenia sa obklopujúceho prostredia; príchod Ducha Svätého, ktorý obnoví našu radosť a nádej. Preto sa stane nevyhnutným utvárať otvorené priestory pre komunitnú modlitbu, ktoré živia oheň prekypujúceho zápalu a umožnia prítlačivé svedectvo jednoty “aby svet uveril” (Jn 17, 21)»⁵⁵.

So schopnosťou obnovy a zmeny

Spoločnosť vedela stále prispôbiť svoje štruktúry potrebám misie, sv. Vincent videl tento dynamizmus Spoločnosť pri vývoji čias: *«Hľa, dcéry moje, aký bol začiatok vašej Spoločnosti; keďže vtedy nebola taká, akou je teraz, môžeme veriť, že ešte nie je taká, akou bude, keď ju Boh povedie tam, kam chce»⁵⁶.*

Súčasná realita Spoločnosti si vyžaduje jasnú a pokojnú analýzu, aby sme videli, ako žijeme charizmu, aké sú zárodky života, ktoré potrebujeme posilniť, kvôli ktorým slabým bodom sa potkýname. V týchto dňoch ste mali možnosť študovať hlavné údaje Spoločnosti, ktoré boli vypočítané koncom roku 2011. Vedzme ich interpretovať vo svetle toho, čo chce Duch Svätý pre Spoločnosť.

Ako i pri iných etapách dejín Spoločnosti, určité zmeny v organizácii na generálnej a provinciálnej rovine sú potrebné. Viaceré sa už uskutočnili, niektoré sa rodia, iné sú v zárodku. Som svedkom toho, že sú inšpirované tvorivou vernosťou a túžbou byť viac v zhode s realitou, v akej žijeme.

Rada by som vás pozvala trochu nahliadnuť do dejín Spoločnosti a knihy Genesis, ktorá stručne vykresľuje zemepisné rozšírenie a rôzne zmeny. Tu sú niektoré príklady o vývoji počtu provincií a generálnych radkýň: V r. 1997: 72 provincií, 4 viceprovincie, 7 oblastí. V r. 2012: 70 provincií a 1 oblasť.

⁵⁵ Dokument Aparecida 2007, č. 362.

⁵⁶ sv. Vincent de Paul, Konf. z 13. februára 1646, Coste IX. (1. zväzok konf.) s. 171 v slov.

Počet radkýň sa vyvíjal od začiatku Spoločnosti: 3 až do roku 1956⁵⁷ (asistentka, ekonómka a správkyňa); 6 od 1956-1968; 8 od 1968-1997 ; 10 od roku 1997...

Tieto zmeny vyžadujú zrieknutie sa určitých istôt, toho, čo nemá budúcnosť, nútia uvoľniť kotevné lano, ktoré nás zadržiava pri brehu. Zmeny si niekedy vyžadujú utrpenie, ale sú nositeľmi rastu, keď sú dobre pripravené, vypracované s účasťou všetkých sestier. Zmeny majú pozitívne aspekty, keď ich prežívame v duchu viery, radostne, s otvorenosťou, dôverou a pokorou; keď ich prežívame ako milosť, ako prechod Pánom. Otvárajú sa nové obzory, nové možnosti, nové úlohy, nové výzvy. *Budeme schopné prijať zmeny, aby sme mohli začať kráčať po nových cestách?*

Máme veľkú dejinnú zodpovednosť. Naša sila nie je v počte sestier, ani v počte a kvalite diel, ani v spoločenskom uznaní. Je v *«Láske ukrižovaného Ježiša Krista, ktorá oživuje a rozplameňuje srdce dcéry kresťanskej lásky, pobáda ju bežať na pomoc ľuďom v každej biede»*⁵⁸. Naša zodpovednosť je v prvom rade v tejto rovine: udržať plameň v nás a u našich sestier, uistiť sa, *že služba živí ich kontempláciu a dáva zmysel ich spoločnému životu, podobne ako vzťah k Bohu a spoločný sesterský život neustále oduševňujú ich apoštolskú činnosť*⁵⁹. Keď sú sestry presvedčené o aktuálnosti vinčentskej charizmy, potom žijú hlbokú skúsenosť vďačnosti voči Bohu za dar ich povolania, cítia sa hrdé, že môžu patriť do Spoločnosti, sú naplno zaangažované a nadšené v im zverenej službe, ktorá je rôzna a ich život sa stáva ponukou pre povolanie ďalších.

Nastala chvíľa rozšíriť pohľad k novým obzorom, rozlišovať, kde nás Duch Svätý vedie v etape a okolnostiach, ktoré prežívame. Nastala chvíľa spojiť naše sily a rozmnožiť našu energiu pre realizáciu cieľa Spoločnosti.

Tvorivo a odvážne

*«Je tu čas príchodu Duchu Svätého, ktorý otvára nové možnosti. (...) Aj budúcnosť zasväteného života je zverená dynamike Duchu, pôvodcu a darcu cirkevných chariziem...»*⁶⁰.

⁵⁷ Dejiny dcér kresťanskej lásky, Matthieu Bréjon de Lavergnée, Fayard, s. 256.

⁵⁸ Konštitúcie, s. 15.

⁵⁹ porov. K. 16b.

⁶⁰ Znovu začať u Krista 10.

Budúcnosť je novosť Boha, vynaliezavosť Ducha Svätého. Tvorivosť je schopná čeliť veľkým úlohám s rozmanitými metódami. Spoločnosť počas celých svojich dejín dokazovala dojímavú kreatívnosť. Vynaliezavosť lásky spôsobila, že Spoločnosť je prítomná v toľkých krajinách, kde muži a ženy naďalej potrebujú materiálny chlieb a chlieb viery. Hľadajme spoločne, ako napredovať, do Sudánu, do Ugandy, Beninu, Gabonu...

Aby sme dosiahli tento cieľ, možno sme tiež povolané viac sa podeliť o naše zdroje s celou Spoločnosťou, alebo sa materiálne zrieknuť určitých bohatstiev (vzácne predmety, cenné nábytky, liturgické ornáty) buď tak, že ich darujeme tým, ktorí ich môžu použiť, alebo vyzdvihnúť ich hodnotu, alebo ich predať.

S dôverou v Prozreteľnosť

Naši Zakladatelia nás naučili spoznávať ruku Prozreteľnosti, ktorá nás ochraňuje a vedie, ktorá riadi udalosti, pretože *«dcéra kresťanskej lásky, ktorá nemá dôveru, ani neviem, na čo je dobrá...»*⁶¹, povedal svätý Vincent.

Sv. Lujza žila hlboko zakotvená v Prozreteľnosti natoľko, že videla dôveru v Prozreteľnosti a sesterskom spoločenstve ako v dvoch stĺpoch, ktoré udržovali začiatky Spoločnosti⁶². *«Chvála Pánu Bohu – povedal sv. Vincent s presvedčením – môžeme dúfať, že Spoločnosť urobí mnoho dobrého, ak len bude dôverovať v Prozreteľnosť a celkom sa zverí jej vedeniu...»*⁶³.

Sledujme teda usmernenia Ducha Svätého, Dokument medzi zhromaždeniami nás k tomu pozýva a ukazuje nám cestu: **úsilie o zvnútornenie, potreba byť autentickými a zmysle pre novosť solidarity**. Mladé i menej mladé devy, ktoré prichádzajú do Spoločnosti, po tom túžia a chcú, aby sme z toho žili.

Posilnené materskou láskou Panny Márie, jej poddajnosťou Duchu Svätému znovu sa vydajme na našu cestu k novým obzorom, s plnou dôverou, že tam, kde je Duch Svätý, všetko je možné, všetko sa obnovuje, všetko je znovuzrodené.

Sestra Evelyne FRANC
dcéra kresťanskej lásky

⁶¹ Sv. Vincent de Paul, Konf. z 9. júna 1658, O dôvere v Božiu prozreteľnosť, Coste X, s. 343 v slov.

⁶² porov. sv. Lujza de Marillac, Duchovné spisy, A. 75, s. 760 vo fr.

⁶³ Sv. Vincent de Paul, Konf. z 9. júna 1658, O dôvere..., Coste X, s. 347 v slov.

Byť vizitátorkou – služba založená na vzťahoch

21. mája 2012

Svätý František mal zvyk pozdravovať tých, ktorých stretával pozdravom „Pokoj a dobro“ (Pax et bonum). Každú z vás, na začiatku delby o niektoré z mojich presvedčení zdravím podobne: nech vám Pán udelí **pokoj a dobro**, zvlášť pri sprevádzaní osôb.

V úvode si dovoľujem zopakovať, čo som povedala minulý rok na stretnutí novozvolených sestier do tejto funkcie.

Veľmi dobre si uvedomujem dva veľké hendikepy:

- prvým sú moje slabé skúsenosti, pretože vo vedení kongregácie som len 4 roky a aj teraz som ešte v niečom ako novicka, pretože stále musím spoznávať a učiť sa žiť vo vernosti poslanie, ktorú mi zverila generálna kapitula,

- druhým je, že som františkánka! Dobre si uvedomujem, že patríam k inej duchovnej rodine ako vašej, že som si ešte dobre neosvojila váš slovník (konštitúcie, štatúty, príručka pre vizitátorku a pod.), toto mi je veľmi neznáme, hoci som si ich mohla prečítať. Hendikep je tým väčší, že medzi kongregáciami je rozdiel.

A tak ako «sestra» sv. Františka vám ponúkam krátke úvahy o dimenzii vzťahov v poslaní vizitátorky. Túto úvahu urobím skôr vo forme svedectva alebo sesterského rozhovoru ako veľkými teologickými či psycho-sociologickými úvahami o vzťahoch medzi ľuďmi alebo o vzoroch vedenia.

Napokon posledné upozornenie. Nečakajte z mojej strany zázračné riešenia na všetky relačné problémy, ktoré nechýbajú pri animácii provincii alebo komunít. Všetky si ich vieme predstaviť, ale neexistujú príručky v tomto smere, existujú len osobitné cesty, ktoré musíme zakaždým spoznávať a vynachádzať.

Na úvod mi dovoľte len poznamenať, ako ma minulý rok veľmi oslovila *Príručka pre vizitátorku a provinciálnu radu* kvôli častému výskytu pojmov o **vzťahoch** a **vzájomnom zdieľaní**.

Biblická tradícia hovorí, že každé meno má svoje povolanie. Sv. František chcel, aby jeho bratia boli nazývaní minoriti, aby zodpovední za komunity sa volali strážcovia a predstavení ministri. Zvolené meno obsahuje v sebe smer, denník záväzkov. Tak isto je to u vás. Ste vizitátorkami, t. j. v centre vašej misie je **návšteva, stretnutie, vizitácia**. Návšteva Panny Márie u jej príbuznej Alžbety, obe služobnice Božej vôle, je jedným z najkrajších biblických výrazov toho, čo znamená utvárať komunitu, byť spolu, byť zhromaždené okolo jedného prísľubu, potvrdzujúc tak, že uprostred nás sa deje príchod Božieho kráľovstva.

A tak ste vizitátorkami so všetkým, čo toto predpokladá ako úkon smerujúci k druhému, otvorenosť a prijatie, vzájomné počúvanie, spoločenstvo v prijatí spoločného prísľubu, v uznaní spoločnej misie.

Očakávania zo strany sestier a komunít sú obrovské a my sa cítime veľmi úbohé a chudobné. Očakávajú od nás kompetencie alebo mnohé vlastnosti, niekedy i odborné, organizačné, ale zvlášť duchovné a relačné.

Spomínam si na jedno zasadanie pred kapitulou, počas ktorej sme utvorili zoznam vlastností, ktoré by mala mať budúca generálna predstavená a jej radkyne. Tento typ cvičenia môže byť bezútešný. Nikto nemá všetky požadované vlastnosti - a to je šťastie... Máme tendenciu vyžadovať od zodpovedných predstavených, aby boli sprevádzajúcimi plnými súcitu a starostlivosti, stimulujúcimi duchovnými vodcami, šikovnými diplomatmi schopnými viesť dialóg s civilnými diplomatmi. A pri medzinárodnej kongregácii pridávame i schopnosť inkulturácie a dar jazykov.

Z druhej strany hľadanie alebo očakávania od zodpovedných sú niekedy protichodné. Tu prichádzajú na rad kultúrne odlišnosti

(krajina, vek), ale aj štruktúry osobnosti. Vaša skupina je osobitne reprezentujúca túto kultúrnu rozmanitosť a je jasné, že typ vzťahov, ktorý existuje medzi sestrami a vizitátorkou sa mení podľa zemepisných miest. Čo sa mňa týka, je to v omnoho menšom rebríčku, uvedomujem si, ako titul «matka» je veľmi odlišný vo Francúzsku, v Taliansku alebo v západnej Afrike.

Určité skupiny sestier by si priali silne sa odvolávať len na jedinú zodpovednú s rizikom, že budú detinsky podriadené. Očakávajú rôzne vedenie, jasné smernice alebo príkazy.

Druhý vatikánsky koncil pripomenul veľkú úctu k dôstojnosti a slobode osôb, so širokou konzultáciou a účasťou na vedení a s povzbudením k zodpovednej poslušnosti schopnej rozlišovania. Pre niektoré to bolo oslobodzujúce, pre iné nezvyčajné a spôsobujúce úzkosti. Určité kultúry sťažujú mladým sestram napr. postoje osobného vyjadrenia voči staršej sestre alebo pred osobou v postavení autority.

V krajnej miere, niektoré tlačia kolegalitu k takému rozhraniu, že zvolená osoba nemôže rozhodnúť nič, ak k tomu skupina nedosiahla konsenzus. A sestra vo vedení musí teda prejavíť nepopierateľné vlastnosti „vyjednávачky“...

Ako teda nebyť niekedy zachvátené obavami pred toľkými očakávaniami, niekedy protirečivými, pred jasným vnímaním vlastného nedostatku a nehodnosti?

Tento pocit neschopnosti pochádza aj z toho, čo očakávame od seba samých:

- dúfať, že sa nám podarí páčiť sa všetkým... a vyčerpávame sa neustálym vykonávaním tej či onej úpravy, aby sme uspokojili všetkých, aby sme sa vyhli konfliktom alebo nespokojnosti alebo kritike.

- dúfať, že budeme kompetentné a budeme mať dobré riešenie na všetky problémy, že budeme ovládať každú konfliktnú situáciu.

Sväté písmo je plné ľudí, ktorí mali hlboký zmysel k svojej neschopnosti, nechceli vziať na seba zodpovednosť vedenia, stačí nám citovať Mojžiša, Jeremiáša či Pavla. *«Kto som ja, aby som šiel k faraónovi a aby som vyviedol Izraelitov z Egypta?»*. Vtedy Pán povedal Mojžišovi: *«Ja budem s tebou»* (Ex 3, 1-13).

Jeremiáš je ďalšia biblická postava, ktorá cítila svoju slabosť pred Pánovou výzvou: « *Pán prehovoril ku mne takto: „Skôr, než som ťa utvoril v matkinom živote, poznal som ťa, skôr, než si vyšiel z lona, zasvätil som ťa, za proroka pre pohanov som ťa ustanovil.“ I povedal som: „Ach, Pane, veď neviem hovoriť, mladučký som.“ Ale Pán mi riekol: „Nehovor: „Mladučký som,“ lebo pôjdeš všade, kde ťa pošlem, a povieš všetko, čo ti prikážem. Neboj sa ich, veď ja som s tebou, aby som ťa vyslobodil! - hovorí Pán» (Jer 1, 4-8).*

Pán hovorí skutočne: «Vo vašom zmätení, v bázni, ktorú zakúsite z vašej neschopnosti, vedzte, že ja som s vami».

Pavol si tiež veľmi uvedomoval svoju neschopnosť: «*A aby som sa nevyvyšoval, bol mi daný do tela osteň, satanov posol, ktorý ma bije po tvári, aby som sa nevyvyšoval. Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.“ A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista. Lebo keď som slabý, vtedy som silný» (2 Kor 12, 7-10).*

A tak vo svetle milosti, ktorú Pán udeľuje tým, ktorých posielá, vám ponúkam úvahu o poslaní vizitátorky ako zvrchovane relačnom dobrodružstve a veľkonočnej ceste.

I. RELAČNÁ DIMENZIA POSLANIA VIZITÁTORKY

Vaše Konštitúcie definujú takto vaše poslanie: «*Hlavnou zodpovednosťou vizitátorky je rozvíjať duchovnú a apoštolskú vitalitu provincie vo vernosti charizme*». Služba animácie a vedenia provincie majú za cieľ službu Kristovi v chudobných.

1. Služba charizme

Služba Kristovi v chudobných: táto misia je chápaná ako podelený záväzok v duchu účasti a spoluzodpovednosti a teda vpísaná do **spirituality komúnie**.

Zdá sa mi, že som pochopila vašu funkciu ako **službu charizme** a teda počúvanie potrieb a utrpenia chudobných, výziev

Cirkvi, rozlišovanie rôznych apoštolských aktivít, v napätí medzi výzvami, ktoré prichádzajú a zemepisnou, kultúrnou, sociálnou realitou danej provincie. Ide o udržanie živej pamäte «prvotnej milosti» ako stáleho prameňa vašej identity.

Pomáhať inštitútu a jej členkám žiť stále viac «prvotnú milosť» s väčšou silou a zanietením. V priebehu tejto funkcie môže cesta prechádzať cez veľmi rozmanité situácie a nestálosť. Existujú obdobia veľmi pokojné, tiché, kde jasne vidieť cestu. Sú i obdobia osobného a kolektívneho živého nadšenia. Ale sú aj iné, kedy sa cesta stáva dlhá, unavujúca, vyčerpávajúca a dokonca neistá. Ešte viac, existujú chvíle, kedy sa zdá, že cesta prechádza neúprosnou, obrovskou a nekončiacou sa púšťou, vtedy sa číslice zafarbiajú zo všetkých strán a cítime, ako nás opúšťajú sily a zdroje sa vyčerpávajú. *„Úlohou funkcie je sprevádzať, starať sa, povzbudzovať a vždy dodávať nádej. Nádej pevne ukotvená v prísľube a vernosti Boha, táto nádej, ktorá nesklame (Rim 5, 5). Funkciou vedenia je pomáhať zakúšať vernosť Boha, ktorý sa zaviazal «zakladateľskou milosťou» alebo charizmou. Nádej, ktorá sa stelesňuje v dejinách. Viest' znamená potom vzbudzovať, navrhovať a aj stimulovať, otvárať nové cesty a utvárať projekty, v ktorých sa postupne stelesní milosť začiatkov.“*¹

Boh naďalej tvorí. Citlivosť a rozlišovanie sú potrebné pre vnímanie a interpretovanie znamení čias. Pre dnešok, v rozmanitých a menlivých okolnostiach ľudských dejín ide o to, aby sa rozumne a s dôverou zúrodnil zverený talent. V tomto prvom bode mi je ťažké zájsť ďalej, pretože nemám vôbec na to kompetenciu (v dvojitom zmysle francúzske slova; nepoznám ani dobre vašu vlastnú charizmu a nie som k tomu oprávnená).

2. Služba komúnie

Naša úloha alebo služba nás pozýva byť **križovatkou rôznych stretnutí**, či už v rámci Spoločnosti (rôzne konania, porady, rady, stretnutia s komunitami, osobné stretnutia so sestrami atď.), s cirkevnými predstaviteľmi, rehoľnými, občianskymi a asociačnými. Jednou z podstatných črt nášho poslania je byť osobou relačnou –

¹ P. Urbano Valero SJ: “Autorita a sprostredkovateľ /Autorité et médiation/. Služba charizmatičkého vedenia” UISG, č. 135, 2007, s. 52 vo fr.

vzťahovou a „zapájajúcou“ sa do komúnie. Ide viac o utváranie vzťahov ako o hromadenie informácií.

Hoci inštitúty musia vo svojich apoštolských dielach vlastniť významný stupeň odbornosti, prezieravosť v záležitostiach, netreba v prvom rade odnímať sesterský zmysel, zmysel pre „domov“, ktorý charakterizuje naše vzájomné vzťahy. Úloha vedenia nás volá k tomu, aby sme boli sprostredkovateľkami – vedeli pretlmočiť každej členke prítomnosť celej komunity a naopak, viedli k stále hlbšej skúsenosti o «nás» ako celku.

Vedenie je usporiadané vzhľadom k telu, telo je utvorené zo živých osôb, ktoré sa zúčastňujú, každá svojím spôsobom, na charizme, na «prvotnej milosti» ako osobitného daru Boha všetkým sestrám a každej zvlášť. Vizitátorka spolu s generálnou radou, so zodpovednými za diela (či už zamestnanci, združenia, poručníci), s miestnymi komunitami provincie a sestrami služobnicami, je pozvaná žiť a živiť komúniu medzi všetkými aktérmi, pri rešpektovaní princípov vedenia, a to jednoty v rozdielnosti, spoluúčasti a subsidiarity. Táto komúnia – spoločenstvo sa vyjadruje aj v zabezpečovaní spoluzodpovednosti. Vyžaduje si pozornosť a obrátenie, aby bola rešpektovaná každá osoba v jej zodpovednosti, aby sme odolávaniu pokušeniu všetko robiť alebo premyslieť, čím by sa stalo neužitočné podporovať spoluúčasť (nesprávna poznámka: „strácame čas“). Pozýva k starostlivosti o zdieľanie a obeh informácií medzi týmito rôznymi inštanciami.

«Autorita je zodpovedná za rozhodnutia, ktoré urobí po hľadaní Božej vôle pomocou dialógu a rozlišovania. Má byť blízka sestrám, aby im rozumela, poznala ich život, spolu s nimi načúvala potrebám chudobných, hľadala prostriedky, ako na ne odpovedať s odvahou a obozretnosťou Zakladateľov.»²

Tento proces sprevádzaného rozlišovania v komunitách spočíva na:

- spoločnom hľadaní Božej vôle a počúvaní sprostredkovateľov, ktorí sú nám daní,
- dialóg a počúvanie, otvorenosť pre nové perspektívy,

² K. 62b, 1. časť.

- «Ochotne uznať, že každá sestra alebo každý brat je schopný zachytiť pravdu, aj keď čiastočnú, a teda prijať ich mienku ako sprostredkovanie, ktorým možno spoločne objaviť Božiu vôľu, ba dokonca uznať, že idey iných sú lepšie ako tie vlastné».³
- pevné predsavzatie udržiavať jednotu za všetkých okolností bez ohľadu na konečné rozhodnutie,
- uznanie vzájomnej závislosti medzi komunitami, provinciami a hľadanie spoločného dobra.

Žijeme v období zmesi generácií, spoločenských prostredí, kultúr, národností a etník. Rozmanitosť krajín, kultúr, veku je dar, ktorý sme dostali, ale ktorý treba aj vedieť žiť. «Sú z rôznych kútov, ale majú tvoriť len jedno srdce.»

Stretnutie kultúr sa nežije len na rovine medzinárodnej, ale aj medzigeneračnej. Je podstatné spoznať, uznať a uvedomiť si výzvy, krízy ale i osobitné milosti vlastné každému veku.

«Autorita je povolaná v duchu hlbokého spoločenstva slúžiť aj týmto zložitým komunitám, pomáhať im, aby svetu, ktorý je dnes poznačený mnohými rozdeleniami, ponúkali svedectvo, ktoré možno napriek odlišnosti spoločne prežívať a navzájom sa milovať. Bude sa teda musieť pridržať niektorých teoreticko-praktických princípov:

- pripomínať, že v duchu evanjelia, konflikt názorov nikdy nie je konfliktom osôb;
- upozorňovať, že pluralita perspektív podporuje prehĺbenie otázok;
- podporovať komunikáciu, aby slobodná výmena názorov a ideí vyjasnila pozície a umožnila poukázať na kladný príspevok každého;
- pomáhať zbaviť sa egocentrizmu a etnocentrizmu, ktoré majú sklon pripisovať iným príčiny každého zla, aby sa tak dospelo ku vzájomnému pochopeniu;
- umožniť iným pochopiť, že ideálom nie je mať komunitu bez konfliktov, ale komunitu, ktorá je ochotná čeliť vlastným napätiam a kladne ich riešiť, hľadať riešenia, ktoré nebudú ignorovať žiadne z hodnôt, ktoré treba brať do úvahy.»⁴

³ Služba autority a poslušnosť 20 e).

⁴ Služba autority a poslušnosť 25 b).

3. Služba povolaniu každej sestry

Služba ako pomoc každej sestry žiť šťastne jej duchovné zasvätenie napriek veku alebo ťažkostiam, a tak jej umožniť zúčastňovať sa na živote celku.

Ved' *«všetky sme boli napojené jedným Duchom»* (porov. 1 Kor 12, 13). Všetky členky jedného inštitútu sú teda povolané v miere ich možností, na ich mieste a podľa ich vlastnej funkcie, z prijatej milosti a ich skúsenosti ľudskej, duchovnej a podľa povolania, stávať sa «živými kameňmi» a byť sprevádzané, aby mohli rozvinúť prijatú milosť v ich účasti na spoločnom pláne.

Sestry potrebujú takých zodpovedných, ktorí budú mať k nim osobný záujem a s ktorými môžu nadviazať zrelý vzťah prežívaný vo vzájomnej úcte.

Byť pozornou k nim, vedieť ich potešiť, povzbudiť, ale aj poslúžiť im sesterským napomenutím a starostlivo ich sprevádzať. Mohla by som hovoriť aj o pastoračnom záujme, v zmysle starostlivosti pastiera o jeho ovce. *«Rehoľné vedenie má byť 'osobné' a 'duchovné', t. j. vykonávané v Duchu a podľa neho a sledujúc dráhu, ktorú on načrtáva každej osobe»*⁵.

«Vizitátorka je pozorná k svojim sestram a prejavuje im úprimnú lásku. Voči nim si zachováva postoj počúvania a úcty. Zaujíma sa o ich život a ich službu chudobným. Pri rôznych príležitostiach ich povzbudzuje žiť ich povolanie radostne a nadšene.»

Je jasné, že dimenzia vzťahu pri vykonávaní funkcie je podstatná. «Vizitátorka žije v postoji otvorenosti a prijatia, počúvaním Pána, sestier, chudobných a každej osoby.»

Počúvať

Táto pozornosť sa prejavuje počúvaním. Je to bezpochyby jedna z najsilnejších potrieb, ktorú máme: byť vypočutými.

⁵ P. Urbano Valero, citovaný článok, s. 54.

Počúvať, byť pripravenou, aby sa druhá osoba mohla vyrozprávať, vypovedať svoje utrpenie, bolesti alebo očakávania, túžby – počúvať, čo Duch Svätý hovorí v nej.

Počúvať znamená venovať osobitnú pozornosť jedinečnej bytosti. *“Vie počúvať”*, hovoríme o niektorej sestre, ktorá vlastní túto vynikajúcu vlastnosť *“byť tu len pre vás”*, odpútať sa od svojej práce alebo starostí s vedením, aby vám výnimočne venovala svoju láskavú pozornosť.

Je to ťažké, niekedy veľmi ťažké umenie, zvlášť keď sme zo všetkých strán zavalené žiadosťami a naliehavými potrebami. Počúvať je ťažké, pretože niekedy nechceme počuť, čo počujeme.

Ale návštevy v komunitách alebo pri osobných stretnutiach majú našim sestram poskytnúť priestor a pohostinnosť, zvlášť pre tie, ktoré sú osamelejšie alebo ktoré potrebujú pozornosť, zvlášť tiež, ktoré majú nedostatočný prístup ku komunikácii, osobitne kvôli veku alebo rôznym nemociam.

“Ten, kto predsedá, si musí pamätať, že kto nevie počúvať brata alebo sestru, ani Boha nevie počúvať; že pozorné počúvanie umožňuje lepšie koordinovať sily a dary, ktoré Duch Svätý daroval komunite a súčasne pri rozhodnutiach má mať na zreteli aj ohraničenia a ťažkosti niektorého člena. Čas, ktorý venuje počúvaniu, nikdy nie je stratou; totiž počúvanie často môže predísť krízam a ťažkým chvíľam či už u jednotlivca alebo komunity.»⁶

«Vykonávanie autority si nevyhnutne vyžaduje úctu k osobám, vzájomné prijatie, diskretnosť a v určitých prípadoch zachovanie tajomstva.»

Sprevádzať, dodávať nádej a odvahu v ťažkostiach, povzbudzovať a podnecovať: *“Neste si vzájomne bremená, a tak naplníte Kristov zákon”* (Gal 6, 2).

V rôznych etapách života môžeme spoznávať obdobia suchopárnosti, citovej samoty, acédie (pozn. prekl. duchovná lenivosť, malátnosť), či apoštolskej vlačnosti.

⁶ Služba autority a poslušnosť 20 a).

Životná dráha našich sestier, podobne i naša, môže byť popretkávaná mnohými ťažkosťami, aj duchovnou nocou, keď sa nám zdá, že Pán sa od nás vzdialil, keď služba Kristovi v chudobných sa stáva viac očisťujúca alebo skľučujúca.

Je dôležité šľachetne prejavovať starostlivosť a sesterskú lásku, aby sme sa podporovali v našich zápasoch a pomáhali si trpezlivo a pokorne niesť naše slabosti. Milujúca pozornosť voči druhej sestre je centrom spirituality vizitácie a pohostinnosti.

Veľmi často musíme čeliť slabostiam sestier. Poznáme dobre aj tie naše. Ale niekedy nahromadenie slabostí v komunitách nás môže ubíjať (fyzické slabosti spojené s vekom, citové a psychologické slabosti a pod.).

Z našej vlastnej povahy môžeme byť súcitnejšie k tej či onej slabosti a niekedy – musíme si to priznať – menej tolerantnejšie alebo podráždené voči inej slabosti.

Vždy sme povolané odpútať sa od seba a počúvať druhú osobu v jej vlastnej ťažkosti, aby sme ju mohli podporiť.

Zvlášť počas zmien alebo mimoriadne oslabujúcich udalostí, ako napr. kríza uprostred života, zmena komunity, zatváranie domov, ukončenie profesionálnej činnosti a pod.

Bezpochyby ste mali tento rok možnosť meditovať nad listom k Pôstnemu obdobiu pápeža Benedikta XVI. Pri jeho čítaní som si často pomyslela na tému tohto dňa a mohla by som sa o ňu podeliť. *«Všímajme si jeden druhého, a tak sa pobádajme k láske a k dobrým skutkom»* (Hebr 10, 24).

To by mohli byť určujúce podmienky pre našu službu. Benedikt XVI. ma volá, aby som *«prijal toho druhého. Aj dnes Boh od nás žiada, aby sme boli „strážcami“ svojich bratov a sestier (porov. Gn 4, 9) a nadväzovali s nimi vzťahy charakterizované vzájomnou starostlivosťou a pozornosťou voči dobru druhého i jeho celkovému dobru. Dôležité prikázanie lásky k blížnemu ma núti a vyžaduje si odo mňa, aby som si uvedomil zodpovednosť za tých, ktorí sú ako ja Božími stvoreniami a Božími deťmi: fakt, že sme vo svojej ľudskej prirodzenosti a často aj vo viere bratmi a sestrami, musí viesť k tomu, aby sme v blížnych skutočne videli svoje „druhé ja“ (alter ego), ktoré Pán nekonečne miluje. Ak takto hľadáme na ľudí ako na bratov*

a sestry, potom z nášho srdca prirodzene prúdi solidarita, spravodlivosť a tiež milosrdenstvo a súcít.»

4. Nemožná misia?

Taký obraz je ideálny. Vieme dobre, že realita je zložitejšia. Naše komunity preniká hriech, agresivita alebo nezáujem. Komunity sú zložené z ľudských bytostí, krehkých a obmedzených.

Pri vykonávaní autority sme niekedy konfrontované s bolestnou realitou či už v Spoločnosti, alebo v komunitách, alebo našou vlastnou.

V mnohých situáciách bude možné vzbudiť dialóg, podelenie sa o perspektívy a myšlienky, zhodné a nezhodné názory, ťažkosti a nepochopenia pri navrhovaní „liekov“, pričom dobre vieme, že niet zázračných riešení alebo hotových receptov.

Toto si vyžaduje aj od nás samých:

- Stále rastúce sebazpoznanie zrodené zo skúsenosti a sebaskúmania pomocou úvahy napr. o hodnotách, motiváciách, prijímaní darov a o obmedzeniach.

- Schopnosť (alebo úsilie) o zachovanie tvorivého napätia medzi svojimi darmi a limitmi; medzi svojimi hodnotami, predstavami, očakávaniami, a nedostatkami a neschopnosťami; medzi mojím ideálom (aká chcem byť) a mojou realitou (aká som teraz). To sa nedeje v úplnom pokoji. Väčšinu času sa ocitáme zoči-voči sebe samým s napätím, s rozdielom medzi ideálom a realitou, čo vytvára isté znepokojenie a úzkosť. Postoj, ktorý máme voči tomuto znepokojeniu, je rozhodujúci pre zdravé vzťahy so sebou samou, s druhými a s Bohom.

- Schopnosť niesť úzkosť a napätie bez toho, aby sme boli tým zničené. Napätie môže byť zdrojom podnetu a udržania rastu. Hovorí sa, že po čínsky je slovo kríza (wei ji) zložené z dvoch neoddeliteľných prvkov: Horná časť (wei) znamená nebezpečenstvo a dolná časť (ji) znamená vhodná príležitosť. Čínska múdrosť učí, že každá kríza je vhodná príležitosť a zároveň nebezpečenstvo. Rozhodujúci faktor

spočíva v zaujatí postoja voči kríze: a tak sa z krízy môže zrodiť odvaha alebo rozhodnutie pre činnosť.

- Čo predpokladá hlboké a vedomé zakorenenie v tejto službe: som «poslaná», aby som splnila službu autority, nedala som si ju ja sama.

- Základná podmienka je kontemplácia Krista a túžba nasledovať ho po veľkonočnej ceste.

II. ZODPOVEDNOSŤ AKO CESTA K VEĽKEJ NOCI

Vykonávanie služby vedenia nás ponára do veľkonočnej skúsenosti. *«Tak ako každá autorita v Cirkvi, aj autorita v Spoločnosti sa prejavuje prostredníctvom služby podľa príkladu Krista – Služobníka, ktorý tak miloval svojich, že za nich obetoval svoj život».*⁷

Keďže som si pripravovala tento príhovor počas Veľkého týždňa, v tejto druhej časti som sa nechala viesť niekoľkými „veľkonočnými stretnutiami“: Zeleného štvrtku, Veľkého piatku, Bielej soboty. Nechajme, aby tieto biblické udalosti boli pre nás «prievozníkmi», ktorí nás sprevádzajú po našej ceste zodpovednosti.

ZELENÝ ŠTVRTOK

«Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti. (...) vstal od stola, zobliekol si odev, vzal plátennú zásteru a prepásal sa. Potom nalial vody do umývadla a začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol prepásaný. Tak prišiel k Šimonovi Petrovi. On mu povedal: „Pane, ty mi chceš umývať nohy?“» (Jn 13, 1.4-6).

Peter má zmysel pre hierarchiu: sú ľudia «hore» a sú iní «dole». Vie dobre, že učiteľ neumýva nohy svojim žiakom, nasledovníkom. A predsa, tu je Ježiš, Slovo, Svetlo sveta, ktorý kľučí

⁷ K. 62a, 1. časť

ako otrok. Tento postoj vyjadruje, že podľa Božieho plánu človek je služobník svojich bratov. Toto gesto umývania nôh navždy rozohralo naše idey o hierarchii a dôstojnosti. Hľa, najvyššia dôstojnosť: byť dostatočne voľný od starostí o seba, o svoje ego, aby sme mohli vziať na seba riziko pokľaknutia.

«*Neskôr pochopíš*». Neskoršie Peter pochopí, že Kristus zaviedol novú formu vykonávania autority. Autoritu dobrého pastiera, ktorý obetuje svoj život za svoje ovce, autoritu, ktorá premieňa pyramídu Tela, v ktorej každá osoba je odlišná a dôležitá, v pyramíde, v ktorej všetci členovia žijú v zhode.

Peter možno tiež pochopí, že umývanie nôh je aj jedinou odpoveďou Ježiša na zradu a zapretie. Pred a po geste umývania nôh sa hovorí o Judášovej zrade.

Bratstvo Zeleného štvrtku je bratstvom slúžiacim, na kolenách. Je to tiež bratstvo lásky a vernosti až do konca, «až do krajnosti».

Evanjelium podľa Jána nám tu prináša deviate blahoslavenstvo: «*Ste blahoslavení, ak podľa toho aj konáte*».

Zachovať trpezlivosť vo svojich vzťahoch s druhými, nebyť otrasenou po narušení sesterského života, milovať a slúžiť napriek všetkému, z toho sa môže zrodiť skutočná radosť a pokoj: pokoj a radosť, ktoré pochádzajú z uvedomenia si našej radikálnej chudoby, z našej reality pred Bohom («*Človek je taký, aký je pred Bohom, nič viac*», mal zvyk hovoriť František svojim spolubratom), ale zvlášť oddanosť chudobnému Kristovi: «*Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali*». Vrchol Kristovej lásky nie sú zázraky a proroctvá. Všetko vrcholí vo chvíli, keď je opustený od všetkých, odmietnutý, zradený, odsúdený na smrť tými, ktorým priniesol život – Boží Syn naďalej miluje napriek všetkému. Je to cesta chudoby, zbavenie sa seba samého.

- Čo musíme opustiť, z akého piedestálu musíme zostúpiť, aby sme boli služobníkmi pri nohách našich bratov a sestier?

- Odvažujeme sa veriť, že je možná cesta rastu a spásy, i keď nastávajú ťažké situácie v sesterskom živote, v stretnutí s druhým, ktorý je úplne odlišný od mňa?

- Ktorú zatrpknutosť, rozhorčenie musíme odložiť ako mŕtvu kožu, aby sme našli lásku bez sebelásky?

- Od ktorej moci sa musíme postíť, aby sme nemali nad žiadnou sestrou žiadnu moc nadvlády či ovládania?

VELKÝ PIATOK

Vykonávanie autority je niekedy veľmi ťažká úloha. Stáva sa, že prichádzajú nedorozumenia. Navzájom sa zraňujeme príliš unáhlenými odpoveďami, nešikovnými a neoprávnenými rozhodnutiami kvôli nedostatku skúseností, príliš veľkým alebo príliš obmedzeným očakávaniam, či zdanlivou ľahostajnosťou k utrpeniu. Navzájom si blížime tým, že neberieme do úvahy určité dary; keď sa nezdvorilo rozprávame o neprítomných; keď autoritu niekedy používame autokraticky. Navzájom sa zraňujeme viac z nevedomosti ako z nedostatku kompetencie, viac z nedbalosti ako zo zlomyseľnosti – ale toto v ničom neumenšuje spôsobenú bolesť.

Sme nútené tiež rozhodovať o presune sestier, o zatvorení domov, čo nám spôsobuje bolesť.

Rozhodnutia, ktoré musíme prijať, nie sú vždy jednohlasne prijaté a niekedy priťahujú na nás nevdôľu a nespokojnosť druhých.

Niekedy musíme čeliť aj mimoriadne ťažkým situáciám osôb⁸. Ich komunita ich už neznesie a sme rozpoltené medzi sestrou a skupinou, uprostred ťažkého konfliktu.

Sesterstvo je zranené, niekedy znetvorené, keď musí zakúsiť posmešky, nespravodlivosť, zradu, zbabelosť, nepochopenie. Chudobné a krehké sesterstvo poznačené hriechom, ale aj sesterské spoločenstvo, ktoré sa otvára milosrdenstvu a súcitu.

František v jednom liste provinciálnemu ministrovi ho pozýval k odpusteniu a súcitu: *«Hľa, podľa čoho spoznám, že miluješ Pána, a že miluješ mňa, jeho služobníka i tvojho: ak hociktorý brat na svete,*

⁸ Jeffrey Mickler, *S'en sortir avec les religieux au caractère difficile, Vies consacrées* 83, 2011-1 s. 75-80 /*Dostať z ťažkej situácie rehoľníkov s ťažkou povahou. Zsvätené životy/*

po hriechu, ktorý by bolo možné spáchať, môže stretnúť tvoj pohľad, prosiť o tvoje odpustenie a odísť s tvojím odpustením. Ak neprosíš o odpustenie, pros ho oň ty, ak chceš, aby sa ti odpustilo. A ak aj napriek tomu ešte hreší tisíckrát proti tebe, maj ho rád ešte viac ako miluješ mňa a to preto, aby si ho priviedol k Pánovi. Vždy sa zmilúvaj nad týmito nešťastnými bratmi».

Vstúpiť do pedagogiky Boha, ktorý sa zmilúva, a pritom nenávidí zlo a nespravodlivosť, svedčiť o milosrdenstve, a pritom pripomínať požiadavky našej formy života, čo môže zájsť niekedy až do kánonických foriem sankcií.

Pozvať komunitu, aby vstúpila do tejto dynamiky milosrdenstva, a pritom uznať, že existujú situácie, ktoré si vyžadujú presun niektorej sestry.

Rozhodnúť sa zostať blízko sestre v situáciách často bez uspokojivých riešení a v ktorých zakúšame bezmocnosť, «byť obžalované» alebo «neskrývať sa pred svojim bližným», hoci nevieme, čo robiť, to je prechod, je to „pascha“, prechod, ktorý stojí stratu, stratu ilúzie všemohúcnosti, prechod, ktorý očisťuje a robí pokornejším a chudobnejším. Tento prechod je sprevádzaný aj malomyselnosťou a rozčarovaním z odporu určitých osôb alebo určitých komunít, voči určitým otázkam, ktoré sa zdajú nemožné na rozriešenie.

BIELA SOBOTA

Muži a ženy v mlčaní, ako Jozef z Arimatey, Nikodém, Mária...
«Potom Jozef z Arimatey, (...) poprosil Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. (...) Priniesol asi sto libier zmesi myrhy s aloou. Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho do plátna s voňavými olejmi (...) V tých miestach, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom ešte nik neležal. Tam teda uložili Ježiša, lebo bol židovský Prípravný deň a hrob bol blízko...» (Jn 19, 38-42).

Nastáva ticho, sobotné mlčanie, deň sabatu, siedmy deň, deň týždenného odpočinku. Sobota je zvláštny liturgický deň, medzi drámou smrti a radosťou zmŕtvychvstania. Čas bielej soboty, hoci je prázdny, nie je však stratenou a zbytočnou chvíľou, je to čas nádeje,

čas očakávania prebudenia. Kristus zostupuje do všetkých našich ľudských podsvetí a prináša tam svoju milosrdnú prítomnosť.

Bratstvo/sesterstvo bielej soboty je to, ktoré necháva Krista konať v neviditeľnosti viery. Uznáva svoju slabosť, ale čaká na prijatie milosti, nádeje. Netrzeplivo, ale s dôverou čaká na znamenie života. Vie, že pokoj a spása prichádzajú nie z našich vlastných ľudských síl alebo schopností vedieť riešiť problémy a ťažké situácie, ale od Krista, víťaza nad zlom a smrťou.

Toto čakanie nie je nečinné. Kristus po svojej smrti prijal znaky ľudského súcitu: Nikodém priniesol zmes myrhy s aloou, ženy pripravili voňavé oleje. Kristovo telo vniesli do tieňa hrobu s vôňou olejov, plodov súcitu jeho blízkych. Vo chvíli, kedy zostupoval do hlbín podsvetia, je zavinutý gestom lásky, úcty a nádeje.

Táto veľká sobota je výnimočným časom ticha, mlčania, trezrivej pozornosti k tomu, čo príde: ticho čakaní, a nie mlčanie beznádeje. Obdivuhodná sila tejto trezrivosti sa skúša ako ochota neustúpiť zlu a neveriť jeho definitívnemu víťazstvu. V nádeji môžeme zavinúť bližneho modliacou sa pozornosťou a starostlivosťou a pomazať ho úctou a dôverou.

Kniha Zjavenia sv. Jána nám hovorí o inom blahoslavenstve, «*Blahoslavený, kto bdie*» (Zjv 16, 15): Pán nás pozýva k húževnatej trezrivosti strážcov. Toto blahoslavenstvo pripravuje na stretnutie s Bohom cez tvár brata či sestry: máme bedliť nad samotnou láskou a zvlášť, keď ho považujeme za mŕtveho, bedliť, aby sme videli dvíhať sa zornicu.

Ako zostať trezrivým k tomu, čo prichádza? Aký máme dať rozhodný čas tichu, mlčaniu, samote, modlitbe, aby sme umožnili Duchu nášho Pána zachovať nás strážcami a očakávať kroky Toho, ktorý prichádza?

Vedenie nie je možné a udržateľné bez Božej milosti: stavovská milosť, ktorá sa možno nedáva vo forme, akú sme sa kedysi naučili – ale ako náhla vytrvalosť, ktorú zrazu dostaneme, keď sa nám zdá, že už nemôžeme niečo zničiť alebo niečo urobiť; ako odvaha konať pred strachom alebo odporom, prekvapujúce slová, ktoré vychádzajú z našich úst v zložitej situácii, sila vydržať v smrti veľkonočného tajomstva s nádejou na zmŕtvychvstanie.

ZNAMENIA ZMŔTVYCHVSTANIA

Vieme dobre, že neexistuje magická formula a príručky ako sa stať dobrou vyššou predstavenou. Existuje len láskavá prítomnosť živého Boha, ktorú možno rozpoznať v spleti nášho života a v tieňoch nášho znepokojeného sveta.

Znamenia zmŕtvychvstania sú tisícoraké a máme povinnosť vedieť ich rozpoznať, čítať, interpretovať, deliť sa o ne a vzdávať za ne vďaku a chválu.

V živote, o ktorom nám naše sestry v jednoduchosti rozprávajú, sme privilegovanými svedkami odvážneho rastu, vernosti v modlitbe, jednoduchej veľkodušnosti, ochoty zostať v dialógu v období konfliktu, svedkami krásy a hĺbky, ktoré prýšia z rozhovorov, svedkami svedectiev dlhého života služby Kristovi v chudobných, vernosti, chvíľ vnuknutí, rozhodnutia pre riziká a ich prijatie, všetky drobné gestá dobroty, zápas pre pochopenie toho, čo znamená žiť z viery uprostred kultúrneho a náboženského vrenia, utrpenie znášané s láskou a v pokoji, odvaha uprostred hlbkej duchovnej noci. Každá sestra, každé dejiny, všetky milosti, ktorých sme svedkami, sú požehnaním.

Potom môžeme spolupracovať s Bohom cez naše každodenné skutky, naše náročné rozhodnutia, a tým pomáhať napredovanie našich komunít k budúcnosti zaslúbenej, ale ešte neznámej.

Nech každá sestra prijme tieto požehnania, veľké i malé, nech za ne chváli a oslavuje Boha a nech sa všetky sestry stanú:

- ženami, ktoré poznajú, čo znamená byť hodenou do páľčivého ohňa Božieho plánu, aby v ňom bola utváraná a vyformovaná nepredvídanými hnutiami a udalosťami.

- ženami, v ktorých vďaka dôvernosti s neočakávanými návštevami Boha v nich rastie schopnosť analyzovať prítomnú situáciu a predstavovať si alternatívne spôsoby utvárania komunity a odpovedí na misiu.

- ženami, ktorých duchovné čítanie života provincie alebo komunit podnecuje zjednotiť sa v presvedčení, že Boh pôsobí na najprekvapivejších miestach a v najjemnejších pohyboch.

Sestra Elisabeth Robert
Generálna predstavená Inštitútu svätého Františka Assiského

Spoluzodpovedné za majetok chudobných

23. mája 2012

Tento výklad ilustrovaný prezentáciou bol skrátenejší kvôli jeho publikovaniu. Schéma, ktorú dostali účastníčky, obsahuje odvolávky na Konštitúcie a Príručku pre provinciálnu ekonómku. Niektoré predmety boli prebrané vo forme otázok určených k prehĺbeniu pre členky provinciálnej rady, iné boli adresované vizitátorkám osobne.

Ú v o d

Hovoriť o *administrácii hmotných prostriedkov* pred obecnstvom, ktoré prišlo z piatich kontinentov, žijúcich veľmi rozmanité reality, ma viedlo k hľadaniu takého uhla pohľadu, ktorý by umožnil každej z vás cítiť, že sa vás to týka.

Vybrala som tri *spoločné prvky našej identity*, bez rozdielu na miesto našej misie, náš zemepisný a kultúrny pôvod.

Sme dcérami kresťanskej lásky z Božej milosti, «*povolané a zhromaždené... obetované Bohu pre službu chudobným*». Z tohto dôvodu sme povolané uvažovať o našej spoluzodpovednosti v administrácii hmotných prostriedkov.

Sme dcérami Cirkvi, Cirkvi, ktorá musí čeliť rôznym kritikám zvnútra ako i zvonku, ale ktorá v tejto skúške očisťovania zostáva majákom, ktorý usmerňuje a ktorej učenie osvecuje ľudí dobrej vôle. Počas celých jej dejín Petrova loďka prechádzala mnohými búrkami, ale «*pekelné brány ju nepremôžu*», prisľúbil Ježiš Petrovi (Mt 16, 18). So svätou Lujzou de Marillac uznávame, že «*máme dvojnásobné šťastie byť dcérami svätej Cirkvi*» (Lujza de Marillac, 21. júna 1647).

Sme obyvateľkami tohto sveta, pozvané naším povolaním slúžiť Kristovi v jeho trpiacich údoch. «*Boh miluje tento svet a chce, aby sme ho aj my veľmi milovali a hľadeli naň tak, ako on (...) k nemu približovali s citlivosťou našich Zakladateľov, ktorí v najzraniteľnejšom*

človeku videli toho, kto má prednosť» (Dokument medzi Zhromaždeniami, s. 7).

Mnohé krízy otriasajú naším svetom a v prvom rade sa dotýkajú najchudobnejších.

Kríza finančného systému v roku 2008 mal bolestné dôsledky na celý svet! «Veľkí» tohto sveta ešte a stále čelia obrovským úlohám: úprava finančných trhov, kolosálne dlhy štátov, vzrastajúca chudoba národov, sociálne hnutia spôsobené nespravodlivosťou, nezamestnanosťou a vylúčením, atď.

Nefungovanie prevládajúceho vzoru ekonomického rastu, ktorý sa usiluje o zisk za každú cenu, počas týchto posledných 20 rokov znásobil nerovnosti v rámci spoločnosti a medzi krajinami, hoci globálne nastal nárast bohatstva v našom svete!

Svetová vláda nerešpektuje *spoločný majetok*, príliš mnoho **skorumpovaných politických režimov** spôsobuje nešťastie ich vlastných národov.

Obchodovanie s drogami a zbraňami udržiava vojny, mocné medzinárodné siete obchodu s ľuďmi a pod.

Ekologická kríza sa prejavuje toľkými katastrofami, ktoré nazývajú «prírodnými», ale ktoré v skutočnosti a vo väčšine sú výsledkom neusporiadanej ľudskej činnosti a nezodpovedného správania, ako napr. veľkoplošné výruby lesov, prehnaná ťažba prírodných zdrojov, priemyselné znečisťovanie, vyvážanie toxických odpadov a ďalšie.

I. DCÉRY KREŠŤANSKEJ LÁSKY V SÚČASNOM SVETE... POVOLANIE MIMORIADNE AKTUÁLNE...

«Smäd po odpovedi na výzvy chudobných s tvorivou láskou... Obnovovať odpovede na výzvy nových druhov chudoby, ktoré sa rozrástli v dôsledku svetovej hospodárskej krízy a pred nespravodlivosťou sa odvážiť zaujať prorocké stanoviská» DMZ, s. 7 a 13.

Jedno francúzske príslovie hovorí, že «*peniaze sú dobrým sluhom, ale zlým pánom*». Pre nás, dcéry kresťanskej lásky, sú prostriedkom – nevyhnutným – ale predsa len prostriedkom v službe misie. Peniaze stoja v centre všetkých druhov tejto biedy spôsobených spravovaním ľudských činností, ktoré nie sú podľa Božieho plánu.

Benedikt XVI. hovorí, že bez lásky a pravdy sa planetárne nadšenie za globalizáciu môže stať smrtonosné pre ľudskú rodinu! Pozýva k hlbokej úvahe nad zmyslom ekonomiky a k znovunájdeniu etických hodnôt, osobitne k tomu pobáda vo svojej encyklike *Caritas in veritate*.

V blízkosti s chudobnými tohto sveta ste dobre postavené, aby ste mohli prijímať iniciatívy s vedomím, že cez Spoločnosť a rôzne organizácie nachádzate *potrebnú finančnú pomoc* pre zlepšenie ich životných podmienok. Je jasné, že to už robíte, ale vždy sa môžeme angažovať viac.

V liste, ktorý náš generálny otec adresoval členom vinčentskej rodiny na Pôstne obdobie 2012, nachádzame podobné impulzy:

- *uprednostňovať činnosti, ktoré podporujú systémové zmeny v spoločnosti, rozvíjať miestnu samosprávu, formovať skupiny vzájomnej pomoci a miestnych mikrokreditových programov;*
- *poskytnúť právnu oporu pri obrane chudobných a usilovať o väčšiu spravodlivosť;*
- *vytvárať programy, ktoré zabraňujú obchodovaniu s ľuďmi a ktoré zaisťujú celkový rozvoj života, všeobecný prístup k sociálnej pomoci, ochranu prostredia, hodnosť žien a detí, práva migrantov a účasť na živote občianskej spoločnosti.*

Naše Konštitúcie, keď hovoria o našom špecifickom sľube (K. 24), hovoria viac o spôsobe služby Kristovi v osobe chudobných a Štatút 8 a 9 prinášajú konkrétne usmernenia, ktoré sú prevzaté v DMZ, s. 7 a 13, aby sme sa spolu s druhými usilovali o budovanie lepšieho sveta... Áno, ak láska robí zázraky, jednota tvorí silu!

II. ADMINISTRÁCIA HNOTNÝCH PROSTRIEDKOV SPOLOČNOSTI

1) Spravovať majetok podľa ducha

Naša identita dcér kresťanskej lásky musí preniknúť celé naše bytie a naše konanie a odraziť sa aj v spôsobe spravovania hmotných prostriedkov. *«Spoločnosť... , ktorej cieľom je služba Kristovi v chudobných, používa hmotné prostriedky na plnenie tohto poslania»* K. 88.

Pripomína pramene, v ktorých možno čerpať: Sväté písmo, sociálne učenie Cirkvi, texty biskupských konferencií, spisy našich Zakladateľov, Konštitúcie a Štatúty, rôzne vydané smernice, listy predstavených a podobne.

Tieto biblické a vieroučné podklady majú osvetľovať *naš štýl života a spôsob spravovania hmotných prostriedkov.*

2) Spravovanie finančných zdrojov – miesto našej misie

a) Naša vlastná evanjelizácia - obrátenie

V kontakte s chudobnými, našimi pánmi, sa nechávame evanjelizovať. Keď spravujeme prostriedky, máme **sa tiež nechať evanjelizovať** – zostávať bdelymi –, aby peniaze, *«dobrý sluha misie, sa nestali zlým pánom»* ! Všetky sestry, ktoré spravujú peniaze, sú si vedomé, že nie sú ich vlastníčkami, z toho vyplýva *duch odpútania* a všetky ostatné vlastnosti dobrej administrácie (3.2.2).

Spravovanie zdrojov vložených do našich rúk nemôže byť oddelené od našich *sľubov*; táto správa je spojená nielen s *chudobou*, čo sa zdá jasné, ale aj s *poslušnosťou*, pretože treba rešpektovať zákony Cirkvi, vlastné právo Spoločnosti a štátne zákony; rovnako je spojená s *čistotou*, ktorá oslobodzuje srdce, *«aby sa darovali bezvýhradne a v úplnej disponibilite v službe chudobným»* (K. 29).

Z týchto pripomienok vyplývajú *praktické dôsledky*, ako dávať do spoločného prijaté dary pre chudobných a ich používanie v miestnych komunitách (K. 30e), medzikomunitná deľba (Š. 72), spôsob odolávania korupcii a pod.

b) Čo sa týka prorockého aspektu

My, ako zasvätené osoby sme povolané jasne poukázať, že *naše rozhodnutie byť po boku chudobných je viditeľnou súčasťou nášho obetovania sa Bohu.*

«Láska k človeku a predovšetkým k chudobnému človeku, v ktorom Cirkev vidí Krista, dostáva konkrétnu podobu v podporovaní spravodlivosti. (...) Nejde výlučne len o pomoc z prebytku, ale pomôcť celým národom vstúpiť do sveta hospodárskeho a ľudského rozvoja, z ktorej boli vylúčené alebo vydedené (...) Ján Pavol II., Cent. annus 58).

Sociálne učenie Cirkvi má úlohu ohlasovania ale i odkrývania zla; ohlasovania osobitného pohľadu na človeka; odkrývania tváre hriechu, nespravodlivosti a násilia, ktoré sú v ľudskej spoločnosti.

Voči *«štruktúram hriechu, ktoré ničia spoločný život a solidaritu»*, môžeme *«byť znamením»* kvalitou nášho komunitného života, svedectvom zriekania a závislosti na používaní hmotných prostriedkov, deľbou, účasťou na mnohých aktivitách a činnostiach v službe chudobným, a ktorými sa snažíme *«o rozvinutie celej ľudskej osobnosti vo všetkých jej rozmeroch»*... atď. (K. 24e).

III. **SPRAVOVAŤ: SLUŽBA PREŽÍVANÁ V SPOJENÍ S DRUHÝMI A V SPOLUZODPOVEDNOSTI (K. 30 c, K. 90, Š. 72)**

1) **Generálna rovina**

Spolupracovníčky na generálnom ekonomáte sú v službe celej Spoločnosti. V jednotlivých kanceláriách sestry a laické pracovníčky, v spolupráci s generálnou ekonómkou spracovávajú finančný tok, účtovníctvo a príslušnú korešpondenciu, dedičstvá a dary, ako aj spisy sociálneho zabezpečenia pre sestry z provincií mimo Francúzska (CAVIMAC a EMI).

Vzťahy jednotlivých oddelení generálneho ekonomátu s provinciami sú denné, najčastejšie s provinciálnymi ekonómkami.

Tak ako v každej provincii, aj v rámci Spoločnosti je to podobné: účty všeobecnej správy obsahujú výnosy a náklady.

a) Výnosy

K. 90 pripomína, že *v Spoločnosti je majetok spoločný a že generálna kúria koordinuje medziprovinciálnu výpomoc* (Príručka pre prov. ekonómku s. 22). Generálny ekonómát zaznamenáva finančné toky, ale rozhodnutia o určení koná generálna predstavená s jej radou.

Generálna kúria disponuje s dvomi zdrojmi pre financovanie bežných nákladov «kváziprovincie»: a to poplatok pre generálnu kúriu od 5 do 30 dolárov US na sestru za rok podľa krajín a dobrovoľného príspevku, ktoré vizitátorky s ich radou pridelia na chod kúrie. Tieto sumy umožňujú pokryť náklady chodu tohto Materského domu a približne 140-tich sestier v službe Spoločnosti a pútnikov.

Medziprovinciálna deľba je nevyhnutným zdrojom, ktorý umožňuje generálnej predstavej s jej radou odpovedať na žiadosti o pomoc pochádzajúcich od určitého počtu provincií.

b) Náklady

Prerozdelenie príjmov z medziprovinciálnej deľby poukazuje, že určitý počet provincií dostáva pomoc na živobytie a formáciu sestier, pre službu chudobným, stavby (diela a komunity)... Sumy poslané sú rozdielne podľa žiadostí a sú tiež dopĺňané z «presne určených fondov», (napr. fondy v prípade katastrof, projekt DREAM a pod.) a projektov IPS – medzinárodná projektová služba Spoločnosti. Tu tiež poznamenávam, že pre chudobných prichádzajú početné dary od jednotlivcov a združení, ktoré tranzitne idú cez oddelenie „Misie“.

2) Provinciálna rovina

Hoci sú situácie provincií rozmanité, dve «zásady» môžu viesť náš spôsob vzťahov: spoluzodpovednosť a spolupráca.

a) Vzťahy medzi vizitátorkou a provinciálnou ekonómkou

Každá bola určená pre tú alebo onú službu. Evanjelium a Konštitúcie nám naznačujú cestu... a príručky sú pomôckami, ktoré máme poznať, aby sme sa na ne mohli spokojne obrátiť. Dobré porozumenie úloh každej pomáha vyhnúť sa konfliktom.

Úloha a poslanie ekonómky

Ekonómka spravuje hospodárske záležitosti provincie podľa kánonického práva (KKP, kán. 634-640) a v súlade s charizmou Zakladateľov a nášho vlastného práva.

Táto správa umožňuje prispievať na všetky potreby členiek provincie, slúžiť apoštolského plánu vo vernosti charizme, žiť deľbu a vzájomnú pomoc. Misionársky cieľ je teda podstatný pre dobrú správu.

Na rovine **vzt'ahov** Príručka pre vizitátorku spresňuje na s. 17:

- že «sú založené na úcte, dôvere, dialógu a prežívané vo viere a komúnii»
- čo si «vyžaduje správne chápanie zodpovednosti každej sestry, subsidiaritu a nutnosť vydávať počet».

b) Formácia sestier

Je dôležité umožňovať sestrám formáciu v oblasti ekonomickej a v zaobchádzaní s peniazmi! Formačné plány provincií obsahujú smernice pre počiatočnú a stálu formáciu sestier na rovine chudoby, vo vernosti duchu Zakladateľov a našich Konštitúcií. Aké miesto je v ňom dané kompetentnému *spravovaniu hmotných prostriedkov*, ktoré v účtovnej a administratívnej rovine majú nadobudnúť sestry narábajúce s peniazmi? Určité aspekty môže rozoberať provinciálny direktor, zatiaľ čo provinciálna ekonómka má dôležitú úlohu pri formácii sestier služobníc a miestnych ekonómok, aby ich urobila schopnými vykonávať ich ekonomickú zodpovednosť, ako účty, rozpočty, nákupy a pod.

Sestra služobnica so spolusestrami je zodpovedná «*za hmotný majetok miestnej komunity podľa Konštitúcií a Štatútov a v zhode s provinciálnymi smernicami*» (K. 82e).

Dobrá správa má byť prežívaná v *spoluzodpovednosti*, pretože majetok je spoločný.

- Požadované vlastnosti dobrej správy sú: čestnosť, prieszračnosť, spoľahlivosť, zodpovednosť, prekladanie účtov. Naš majetok spravujeme v spoluzodpovednosti (K. 90), subsidiarite (K. 91b) a solidarite (Š. 72). Sestra nemá nikdy konať «ako vlastník», či už v rovine komunitnej alebo diela.

- Zásady administrácie hmotných prostriedkov sú zdedené po sv. Vincentovi a sv. Lujze (porov. K. 88, 89, 90). V Spoločnosti od jej začiatku existujú pravidlá, registre (zoznamy), rozpočty pre diela. Lujza de Marillac formovala svoje duchovné dcéry nielen po duchovnej stránke, ale i v presnosti v spravovaní a úlohe «vydávať počet».

- Konkrétne prejavy nášho sľubu chudoby a služby chudobným nás zaväzujú *voliť si striedmy a jednoduchý štýl života: «Sestry často konajú osobnú a komunitnú revíziu, pri ktorej zvažujú: svoje skutočné potreby, užívanie hmotných prostriedkov a prírodných zdrojov, svoj životný štýl a uskutočňovanie spravodlivosti a dobročinnnej lásky. Je to prostriedok na zachovanie a praktizovanie ducha chudoby»* (Š. 16a).

Napokon v správe platí zlaté pravidlo «predvídania». Spravovanie sa neimprovizuje, učíme sa mu a skúsenosťou ho zlepšujeme. Je teda potrebné rozlišovať, ktoré sestry majú schopnosti pre štúdium v oblasti *účtovníctva a spravovania*. «Predvídať» znamená pripraviť dnes sestry, ktorým bude možné zveriť zodpovednosti správy (diel či komunit), aby misia a komunitné služby pokračovali.

c) Správa dedičstva

«Sestry spravujú hmotné prostriedky Spoločnosti zodpovedne, kompetentne, múdro, spravodlivo a s dôverou v Božiu prozreteľnosť. Vďaka nim môžu zabezpečovať službu chudobným a svoje životné potreby» (K. 89).

Je dôležité «zostávať v realite» (situácia krajiny, provincie) a brať do úvahy neúčtovateľné, ale podstatné reality ako ľudské zdroje, t. j. vek sestier provincie (veľký počet mladých sestier alebo starších sestier) atď.

Záver

My, dcéry kresťanskej lásky, žijeme svoje povolanie v Cirkvi vo vernosti jej učeniu a svedectvom života živeného evanjeliom, podľa našej vlastnej identity (K. 24, Š. 8). Máme spravovať naše duchovné dedičstvo, osvojiť si ho a prejať ho aj v našom spôsobe spravovania hmotných prostriedkov s duchom pokory, jednoduchosti a lásky. Naša skutočná materiálna chudoba sa vyjadrí v skromnom a jednoduchom štýle života a blízkosti k chudobným, ktorí sú naši páni, ako i deľbou našich hmotných prostriedkov.

Nech nás Misionárska Panna Mária sprevádza po ťažkej ceste evanjeliového rozlišovania, aby už dnes prichádzalo Božie kráľovstvo. Kiež by sme mohli byť s našimi spolusestrami pri chudobných «znameniami proroctva a nádeje teraz a všade» (DMZ s. 27).

Sestra Pia HUMBEL
generálna ekonómka

Predstavenie stretnutia provinciálnych direktorov

23. mája 2012

Ako to navrhuje *Direktórium pre provinciálnych direktorov dcér kresťanskej lásky* (s. 14), každé dva roky organizujeme stretnutie pre provinciálnych direktorov dcér kresťanskej lásky. Preto sa generálny predstavený rozhodol zhromaždiť v Paríži všetkých direktorov od 1.-14. júla 2012, za podpory sestry Evelyne a jej rady a sestier Materského domu, pretože stretnutie sa koná tu.

Otec Gregory pripravil list pre direktorov, aby určil smer tohto stretnutia. Prinášam vám tu niekoľko výňatkov z neho:

Myslím, že viete, aká je pre mňa dôležitá služba pri dcérach kresťanskej lásky, podobne ako je i pre vás, o tom nepochybujem. Svätý Vincent si veľmi vážil túto službu, ktorá mu ležala na srdci, Je očividné, že prácu, ktorú vykonal pre chudobných vo Francúzsku a inde vo svete by nemohla byť vykonaná bez podpory sv. Lujzy de Marillac a prvých dcér kresťanskej lásky. To isté je pravdivé aj pre súčasnosť. Sme spojení so sestrami v živom prejave našej charizmy. Vaša úloha provinciálneho direktora je osobitne dôležitá v tomto ohľade.

Počas tohto stretnutia si prajem, aby sme si našli čas a naučili sa poznať sa i deliť o našu kolektívnu múdrosť. Niektorí len nanovo začínajú v tejto funkcii provinciálneho direktora, iní verne slúžili už viaceré roky na tomto poste. Časť toho, čo sa tu povie, bude novou informáciou pre niektorých z nás; väčšine to bude už známe. Všetky informácie a diskusie budú prechádzať prizmou našich rozdielnych kultúr a situácií. To je povaha samotnej univerzálnej Cirkvi a našich medzinárodných komunít a to je požehnaním, za ktoré som osobitne vďačný.

Prosím, využite príležitosť vzájomného poučenia sa a vzájomného učenia jedni od druhých. Mám úmysel urobiť podobne. To bude práca Ducha Svätého prítomného medzi nami.

Jednou z usmernení, ktoré dal o. Gregory, bolo podporiť rozhovory a dialóg medzi účastníkmi o konkrétnych problémoch a vzájomne sa podeliť o ich múdrosť. Chcel, aby väčšina riešení a usmernení vyšli od skupiny a nie od externých intervenujúcich, Hľa, tu je skrátaná prezentácia priebehu programu, ktorý má za tému: **«Provinciálny direktor v animácii, sprevádzaní a formácii dcér kresťanskej lásky»**. Zaiste, provinciálny direktor nie je sám vo vykonávaní týchto troch funkcií; treba k tomu pridať spoluprácu. Provinciálny direktor spolupracuje s vizitátorkou a sestrami provincie v dôležitých službách animácie, sprevádzaní a formácie.

Stretnutie začne jedným dopoludním rekolekcií, aby sme sa modlili a meditovali o výzve pre nás, lazaristov: «kázať evanjelium chudobným» a o spôsobe, akým túto službu vykonávame v našej práci s dcérami kresťanskej lásky. Popoludní bude hovoriť sestra Evelyne o Spoločnosti a dve generálne radkyne podajú ozvenu zo stretnutia vizitátoriek.

Na druhý deň budú prednášky o našich svätých Zakladateľoch, Vincentovi a Lujze s osobitným dôrazom na vlastný charakter dcér kresťanskej lásky a ich spiritualitu. Neustále musíme hovoriť o týchto rodinných „udalostiach“, aby sme si pripomínali naše korene a skúmali možnosti stáleho rastu. Keď nám o tom hovoria rôzni ľudia, objavuje sa nové svetlo.

Nasledujúci deň budeme uvažovať o Cirkvi, cirkevných dokumentoch, zvlášť tých, ktoré sú užitočné pre direktora. Popoludní, jedna rehoľníčka z Kongregácie služobníčok „Auxiliatrice“, Sylvia Robert, bude hovoriť o povolaní k službe Cirkvi a faktoroch, ktoré môžu odporovať tejto výzve.

Štvrtý deň budeme preberať identitu dcér kresťanskej lásky, ako je vyjadrená v Konštitúciách a v sľuboch. Jedinečnosť dcéry kresťanskej lásky musia direktori dobre chápať.

Piaty deň budú provinciálni direktori študovať direktórium a budú diskutovať o jeho prípadných zmenách, ktoré by bolo treba urobiť pri budúcom vydaní vzhľadom k našim skúsenostiam a súčasnému vývoju. Otec Javier pripravoval vydanie tohto dokumentu, a tak bude animovať úvahu a diskusiu.

Šiesty deň budeme uvažovať o dôležitosti «animácie» a zvýšení pozornosti k pôsobeniu Ducha Svätého pri prijímaní funkcie direktora. Popoludní budeme uvažovať o organizácii duchovných cvičení ako exercícií a dňoch duchovnej obnovy.

Pondelok druhého týždňa budeme hovoriť o «sprevádzaní», jeho význame, dôležitosti a potom o sprevádzaní v rámci pastoračných návštev. Spolubratia z rôznych oblastí sa podelia o svoje skúsenosti.

V utorok budeme hovoriť o «formácii»: najskôr o počiatkoch a potom o stálej formácii pri osobnom rozvoji sestier a službe chudobným.

V stredu bude otec Vernaschi viesť našu úvahu o kánonických otázkach cirkevného práva. Popoludní budeme počúvať rôzne výzvy spojené s našou službou pri starších a chorých sestrách.

Vo štvrtok budeme najskôr uvažovať o vzťahu medzi direktorom, provinciálnou radou a provinciálnym zhromaždením vychádzajúc z delby skúseností, potom o sprevádzaní sestier, ktoré prechádzajú rôznymi ťažkosťami.

V piatok bude otec Gregory animovať fórum pomocou otázok týkajúcich sa provinciálneho direktora a radostí v tejto službe sestier.

Na druhý deň, po syntéze a zhodnotení, ukončíme stretnutie eucharistickou slávnosťou.

Z á v e r

V priebehu týchto dvoch týždňov stretnutia budeme s otcom Gregory k dispozícii pre rozhovor so spolubratmi o všetkých otázkach, ktoré sa im zdajú dôležité ako provinciálnym direktorom. Sestra Evelyne a generálne radkyne sú pozvané k účasti na zasadaniach stretnutia a tiež prispievajú svojím prínosom v určitých oblastiach diskusie vďaka ich skúsenostiam a perspektíve ako dcér kresťanskej lásky.

Otec Patrick GRIFFIN
generálny direktor

Ukončenie stretnutia vizitátoriek

27. mája 2012

Dostali sme sa ku koncu nášho stretnutia dnes, na veľký deň Turíc, ktorý pripomína vánok a svetlo, odvahu a proctvo, jednotu srdc a komúniu, kreativnosť a nádej, otvorenosť, disponibilitu, misiu...

Prítomnosť Ducha Svätého uprostred rodiacej sa Cirkvi a jej premieňajúca sila teda vyvolali a naďalej aj dnes vyvolávajú údiv a obdiv. *Všetci, čo sa zbehli, naplnil Duch Svätý, strpí a udivení začali hovoriť inými jazykmi a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojím jazykom.*¹

Zaiste, pôsobenie Ducha Svätého a jeho prejavy boli prekvapujúce. Príchod Ducha Svätého dal zrod spoločenstvu, strach učeníkov zmizol, po ich smútku nastala radosť a nadšenie pre ohlasovanie radosnej zvesti o spáse. Sociálnokultúrne bariéry padli a na ich miesto nastúpila spoločná, univerzálna reč.

Tam, kde je Duch, tam je život, novosť, sila. V tejto sile Ducha Svätého je všetko možné. Nezakúsili sme to počas týchto posledných týždňov? Nevie, či ste prišli na stretnutie s «*veľkou malomyselnosťou*²», ako ju pocítila sv. Lujza na začiatku prípravnej novény k Turíciam, ale viem, že končíme tieto týždne modlitieb, úvah a deľby v radosi a dôvere v Božiu prozreteľnosť.

Vzdávajme vďaky Pánovi!

Dovoľte mi tiež vyjadriť vďaku otcovi Patrickovi, členkám Animátorskej komisie (s. Rosa Maria, s. Françoise, s. Micheline, s. Miguelina, s. Angèle a s. Christo Kumari), sestre Žofii, sestrám v rézii

¹ porov. Sk 2, 4, 7.

² Duchovné spisy, Turíčne svetlo, A. 2.

a v sekretariáte samozrejme i statočnej skupine prekladateľiek, nezabúdam ani na sestry Materského domu za ich srdečné prijatie.

Dnes na Turíce 2012 sme zídeneé vo „večeradle“ Spoločnosti ako učeníci pri Márii a vzdávame vďaky Pánovi za dar Ducha Svätého. Na konci tohto stretnutia uprostred dvoch zhromaždení som si istá, že zakúšate naliehavú potrebu oživiť charizmu lásky, znovu rozpáliť fakľu misionárskeho ducha Spoločnosti, dať vzrast našej disponibilite pre prekvapujúce pôsobenie Ducha Svätého.

To On nás viedol počas celého stretnutia a ukazuje nám cestu ďalej. **V jeho svetle** budeme môcť čítať znamenia čias, uvažovať o realite, ktorú žijeme, aby sme spoznávali, čo sa páči Bohu, čo tvorí a podporuje jednotu a podnecuje misiu. **S jeho silou** budeme sa môcť nadšene pustiť po nových cestách a s veľkodušnou disponibilitou čeliť zmenám, ktoré nastávajú v tomto čase reorganizácie pre oživenie charizmy. **V pokoji a s radosťou, ktoré pochádzajú od neho,** zdieľame s našimi sestrami, chudobnými, našimi spolupracovníkmi nádej, ktorú zakusujeme, istotu, že Duch Svätý môže zmeniť ľudské srdcia, že sa nechceme zmieriť so situáciami korupcie, násilia, biedy, opovrhovania života a ľudskej dôstojnosti, že nemôžeme rezignovať pred pokojným agnosticizmom, ani pred všetkými prejavmi náboženskej netolerancie spoločností, v ktorých žijeme.

Počujme slová sv. Vincenta z 18. októbra 1655, niekoľko mesiacov po oficiálnom uznaní Spoločnosti, t. j. 8. augusta toho istého roku. Vtedy povedal:

«Nevieme, či budete starnúť dosť rýchlo, aby ste videli, ako Boh dá nové služby Spoločnosti. Ale dobre vieme, že ak zodpovieme úmyslom, ktoré má náš Spasiteľ s vami... ak dobre urobíte všetko, ako dúfam, veru, vtedy Boh vždy viac a viac požehná vašu činnosť a zachová aj vás. Ale je potrebné byť mu vernými, aby ste si to zaslúžili»³.

Jeho slová dnes odznievajú ako nová výzva cítiť sa zodpovednými za vitalitu Spoločnosti a za jej vernosť:

³ Sv. Vincent de Paul, Konf. z 18. októbra 1655. O ciele Spoločnosti, Coste X, s. 89 v sl. 2. zv.

Boh vždy viac a viac požehná vašu činnosť a zachová aj vás. Ale je potrebné byť mu vernými, aby ste si to zaslúžili.

Môžete veľmi pomôcť sestrám vašich provincií v tomto čase reorganizácie a oživenia. Reorganizácia je viac ako plánovanie a spravovanie nových apoštolských projektov. Vyžaduje si energiu a vanutie Ducha Svätého.

Naozaj, pre nás všetky, čo sme v Spoločnosti, ide o hlboké zakorenenie sa v Ježišovi Kristovi, starostlivosť o kvalitu nášho sesterského života a ochotu znovu sa zaviazať žiť jednoduchým štýlom života v zhode s našim bytím služobníč chudobných.

Je to čas oživenia dôvery v Prozreteľnosť, čas statočnosti a odvahy vykonať určité zriekania, zbavenia sa strachu a akejsi ustatosti. Je to chvíľa obnoveného dynamizmu v povolání. Je to obdobie, ktoré si žiada otvorenosť voči stále univerzálnejším apoštolským obzorom; obdobie, ktoré si vyžaduje dôkladnú prácu v kresťanskej a vinčentskej formácii pre nás samé a pre laických spolupracovníkov, ktorí sa zúčastňujú na misii Spoločnosti.

Keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami⁴.

V skutku, Duch Svätý vniká do nášho života a nás ženie obnoviť naše pôvodné nadšenie, udržať plameň charizmy zapálený, konať s bystrejším vnímaním univerzálnosti Spoločnosti, cítiac sa zodpovednými za jej vitalitu a rast. Duch Svätý prebúdza v nás nadšenie a odvalu, ktoré pobádali prvé sestry ísť na cesty sveta, žiť vynaliezavú a odvážnu lásku, zostať pohotové pre službu chudobným vychádzajúc a prichádzajúc, a hľadať najopustenejších, najnúdznejších, ako to robili naši Zakladatelia.

Turíce sú veľký sviatok pre Spoločnosť podľa prania sv. Lujzy. Spolu s ňou prosíme, aby nás Duch Svätý naplnil, *«aby sme hovorili a konali iba to, čo je k jeho oslave a pre jeho svätú lásku»⁵.*

⁴ porov. Sk 1, 8.

⁵ porov. Sv. Lujza de Marillac, Duch. spisy, L. 345, Sestre Jane Lepintre. 19. mája (1651).

Dnes ospevujeme spolu so žalmistom veľké veci Pánove, vzdávame mu vďaky, pretože jeho láska a milosrdenstvo sú večné⁶. Aké veľkolepé sú tvoje diela, Pane, všetko si urobil s múdrosťou!⁷

Pán nám dal prežiť a zakúsiť Turíce počas nášho stretnutia medzi dvomi zhromaždeniami a viac nám sľubuje do budúcnosti, ak sa odovzdáme do jeho Prozreteľnosti, pretože, *«tí však, čo dúfajú v Pána, dostávajú novú silu, ...utekať budú a neustanú, budú putovať a neomdlejú»*⁸.

S celou Cirkvou sme pozvané prekročiť prah dverí, ktoré nás vovedú do Roka viery, Synody o novej evanjelizácii: pre nás, dcéry kresťanskej lásky, je to silná výzva, lebo sme povolané ohlasovať Ježiša Krista diakóniou milosrdnej lásky, svedectvom nášho života a slovami zakaždým, keď je to možné⁹.

Zostaňme spojené v modlitbe, otvorené pre to, čo chce Duch Svätý v nás uskutočniť. Panna Mária, otvorená pre pôsobenie Ducha Svätého, nás sprevádza každý deň a celkom osobitne dnes, keď prosíme pre celú Spoločnosť dar žiť trvalé Turíce.

So svätou Lujzou, nechajme sa pretvárať Duchom Svätým, aby sme tak mohli *«uskutočňovať úmysel Otca a vydávať svedectvo o vzkriesenom Synovi»*¹⁰.

Každý z vás prajem šťastný návrat do svojej provincie a radostné prežitie sviatku Návštevy Panny Márie. Spolu s generálnymi radkyňami vás uistujeme o našej srdečnej vďačnosti a o modlitbe.

Na konci tohto stretnutia sme všetky poslané do misie byť svedkami toho, čo sme prežili, videli a počuli¹¹.

Caritas Christi urget nos !

Sestra Evelyne FRANC
dcéra kresťanskej lásky

⁶ porov. Ž 135.

⁷ porov. Ž 103, 24, 31.

⁸ Izaiáš 40, 31.

⁹ porov. K. 24b.

¹⁰ K. 17c.

¹¹ porov. 1 Jn, 1-3; Sk 4, 19-20.

**Dni po zmŕtvychvstaní Pána
apoštoli bývali spolu,
povzbudzovaní prítomnosťou Panny Márie
a po Nanebovstúpení zostávali s ňou v ovzduší modlitby
a čakali na Turíce.**

**Mária bola pre nich matkou a vychovávateľkou
a túto úlohu zohráva naďalej voči kresťanom všetkých čias.**

**Ľudová tradícia zasvätila Márii mesiac máj,
ktorý bežne zapadá medzi Veľkú noc a Turíce.**

**Tento mesiac je pre nás príhodný, aby sme znovu spoznali
materskú úlohu, ktorú naplňa v našom živote,
aby sme boli vždy pozornými učeníkmi
a odvážnymi svedkami zmŕtvychvstalého Pána.**

Benedikt XVI., Anjel Pána, 30. apríla 2006

OBSAH

STRETNUTIE VIZITÁTORIEK V DŇOCH OD 4.-27. MÁJA 2012

242 Úvod

Otvorenie stretnutia

244 Otvorenie stretnutia
Sr. Evelyne Franc, generálna predstavená

Nechat' sa premenit'

Nechat' sa premenit' chudobnými

250 Chudobní sú naši učitelia
P. Jean-François Berjonneau FSJC

Nechat' sa premenit' v Cirkvi

267 Ohlasovať Ježiša Krista v súčasnosti
P. Fernando Del Castillo CM

282 Ako evanjelizujú dcéry kresťanskej lásky
P. Fernando Del Castillo CM

Nechat' sa premenit' ako Spoločnosť

294 Spoločnosť povolaná nechať sa premeniť Duchom Svätým
Sr. Evelyne Franc, generálna predstavená

Misia vizitátorky

311 Byť vizitátorkou – služba založená na vzťahoch
Sr. Elisabeth Robert, generálna predstavená Inštitútu
sestier sv. Františka Assiského

- 329 Zodpovedné za majetok chudobných
Sr. Pia Humbel, generálna ekonómka
- 338 Prezentácia stretnutia provinciálnych direktorov
P. Patrick Griffin, generálny direktor

Ukončenie stretnutia

- 341 Ukončenie stretnutia vizitátoriek
Sr. Evelyne Franc, generálna predstavená